

eul_wid: qok-aa

Πολύαινος ὁ Μακεδών · Polyaeus of Macedonia

Excerpts from Polyaeus

Ἐκλογαὶ ἐκ Πολυαίνου

Period: Ῥωμαϊκὴ Roman

Dialect: Κοινή Koine

Domain: Ῥητορικὴ Oratory

Format: Λόγος Oration

pin 1 (t) Πίναξ ὑποθέσεων τῶν ἐκ τῶν στρατηγικῶν πράξεων. Περὶ τοῦ ποῖον δεῖ τὸν στρατηγὸν εἶναι. Περὶ τῆς τῶν ὑπηκόων εὐνοίας. Περὶ τῆς τῶν πολεμίων ἀσκήσεως καὶ σωφροσύνης. Περὶ τοῦ πῶς ἂν τις τοῖς πολεμίοις προσάγοιτο. Δειλῶν διάκρισις. Φίλων δοκιμασία. Περὶ κατασκόπων. Ὅτι δεῖ τοῖς πολεμίοις ἄλλους πολεμίους κατασκευάζειν. Περὶ ἀπιστίας εὐκαίρου. Περὶ χάρακος. Περὶ μονομαχιῶν. Κατάπληξις πολεμίων. Περὶ τοῦ καιροῦ καὶ τόπου τῆς μάχης. Προτροπὴ εἰς ἀνδρείαν καὶ πειθανάγκην. Φαντασία πλήθους. Φαντασία ὀλιγότητος. Τακτικά. Περὶ τῆς παρατάξεως. Πῶς δεῖ κυκλῶσαι πολεμίους. Περὶ συνθημάτων. Περὶ πυρσῶν. Ἐκ πυρὸς βοήθεια. Ἐξ ἀνέμων βοήθεια. Δήωσις καὶ φειδῶ τῆς τῶν πολεμίων χώρας. Πῶς ἂν τις ἀγρυπνίαν τοῖς πολεμίοις ποιήσειεν. Κώλυσις ὁρμῆς ἀλογίστου. Πανικοῦ φόβου λύσις. Περὶ τῆς κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν σχημάτων ἀπάτης. Περὶ τῆς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπάτης. Περὶ τοῦ ψεύδους τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους ἐπὶ συμφέροντι. Περὶ αἰφνιδίων ἐπιθέσεων. Ὅτι δεῖ τὰς ἐξ ἀπονοίας μάχας φυλάττεσθαι. Προσποίησις φυγῆς. Ὅτι δεῖ κρύπτειν τὰ οἰκεῖα κακά. Προφυλακὴ ἐνέδρας. Ἐνέδραι διάφοροι καὶ ποικίλαι. Ὅσα κατὰ ἱππέων. Περὶ τόπου. Περὶ ὄρκων καὶ συνθηκῶν. Περὶ προδοτῶν. Περὶ ψευδοπροδοτῶν. Περὶ αἰχμαλώτων. Περὶ ὁμήρων. Περὶ αὐτομόλων. Περὶ διώξεων. Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀναχωρήσει ἀσφαλείας. Φυγὴ ἐκ τόπων ἐπικινδύνων. Ποταμῶν διαβάσεις. Ὅρων ἀποτόμων ἀναβάσεις. Περὶ ἀποσκευῆς. ^[45]

pin 1 (50) Ἄλωσις ἐνὸς ἀνδρός. Φυγὴ ἐνὸς καὶ μιᾶς. Τιμαὶ καὶ κολάσεις στρατιωτῶν. Πόλεων ἀλώσεις. Πέτρας ἀποτόμου ἄλωσις. Ἀσφάλεια πόλεων. Ναυμαχικά. Κατάληψις παραλίων τόπων καὶ πόλεων. Περὶ τοῦ ποῖον δεῖ τὸν στρατηγὸν εἶναι. ^[55]

1 1 Ὅτι φιλοπονώτατον καὶ ὀξύτατον καὶ τὴν γνώμην ἀνδρειότατον καὶ φιλοτιμότατον καὶ φιλοκινδυνότατον καὶ τοῦ θεοῦ ἐπιμελέστατον, ἡδονῶν δὲ τῶν μὲν τοῦ σώματος ἐγκρατέστατον, τῶν δὲ τῆς γνώμης ἐπαινουμένων ἀπληστότατον καὶ συνιδεῖν τὸ δέον ἐτοιμότατον, τάξαι τε στρατὸν καὶ ὀπλίσαι καὶ κοσμήσαι ἐμπειρότατον καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀκριβῶς μανθάνειν σπουδαιότατον, καὶ τὸ ἀσφαλὲς εἶναι [μᾶλλον] ἢ περὶ θρασυῶν, ἵνα μὴ ῥιψοκίνδυνος ὢν μηδὲν διαφέρῃ τῶν χρυσοῖς ἀγκίστροις ἀλιευομένων· ἔτι ἐμπειρότατον γνώσεως καὶ παραινέσεως εἰς τὸ τὴν προθυμίαν τῶν στρατιωτῶν αὐξῆσαι καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν ἐμπλῆσαι, τὸν τε φόβον τὸν ὡς εἰκὸς ἐκ τῶν πολέμων ἐπακολουθοῦντα τῷ αὐτοῦ ἀδεεῖ ἀφανίσαι· χρημάτων τε εἰς μὲν ἡδονὰς τὰς αὐτοῦ φειδωλότατον, εἰς δὲ εὐπορίαν τῶν πλησίων ἀφθονώτατον, πρὸς τούτοις ἀμνησικάκον καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου, μήτε μὴν

προκινδυνεύοντα ἐν ταῖς συμβολαῖς φαίνεσθαι, ἀλλ' ἐφορᾶν τὴν μάχην ἐκ τῶν ἐπιτηδείων τόπων πρὸς τὸ διορθοῦσθαι τὰ ὡς εἰκὸς ἀνακύπτοντα σφάλματα διὰ τῶν ἐν ὑποβοηθείᾳ· βάλλοντά τε καὶ ἐν ἀδείᾳ τὸν χάρακα καὶ μέλλοντα πολεμεῖν προπαρασκευάζειν ὄχυρὸν τόπον διὰ τὰς ἀνεπίστους μεταβολάς· ἀπροθύμων δὲ πολλάκις ὄντων τῶν στρατιωτῶν διὰ τινων διεγείρειν ἐπιτηδευμάτων, οἷον ἐν καιρῷ χειμῶνος λέγεται ποιῆσαι τὸν Ἴφικράτην ἀθλιωτέραν τῶν στρατιωτῶν στολὴν ἐνδυσάμενον καὶ παρακαλοῦντα πάντας προθύμως ἀπιέναι εἰς τὸν προκείμενον ἀγῶνα. ἀλλὰ καὶ Ἀλέξανδρον ἐν τῇ πρὸς Τύρον πολιορκίᾳ κόφινον πληρώσαντα χοῦν ἀπάξαι πρότερον, καὶ ἀλλαχοῦ ἐν ἀνύδρῳ τὸ εὐρεθὲν ὑδάτιον μὴ θελήσαντα πιεῖν, ἀλλ' ἐνώπιον πάντων ἐκχέαι. χρὴ δὲ μετὰ πάντων ἀποσημειοῦσθαι μὴ μόνον τοὺς ἀποξενωμένους τόπους, ἀλλὰ καὶ τὰς μετὰ διαφορῶν γενομένας ὁμιλίας, ἵνα χρεῖας καλούσης ἀναμνημονεύων ταῦτα πάντας ἐκπλήσῃ ὡς πολυμνήμων. Περὶ τῆς τῶν ὑπηκόων εὐνοίας. ^[30]

- 2 1 Τοῦτο γίνεταί, ὅταν τις τοὺς εἰς αὐτὸν πταίοντας συγχωρῇ ἢ καὶ μικρὰ ἐπιτιμᾷ, ὅποια λέγουσι τὸν Γέσκωνα ἐκεῖνον τοὺς τοῦ ἀδελφοῦ φονεῖς καὶ αὐτοῦ ἐκείνου ἐπιβούλους ἐργάσασθαι, ἐλαφρῷ ποδὶ ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν ἐχθρῶν ἐπιβάντα εἰπεῖν ἱκανὴν ἔχειν τιμωρίαν τῆς τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρέσεως, ὅτι οὐ κακῷ κακὸν ἡμυνάμην, ἀλλ' ἀγαθῷ κακόν. χρὴ δὲ καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀποκινήσεις σπουδῇ ποιεῖν εἰς τὸ μὴ χυδαιοῦν τὸν ἴδιον στρατόν. Περὶ τῆς τῶν πολεμίων ἀσκήσεως καὶ σωφροσύνης. ^[5]
- 3 1 "Ὅτι Ἀρχίδαμος διὰ στενοχώρου καὶ ἀνύδρου ὁδοῦ διαβιβάζων τὸν λαὸν καὶ παραμυθούμενος τοῦ μὴ ἀγανακτεῖν λάθρα ἐπελθὼν τοῖς πολεμίοις λείαν πολλὴν ἐλάβετο. εἶτα ἐπὶ τῇ νίκῃ γεγηθότας ὁρῶν τοὺς στρατιώτας ἠρώτησεν, ὅποτε λέγουσι καὶ διὰ ποίων ἔργων κατεπράχθη τὸ ἀνδραγάθημα. ἀποκριναμένων δὲ τῶν μὲν, ἡνίκα προσεβάλλομεν, τῶν δὲ, ἡνίκα ἠκοντίζομεν, τῶν δὲ, ἡνίκα ἐτοξεύομεν, οὐδαμῶς ἔφη αὐτὸς ἐκ τούτων δοκεῖν τὸ κατόρθωμα, ἀλλὰ τότε, ὅποτε τὴν στενόχωρον καὶ ἄνυδρον ἐπορευόμεθα· τὸ γὰρ βούλεσθαι πονεῖν πάντων κρατεῖν πέφυκεν. "Ὅτι Ἴφικράτης ποικίλως ἐγύμναζε τοὺς στρατιώτας μηχανώμενος ψευδοενέδρας, ψευδοπροδοσίας, ψευδαυτομολίας, ψευδοεφόδους, ἵνα, κἂν συμβῇ τι, ἐξ αὐτῶν μὴ ἐκπλήττοντο. ^[10]
- 3 3 "Ὅτι Φίλιππος τὸν ἴδιον στρατηγὸν ἀπεχειροτόνησε τῆς ἀρχῆς χρησάμενον λουτρῷ ἐπειπὼν αὐτῷ· 'ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς τὰ τῶν Μακεδόνων, παρ' οἷς οὐδὲ γυνὴ τεκοῦσα θερμῷ λούεται.' "Ὅτι ἐτέρους ἀπεχειροτόνησε ψάλτριαν εἰς τὸ στρατόπεδον καταδεξαμένους εἰσελθεῖν.
- 3 5 "Ὅτι καὶ Ἀλέξανδρος τὸ τοῦ Δαρείου δεῖπνον ἀναγιγνωσκόντων τῶν Μακεδόνων καὶ θαυμαζόντων διὰ τὴν πολυτέλειαν κατέγνω εἰπὼν, ὡς οὐδαμῶς συμφέρει τοῖς στρατηγοῖς οὕτως ἀσώτως δειπνεῖν διδάσκεσθαι. ἀνάγκη γὰρ τῇ πολλῇ ἀσωτίᾳ καὶ τρυφῇ πολλὴν ἀνανδρίαν καὶ μαλακίαν ἔπεσθαι. "Ὅτι Μούκιος ὁ Ῥωμαῖος ἀνὴρ βουλόμενος δι' οἰκείας αὐτομολήσεως τὸν Τυρρηνῶν βασιλέα ἀνελεῖν, ἀμφιασάμενος Τυρρηνικὴν στολὴν καὶ τυρρηνίζων τῇ φωνῇ εἰσῆλθεν πρὸς Τυρρηνοῦς. ^[5]
- 3 6 φωραθεὶς δὲ ἐπειδὴ ἔμελλε τῆς τόλμης ὑπέχειν δίκην, τῆς παρακειμένης ἐσχάρας πῦρ ἐχούσης ὑπερέσχε τὸν δεξιὰν καὶ φλεγομένης τῆς χειρὸς εἰστήκει διαλεγόμενος τῷ βασιλεῖ ἀτρέπτω τῷ προσώπῳ· ὡς δὲ ἐθαυμάζετο, 'μηδαμῶς, ἔφη, θαυμάσης· τριακόσιοι γὰρ Ῥωμαῖοι τὴν ὁμοίαν ἐμοὶ ἀρετὴν ἔχοντες ἀνὰ τὸ σὸν περιπολοῦσι στρατόπεδον τὸν σὸν ἐπιτηδεύοντες θάνατον.' ἐξ οὗ συνέβη φοβηθέντα τὸν βασιλέα πρὸς Ῥωμαίους σπεύσασθαι. "Ὅτι καὶ Γάιος παράγγελμα δούς τοῦ ἐν καιρῷ θέρους μένειν τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τῶν ὅπλων, ἐπειδὴ ἐθεάσατο τὸν ἴδιον υἱὸν διψῶντα τὸν ἵππον μέλλοντα ποτίζειν, κατεψηφίσατο αὐτῷ κατατομίαν, ὅπως μὴ παρορῶνται τὰ τούτου παραγγέλματα παρὰ τῶν λοιπῶν στρατιωτῶν. ^[5]

- 3 8 Ὅτι καὶ Σκιπίων οὐ παρεχώρει πλὴν τῶν ἀναγκαίων ἐπισύρεσθαι τινα ἐν τῷ στρατοπέδῳ, παρεσκεύαζεν δὲ ἐθίζεσθαι τὸν στρατὸν ἀριστᾶν μὲν ὀρθοὺς ἄπυρον ὄψον, ἐν δὲ τῷ δείπνῳ προσφέρεσθαι καὶ κρέας ἐφθὸν ἢ ὀπτόν. Ὅτι καὶ Καῖσαρ ἐν λιμῷ σκευάσας τοῖς στρατιώταις ἐκ βοτάνης ἄρτους διέδωκεν, οὓς εὐρὼν Πομπήϊος ἀπέκρυψε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις τοῦ μὴ ἐπιδείξαι τὴν τῶν πολεμίων ἐγκράτειαν.
- 3 10 Ὅτι ὁ αὐτὸς ἐκκοπέσης αὐτοῦ στρατιᾶς ὥμοσε μὴ πρότερον ἀποκεῖρασθαι, πρὶν τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἀνηρημένων ποιήσασθαι. Περὶ τοῦ πῶς ἂν τις τοῖς πολεμίοις προσάγοιτο.
- 4 1 Ὅτι Πεισίστρατος μέρος πολεμίων ἀπαντήσας καὶ τροπώσάμενος, ἐπειδὴ ἔμελλεν προσυπαντᾶν καὶ ἐτέρους πολεμίους, ἐσηματίσατο σπονδὰς πεποιηκέναι πρὸς τοὺς προτέρους. τούτῳ τῷ σχήματι κατηγωνίσσατο καὶ αὐτῶν. Ὅτι καὶ Βρασίδας τὰς ἐξ ἀπονοίας μάχας φεύγων δισταγμὸν ἐνεποίει οἷς ἔμελλε πολιορκεῖν.
- 4 2 οἷον ἐποίησεν εἰς Ἀμφίπολιν κηρύξας τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ὑποσπόνδοις ἀπιοῦσιν ἄδειαν καὶ τὸ ἔχειν τὰ ἴδια, Ἀμφιπολίταις δὲ αὐτόνομον τὴν πατρίδα, εἰ σύμμαχοι Λακεδαιμονίων γένοιτο. Ὅτι καὶ Τιμόθεος πόλιν περιστρατοπεδεύσας ἀφώρισε τόπον τοῖς στρατιώταις προνομεύειν, τὸ δὲ λοιπὸν παραφυλάττειν μήτε οἰκίαν μήτε ἔπαυλιν καθαιροῦντας ἢ ἡμερον δένδρον ἐκκόπτειν, εἰ μὴ μόνον τοὺς καρπούς, ὅπως, εἰ μὲν περιγένηται, κέρδος ἐκεῖθεν συλλέγοι, εἰ δὲ ὁ πόλεμος ἐκταθῇ, τροφὰς καὶ καταγωγὰς ἔχοι. ^[5]
- 4 4 Ὅτι καὶ Φίλιππος οὐ τοσοῦτον ἐμεγαλύνει τοῖς ὅπλοις κρατῶν, ὅσον τῇ ὁμιλίᾳ καὶ φρονήσει. ἡγεῖτο γὰρ ἐκεῖ μὲν κοινωνεῖν αὐτῷ τοὺς στρατιώτας, ὥδε δὲ αὐτῷ μόνῳ προσεῖναι τὸ κλέος. Ὅτι καὶ Ἀλέξανδρος πάντας ἀνθρώπους εἰς εὖνοιαν ἐφέλκεσθαι σπουδάζων ἀντὶ βροτῶν καὶ φωτῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ λοιπῶν κλήσεων Ἀλεξάνδρους πάντας ἀπεκάλει.
- 4 6 Ὅτι Κάσσανδρος ἐν τῷ αὐτῷ πολιορκῶν καὶ τὴν Σαλαμίνα, ναυμαχῶν δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ ὅσους ἐζώγρησεν ἄνευ λύτρων ἀφῆκεν. ὅπερ μαθόντες οἱ ἐκ τῆς Σαλαμίνης προσεχώρησαν αὐτῷ πιστεύσαντες τῇ τούτου φιланθρωπία. Ὅτι καὶ Ἀντίοχος πολιορκῶν Κύψελα ἔχων σὺν αὐτῷ Θραῦκας πολλοὺς τοὺς ἐπιφανεστέρους πολυτελῶς κατεκόσμη, οὓς ἰδόντες οἱ ἀπὸ τῶν Κυψέλων ὁμοφύλους ὄντας τοσαῦτα εὐεργετηθῆναι παρὰ Ἀντιόχου τὰ ὅπλα καταβαλόντες Ἀντιόχῳ προσέθεντο σύμμαχοι γεγονότες. ^[5]
- 4 8 Ὅτι καὶ Ἰπποκράτης κρατῆσαι τῆς Ἐργετίνων πόλεως σπουδάζων, ὅσους εἶχεν Ἐργετίνους μισθοφόρους, τούτοις ἀπένειμε τὸ πλεόν μέρος τῆς λείας καὶ ἐπῆνει ὡς προθυμοτάτους. ταῦτα τοῖς πολίταις ἀγγελθέντα ἔπεισεν ἔρημον καταλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ αὐτῷ προσθέσθαι. αὐτὸς δὲ μετὰ τὸ κρατῆσαι πάντας ἀπέκτεινεν. Ὅτι Ἀννίβας ἐν πολέμῳ φονευθέντα Φλαῦον, ἐπειδὴ τὸ σῶμα αὐτοῦ προσήνεγκαν οἱ Νομάδες καὶ συνεβούλευον αἰκίζεσθαι, οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ τὸν τε ἄνδρα ὡς ἀγαθὸν στρατηγὸν ἐπῆνεσεν καὶ τὰ νενομισμένα τῇ ταφῇ ἐπιτελέσας πρὸς τὴν Ῥώμην ἀπέπεμψεν, ὅθεν καὶ πολλὴν εὖνοιαν παρὰ Ῥωμαίων ἐκτήσατο. ^[5]
- 4 10 Ὅτι Μέντωρ κρατήσας Ἑρμείου πρὸς τὰς πόλεις τὰς ἀρχομένας ὑπ' αὐτοῦ ἔγραψε σφραγίσας τῇ σφραγίδι Ἑρμείου καὶ προσέταξε παραδιδόναι τὰ πράγματα τοῖς κομίζουσι τὰ γράμματα, ἐξ οὗ παρέδωκαν καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὰς πόλεις. Ὅτι Ἀρταξέρξης ἀγωνοθετῶν τοῖς Ἑλλησι τὸν πόλεμον αἰεὶ προστιθέμενος τοῖς ἡττωμένοις ἐπανάσσει τὸ ἐλαττούμενον καὶ ἐκ τούτου ἐκράτησεν.
- 4 12 Ὅτι Κάμιλλος πολεμῶν Φαληρεῖς ἐπειδὴ εἶδεν Φαληρέων παίδων διδάσκαλον τοὺς ὑπ' αὐτὸν προδόντα παῖδας αὐτῷ, ἀντιπαραδοὺς αὐτὸν τοῖς παισὶ προσέταξεν ὀπίσω τῷ χεῖρε δεδεμένον ἀποκομίσαι πρὸς τοὺς πατέρας ὡς προδότην. οἱ δὲ τοῦτον καταφθείραντες, Καμίλλου δὲ τὴν ἀρετὴν θαυμάσαντες ἑαυτοὺς ἄνευ μάχης παρέδωκαν. Ὅτι καὶ Σκιπίων δορυάλωτον πόλιν

λαβών, ἐπειδὴ οἱ νυμφαγωγοὶ παρθένον αὐτῷ ἤγαγον κάλλος ὑπερφυεὲς ἔχουσιν, αὐτὸς τὸν πατέρα τῆς κόρης ἀναζητήσας ἐχαρίσατο τὴν θυγατέρα. ^[5]

4 13 τοῦ δὲ δῶρα προσκομίσαντος αὐτὸς καὶ ταῦτα συνεδωρήσατο προῖκα φήσας ἐπιδιδόναι τῇ κόρῃ. ὅσαι δὲ καὶ ἄλλαι τῶν εὐγενῶν θυγατέρες ἢ παῖδες ἐάλωσαν, τούτοις ἐφίστα σωφρονεστάτους ἐκ τῶν πρεσβυτέρων εἰς θεραπείαν πᾶσαν καὶ χορηγίαν. ἡ τοιαύτη Σκιπίωνος σωφροσύνη πολλὰς πόλεις Ἰβηρικὰς Ῥωμαίοις φίλας ἀπειργάσατο. Ὅτι Καῖσαρ Πομπήϊον νικήσας καὶ θεασάμενος τοὺς στρατιώτας ἀμέτρως τῇ νίκῃ χρωμένους ἀνέκραξε ‘φείδεσθε τῶν πολιτῶν’. ^[5]

5 t Δειλῶν διάκρισις. Ὅτι Ἐπαμινώνδας ὑποπεύσας ἐθελοκακοῦντας ἀκολουθεῖν τινὰς τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν ἐκήρυξεν ἀπιέναι τοὺς βουλομένους καὶ μετὰ τῶν προθύμων ὀπλιτῶν παραταξάμενος εὐκλεῶς ἐνίκησεν.

5 2 Ἀλλὰ καὶ Ἰφικράτης θεασάμενος ὁκνηροὺς καὶ δειλοὺς τινὰς ἐπακολουθοῦντας αὐτῷ ἐκήρυξεν τῆς ἐξόδου γενομένης ἄφνω· ‘εἴ τις ἀπολέλοιπέν τι, ἀναστρεφέτω καὶ παρασκευασάμενος καλῶς ἐπανηκέτω.’ μὴ ἀναμείνας δὲ τούτους ἔφη πρὸς τοὺς ἀπομείναντας· ‘νῦν, ὦ ἄνδρες, τῶν ἀνδραπόδων ἀπηλλαγμένων ἡμεῖς τοῖς πολεμίοις συνάψωμεν, ἵνα καὶ μόνοι τοὺς καρποὺς τῆς ἀνδραγαθίας λάβωμεν.’ καὶ ἐκ τούτου κατὰ κράτος ἐνίκησεν. Ὅτι καὶ Ἀγαθοκλῆς βουλόμενος ἐπὶ Καρχηδόνα διαπλεῦσαι δοκιμάζων τὸ πρόθυμον τῶν στρατιωτῶν ἐκήρυξεν· ‘ἐπιτρέπω τοῖς βουλομένοις ἑαυτοὺς σώζειν ἐξιέναι τῶν νεῶν μετὰ τῶν οἰκείων κτημάτων’, καὶ ἐξελθόντας αὐτοὺς ἀπέκτεινε πάντας· τοὺς δὲ μείναντας ἐπαινέσας ὡς ἀνδρείους καὶ πιστοὺς ἀπέπλευσεν εἰς Καρχηδόνα καὶ παραχρῆμα τὰς ναῦς ἐνέπρησεν, ὅπως ἀγωνίζονται γενναϊότερον τὸ φυγεῖν ἐπὶ τῶν νεῶν ἀπεγνωκότες. ^[5]

5 3 τούτῳ τῷ στρατηγῇ αὐτῶν τε Καρχηδονίων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐκράτησε πόλεων. Φίλων δοκιμασία.

6 1 Ὅτι Ἀλκιβιάδης εἶδων ἀνδρὸς ἐν οἰκίσκῳ σκοτεινῷ κρύψας ἕκαστον τῶν φίλων ἰδίᾳ προσάγων ἐδείκνυνεν, ὡς αὐτὸς εἴη ὁ τὸν ἄνδρα πεφονευκὼς, καὶ παρεκάλει συμπράττειν, ὅπως τὸ δοκοῦν λάθοι δεινόν. ὅσοι μὲν οὖν προσετίθεντο, φίλους πιστοὺς τούτους ἡγεῖτο. Ὅτι Διονύσιος βουλόμενος ἐπιθέσθαι πόλιν κατὰ θάλατταν καὶ γινῶναι τοὺς πιστοὺς τῶν τριηραρχῶν βιβλίον ἄγραφον ἐσφραγισμένον ἐκάστῳ ἔδωκε προστάξας, ἐπειδὰν ἀναχθέντων ἀρθῇ τὸ σημεῖον, τότε λύειν τὰ βιβλία καὶ μαθόντας ἐκεῖσε πλεῖν, ὅπου κελεύει τὰ γεγραμμένα. ^[5]

6 2 Οἱ μὲν δὴ ἀνήχθησαν, ὁ δὲ πρὶν ἄραι τὸ σημεῖον [παρ’] ἐκάστου τριηράρχου τὸ βιβλίον ἀπῆτει. καὶ ὅσους εὔρε τὴν σφραγίδα παραλελυκότας, ὡς προδότας ἀπέκτεινε καὶ τότε ἕτερα βιβλία δούς τοῖς ἐγκαταλειφθεῖσιν ἐξέπλευσεν. καὶ παραφυλαχθέν ἐκ τούτου τὸ ἀπόρρητον ἀφύλακτον τὴν πόλιν εὐρὼν κατέλαβεν. Ὅτι καὶ Ἀλέξανδρος πυθόμενος μοχθηρὰ περὶ αὐτοῦ τοὺς ὑπηκόους λογοποιοιμένους συναγαγὼν τοὺς φίλους ἔφη· ‘ὁ βουλόμενος ἀποστελλέτω εἰς τοὺς οἴκοι γράμματα, ὡς ἐπανήξοι μετὰ χρόνον ἐτῶν τριῶν. ^[10]

6 3 ‘οἱ μὲν δὴ πάντες ἔγραψαν, αὐτὸς δὲ ἐκ τῶν γραμματοφόρων ἀφελόμενος τὰς ἐπιστολάς τὰ ἐκάστου διαβούλια ἔμαθεν. Περὶ κατασκόπων. ^[5]

7 1 Ὅτι Χάρης ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατασκόπους ὑπονοήσας φυλακὴν ἔξω τοῦ χάρακος ἐπέστησε καὶ προσέταξεν ἕκαστον ἐπιλαμβάνεσθαι τοῦ πλησίον καὶ μὴ πρότερον ἀφιέναι πρὶν εἰπεῖν, ὅστις εἴη καὶ ποίας τάξεως καὶ τίνος κοντουβερνίου. Ὅτι καὶ Θέογνις ὑπονοήσας κατασκόπους παρήγγειλεν ἕκαστον μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων, ἀνυπονοήτους δὲ ἔξω τοῦ χάρακος περιστήσας τοὺς χωριζομένους ἀλίσκεσθαι προσέταττεν καὶ ἀνερευνᾶσθαι.

7 3

Ὅτι καὶ Πομπίσκος κατασκόπους ἔπεμπεν ἀγνώτας ἀλλήλων, ἵνα μὴ συντίθοντο μηδὲ ψευδάγγελοι γίγνοιτο, παρήγγελλε δὲ μηδενὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ διαλέγεσθαι. Ὅτι Μέμων βουλόμενος μαθεῖν τὴν ὀχυρότητα τῶν τειχῶν τῆς τῶν πολεμίων πόλεως καὶ τῶν λοιπῶν ἔπεμψεν Ἀρχιβιάδην πρεσβευτὴν ὡς ὑπὲρ φιλίας πρεσβευσόμενον.

- 7 4 συνέπεμψεν δὲ αὐτῷ καὶ κιθαρωδὸν ἄριστον, ὅπως συντρεχόντων πάντων τῇ τούτου κιθαρωδίᾳ κατάδηλον τὸ πλῆθος τῷ πρεσβευτῇ γένοιτο. Ὅτι Σκιπίων κατασκόπους Καρχηδονίων συλλαβὼν, Ῥωμαίων νόμου κελεύοντος τούτους ἀναιρεῖσθαι, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησεν, προσέταξε δὲ τρίτον περιελθεῖν τὴν στρατιάν. ^[5]
- 7 5 οἱ δὲ ἰδόντες Ῥωμαίους τοὺς μὲν βάλλοντας, τοὺς δὲ ἀκοντίζοντας, τοὺς δὲ πηδώντας, τοὺς δὲ τὰ ὅπλα ἐπισκευαζομένους ἀπελύθησαν παρ' αὐτοῦ εἰπόντος αὐτοῖς ἀπαγγεῖλαι, ἅπερ ἐθεάσαντο, ὃ καὶ γεγονὸς ἐξέπληξε τοὺς ἀποστείλαντας. Ὅτι δεῖ τοῖς πολεμίοις ἄλλους πολεμίους κατασκευάζειν. ^[5]
- 8 1 Ὅτι Θεμιστοκλῆς Ἰώνων Ξέρξῃ συμμαχούντων ἐκέλευσε τοῖς Ἑλλήσι καταγράφειν ἐπὶ τοὺς τοίχους· ἄνδρες Ἴωνες, οὐ δίκαια ποιεῖτε στρατεύοντες ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν.· τούτων ἀναγινωσκομένων Ξέρξης τοὺς Ἴωνας ὑπόπτους ἠγήσατο. Ὅτι Ἀγησίλαος ἐν ταῖς διαπρεσβείαις ἡξίου τῶν πολεμίων τοὺς μάλιστα δυνατοὺς πέμπεσθαι πρὸς αὐτὸν διαλέξεως ἕνεκεν τῶν κοινῇ συμφερόντων· οἷς ἐπὶ πλεῖστον συγγιγνόμενος καὶ κοινωνῶν ἐστίας καὶ σπονδῶν ταῖς πόλεσι στάσιν ἐνεποίει διὰ τὰς τῶν πολλῶν ὑποψίας. ^[5]
- 8 3 Ὅτι Κλεανδρίδας ἐπὶ Τέριναν ἀγαγὼν τὴν στρατιάν καὶ λάθρα προσπεσεῖν ἐπιχειρῶν, ἐπειδὴ δι' αὐτομόλου Τερيناῖοι προαισθόμενοι ὑπὲρ κεφαλῆς ἐγένοντο αὐτοῦ καὶ ἐκ τούτου συνέβαινε τὸν οἰκεῖον ἀθυμεῖν στρατὸν, τὸν κήρυκα διὰ τῆς στρατιᾶς ἦγε προστάξας ἀναβοᾶν, ὃς ἂν Τερινάϊων τὸ σύνθημα λέγῃ τὸ προκείμενον, τοῦτον φίλον ἠγεῖσθαι. ἀκούσαντες οἱ Τερινάϊοι τοῦ συντάγματος ἔδοξαν τινὰς ἐξ αὐτῶν ἔχειν προδότας καὶ ἐκ τούτου πρὸς φυλακὴν τῆς οἰκείας ἐτράπησαν πόλεως ἀφέντες τὸν πρὸς Κλεανδρίδαν ἐξ ὑπερδεξίου αὐτῶν πόλεμον. ὁ δὲ ἀκινδύνως ἐκ τούτου ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τὴν στρατιάν διαβιβάσας τὴν χώραν αὐτῶν κατεδήλωσεν. Ὅτι ὁ αὐτὸς πάλιν τοὺς ἀρίστους τῶν Τεγεατῶν λακωνίζειν ὑποπτευομένους ἐποίησεν ὑποποτέρους τὰ τούτων χωρία μόνον μὴ δηώσας, [τὰ δὲ] τῶν ἄλλων λυμαινόμενος. ^[10]
- 8 4 οἱ μὲν οὖν Τεγεᾶται σὺν πολλῇ ὀργῇ τοὺς ἄνδρας εἰς δίκην προδοσίας ὑπῆγον, οἱ δὲ ἁλῶναι δείσαντες προέδωκαν τὴν πόλιν τὴν ψευδῇ ὑποψίαν ἀληθῇ ποιῆσαι τῷ φόβῳ βιασθέντες. Ὡσαύτως καὶ Ἀλέξανδρος πολεμῶν Πέρσας τὸν αὐτῶν στρατηγὸν Μέμωνα ἐποίησεν ὑποπτον παραγγείλας τοὺς ὑπ' αὐτὸν [μὴ] προνομεύειν τὰ τούτου χωρία. ^[5]
- 8 6 Ὅτι καὶ Εὐρυπῶν ὁρῶν τὸν πρὸς Ἀρκάδας μηχανόμενον πόλεμον στάσιν αὐτοῖς ἐμποιῆσαι μηχανώμενος κήρυκα ἔπεμψεν ἀγγέλλοντα, ὥς Λακεδαιμόνιοι παύσονται τοῦ πολέμου, ἐὰν τοὺς ἐναγεῖς ἐξελάσῃ, τούτους δὲ εἶναι τοὺς Ἅγιν ἀνηρηκότας. οἱ δὲ τοῦ φόνου τὴν αἰτίαν ἔχοντες προσδοκῶντες ὑπὸ τοῦ δήμου διωχθήσεσθαι ἐπιθυμοῦντος τὴν εἰρήνην, σὺν ἐγχειριδίῳ ἐλθόντες ἀπέσφαξαν ὅσους ἠδύναντο, πολλοὺς δὲ καὶ εἰς συμμαχίαν αὐτῶν προσεποιήσαντο. οἱ δὲ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες συνετάχθησαν κατ' αὐτῶν, ὥστε δίχα διαιρεθέντες παρετάξαντο πρὸς ἀλλήλους. ἐκ τούτου συνέβη ἡττηθέντας Ἀρκάδας ἀνοῖξαι τὰς πύλας καὶ προσδέξασθαι Λακεδαιμονίους, οἱ καὶ κατέσχον τὴν πόλιν, ἣν πολέμου νόμῳ κρατῆσαι οὐκ ἴσχυον. Περὶ ἀπιστίας εὐκαίρου. ^[10]
- 9 1 Ὅτι Λύσανδρος τοῖς ἐν Μιλήτῳ φίλοις ὑποσχόμενος τὸν δῆμον συγκαταλύσειν ἤκεν εἰς Μίλητον καὶ τοῖς μὲν νεωτερίζουσι λόγῳ χαλεπὸς ἦν, τοῖς δὲ δημόταις ἐλευθερίαν ἐπηγγέλλετο, ᾧ καὶ πιστεύσας ὁ δῆμος ἀπαράσκευος ἤλπιζε τὰ βελτίονα. οἱ φίλοι κοινῶ

συνθήματι ἐπανίστανται καὶ κτείνουσι πολλοὺς τοῦ δήμου, καὶ ἡ Μίλητος ἦν ὑπὸ τοῖς φίλοις τοῦ Λυσάνδρου. Ὅτι Ἀντίοχος Σελεύκου τοῦ ἀδελφοῦ ἀποστὰς ἔφυγεν εἰς Μεσοποταμίαν. ^[5]

9 2 ὃν ὑπεδέξατο Ἀρσάμης φίλος ὢν. διωκόμενος οὖν ὑπ' Ἀχαίου καὶ Ἀνδρομάχου στρατηγῶν καὶ πολεμηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἐπειδὴ ἔτυχε πληγῆναι ἐν τῷ τοιούτῳ πολέμῳ, μεθ' ἡμέρας τοὺς οἰκείους στρατιώτας πρὸς ζήτησιν τοῦ οἰκείου σώματος ἐξαπέστειλεν ὑπισχνουμένους πάντα ποιήσιν, εἰ τοῦτο λάβοιεν. οἱ δὲ στρατηγοὶ νομίσαντες τεθνηκέναι Ἀντίοχον πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ σώματος αὐτοῦ πλῆθος στρατιωτῶν ἀόπλων ἐξαπέστειλαν. ἐπεὶ δὲ ἄλλος ἄλλαχού διεσπάρησαν ἀναψηλαφῶντες αὐτὸς Ἀντίοχος μετὰ τῶν στρατιωτῶν σχῆμα βασιλικὸν ἀναλαβὼν ἐπεφάνη δείξας ἑαυτὸν καὶ ζῶντα καὶ νικῶντα. Ὅτι Πομπύσκοις εἰς τινα πόλιν στρατοπεδεύσας τὰ μὲν λοιπὰ τῶν προαστείων τῆς πόλεως ληΐζεσθαι τοὺς οἰκείους στρατιώτας οὐκ ἐκώλυεν, ἐπὶ δὲ τόπον ἓνα οὐ συνεχώρει. ^[10]

9 3 οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀφόβως τῷ τοιούτῳ τόπῳ προσήεσαν, ὁ δὲ ἐπειδὴ συνηθροισμένους ἀνέμαθεν ἐκεῖσε πολλοὺς τῶν πολεμίων, ἐπιθέμενος παμπόλλους ἐχειρώσατο. Ὅτι Ἀλυάττης Κολοφωνίους πολλὴν δύναμιν ἱππικὴν ἔχοντας ἀφελέσθαι βουλόμενος τοὺς ἵππους συμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς ἐποιήσατο καὶ τοῖς ἱππεῦσι διπλᾶς ἐδίδου τὰς ἐκ τῆς λείας μοίρας. ^[5]

9 4 τέλος δὲ ὁ μὲν ἐν Σάρδεσιν ἦν λαμπρὰν ἀγορὰν παρασκευάζων καὶ διπλὴν τὴν μισθοφορίαν ἐτοιμάζων, οἱ δὲ ἱππεῖς ἔξω τῆς πόλεως τοῖς ἱπποκόμοις παραδόντες τοὺς ἵππους καὶ πρὸς τὴν μισθοφορίαν μετὰ σπουδῆς εἰσελθόντες ὑπ' Ἀλυάττου ἀπεσφάγησαν κλείσαντος τὰ τεῖχη καὶ τοὺς ἰδίους ὀπλίτας παραστήσαντος· οἷς ἔδωκε καὶ τοὺς ἵππους μετὰ τὴν ἐκείνων ἀναίρεσιν. Περὶ χάρακος. ^[10]

10 1 Ὅτι Κλέαρχος Θράκην λεηλατῶν καὶ τὴν τῶν Θρακῶν δεδιὼς νυκτερινὴν ἐπίθεσιν προσέταξεν ἐν τοῖς ὅπλοις πάντας διάγειν καὶ τὰς ἐγέρσεις ποιῆσαι πυκνάς. αὐτὸς δὲ νυκτὸς οὔσης ἀφεγγοῦς λαβὼν μέρος τοῦ στρατεύματος ἐπεφαίνετο τύπτων τὰ ὅπλα τὸν Θράκιον τρόπον. οἱ δὲ ὡς τῶν πολεμίων ἐπιφερομένων ἦσαν ἔτοιμοι· ἐν τούτῳ τῶν Θρακῶν ποιησάντων ἐπίθεσιν, ἐπειδὴ εὐρέθησαν ἐγρηγορότες, πλείστους αὐτῶν ἀπέκτειναν. Ὅτι Πομπύσκοις στρατοπεδεύων τὰς ὁδοὺς τὰς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀγούσας τὰς μὲν ἀπέσκαπτεν, τὰς δὲ ἀπεχαράκου, καινὰς δὲ κατεσκεύαζεν, ὅπως οἱ κατάσκοποι νύκτωρ ἐπιθέμενοι τὰς ἐξόδους ἀγνοοῦντες ἐμπίπτειν τοῖς ὀρύγμασιν. ^[5]

11 τ Περὶ μονομαχιῶν. Ὅτι συμβάλλεται ἀμφίβληστρον ὑπὸ τὴν ἀσπίδα διακρυβέν καὶ εἰς καιρὸν χρώμενον.

11 2 Ὅτι καὶ ἡ σφενδόνη μακροβολώτερον ὄπλον τοῦ τόξου. συνέβη γὰρ νικῆσαι Πυραίχμην μονομαχήσαντα μετὰ Αἰσχίνου τόξον μὲν κεκτημένου, τοῦ δὲ Πυραίχμου τὴν σφενδόνην. Κατάπληξις πολεμίων.

12 1 Ὅτι πολλάκις ἐν ἐπιτηδείῳ τόπῳ, ἡγουν ἐν νάπῃ καὶ ἐν καταπέτρῳ καὶ κοίλῳ, μέγα συμβάλλεται ὁ ἀλαλαγμὸς καὶ ἦχος ὡς δυνάμενα καταπλήσσειν πολεμίους. Ὅτι Θεσσαλὸς Βοιωτῶν Ἄρνην οἰκούντων καὶ Θεσσαλοῖς πολεμούντων τέχνη ἐκράτησε χωρὶς μάχης.

12 2 παραφυλάξας γὰρ νύκτα ἀσέληνον ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας διασπαρέντας ἄλλον ἄλλαχού κατὰ κορυφὰς τῶν ὀρέων δᾶδας καὶ λύχνους ἀνάπτειν καὶ μετεωρίζειν καὶ πάλιν καθελεῖν, ὅπερ μέγαν φόβον τοῖς Βοιωτοῖς ἐμποιῆσαν πρὸς ἰκεσίαν τῶν Θεσσαλῶν ἔτρεψε. Ὅτι καὶ τὴν προθυμίαν τοῦ ἰδίου λαοῦ, ἃν τε ἐξ ἀπονοίας, ἃν τε ἄλλως πως γένηται, χρὴ δι' αὐτομόλων παρασκευάζειν γινώσκεισθαι τοῖς πολεμίοις, ἵνα καταπληττόμενοι ἀσθενέστεροι γίνωνται. ^[5]

12 4 Ὅτι Λεωνίδας ἐμβαλὼν εἰς χώραν πολεμίων ἀποπέμψας νύκτωρ ἄλλον ἄλλαχού προσέταξεν, ὅταν αἶρῃ τὸ σημεῖον, δένδρα κόπτειν καὶ τὰς ἐπαύλεις ἐμπιπρᾶν· ταῦτα ὀρώντες οἱ πολέμιοι οὐκ ἐπεξήλθον, ἀλλὰ τὴν λείαν συνεχώρησαν προαγαγεῖν. Ὅτι Ὀνόμαρχος πολιορκουμένης

τῆς αὐτοῦ πόλεως ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν πᾶσαν τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ μητέρας ἔστησεν ἐφεξῆς, πρὸ δὲ τούτων τοὺς ὀπλίτας ἔταξεν. ^[5]

12 5 ὁ δὲ τὴν ἐπίθεσιν ποιήσας Πελοπίδας συνεῖς τὴν παρασκευὴν μετὰ ἀπονοίας μὴ συνάψας μάχην ἀπεχώρησεν. Ὅτι Ἴφικράτης ἐν Μιτυλήνῃ λόγον ἔδωκεν· ἀσπίδας χρή κατασκευάσαι διὰ τάχους πολλὰς, ὥστε τοῖς τῶν Χίων οἰκέταις πέμψαι. ^[5]

12 6 Χῖοι δὲ τοῦτο ἀκούσαντες καὶ τὸ οἰκετικὸν φοβηθέντες παραχρῆμα ἔπεμψαν αὐτῷ χρήματα καὶ συμμαχίαν συνέθεντο. Ὅτι ὁ αὐτὸς ἐν Ἐπιδαύρῳ μικρὸν ἄνω θαλάσσης παρετάσσετο, γενόμενος δὲ κατὰ ἄλσος βαθὺ καὶ σύσκιον ἀνεβόησεν. ^[5]

12 7 οἱ πολέμιοι φοβηθέντες ἀνέστρεψαν. Ὅτι Φιλοποίμην ὑπὸ Λακεδαιμονίων διωκόμενος, ἐπειδὴ κατέλαβεν ποταμὸν, προσέταξε τοὺς ἵππεῖς ἀποχαλινώσαντας τοὺς ἵππους ποτίζειν τοῦ παρακειμένου τόπου πολλὴν ὕλην ἔχοντος.

12 8 οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι ὑποπτεύσαντες ἐν τῇ ὕλῃ συμμάχους μὴ τολμήσαντες τὸν ποταμὸν διαβῆναι ἀνεχώρησαν. Ὅτι Φωκεῖς κατακλεισθέντες ὑπὸ Θετταλῶν γυψώσαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὅπλα καὶ σύνθημα ἀλλήλοις δόντες φείδεσθαι τῶν γεγυψωμένων νυκτὶ πανσελήνῳ ἐπικαταβάντες τοῖς πολεμίοις ἐπέθεντο. ^[5]

12 9 οἱ δὲ ὥσπερ φάσμα ξένον φοβηθέντες καὶ ὑπονοήσαντες ἐτέρους εἶναι τοὺς ἐπιτιθεμένους ἠττήθησαν πεσόντες τετρακισχίλιοι. Ὅτι Κῦρος ἠττώμενος Μήδων κατέφυγεν εἰς Πασαργάδας. ^[5]

12 10 πολλῶν δὲ Περσῶν αὐτομολούντων ἔφη πρὸς αὐτοὺς ‘αὔριον ἀφίξονται ὑμῖν σύμμαχοι δέκα μυριάδες· ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τῶν συμμάχων ἕκαστος ὑμῶν κομισάτω φάκελλον ξύλων.’ οἱ μὲν ἐκόμισαν, οἱ δὲ αὐτόμολοι ταῦτα Μήδοις ἀπήγγειλαν. ἐπεὶ δὲ νύξ ἦν, κελεύει Κῦρος ἕκαστον ὑφάψαι τὸν ἑαυτοῦ φάκελλον. Μῆδοι πιστεύσαντες ἤκειν τοὺς συμμάχους ἔφυγον. Ὅτι Κροῖσος βραδυνόντων τῶν Ἑλλήνων συμμάχων τοὺς ἰσχυροτέρους καὶ μεγίστους Λυδῶν Ἑλληνικοῖς ὅπλοις κατεσκεύασεν. ^[5]

12 11 ὁ δὲ Κῦρος πιστεύσας συμμαχίαν αὐτῷ προσελθεῖν τριῶν μηνῶν σπονδὰς πρὸς Κροῖσον ἐποίησατο. Ὅτι Αὐτοφραδάτης πάντας τοὺς συμμισθοφόρους ἐξαγαγεῖν βουλόμενος ἐπὶ μάχην ἐκήρυττεν, ὡς ἔνεκα ἀριθμοῦ ποιοῖτο τὴν ἔξοδον.

12 12 ἐκ τούτου σπουδῇ πάντες προῆλθον. τῷ τοιούτῳ πλήθει τοὺς ἐναντίους ἐξέπληξεν. Περὶ τοῦ καιροῦ καὶ τόπου τῆς μάχης.

13 1 Ὅτι Λυκοῦργος παρήγγειλεν ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς μὴ πολλάκις στρατεύειν λέγων πρὸς τοὺς οἰκείους· ‘ἵνα μὴ τοὺς πολεμίους πολεμεῖν διδάξωμεν.’ Ὅτι Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις παραταξάμενος τῇ στενότητι τοῦ χωρίου ἀχρεῖον ἐποίησε τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων.

13 3 Ὅτι Ἐπαμινώνδας αἰεὶ τὴν δύναμιν ἅμα ἡλίῳ προῆγεν πείθων πάντας, ὡς οὐδέποτε κλέψαι βούλοιο πόλεμον, ἐν Πελοποννήσῳ δὲ νυκτὸς ἀναστὰς ἐπέθετο τοῖς πολεμίοις ἔτι καθεύδουσιν. Ὅτι Ἴφικράτης, εἰ μὲν ἀγυμνάστοις παρετάττετο ἔχων ἡσκημένους, οὐ παραχρῆμα συνῆπτε τὸν πόλεμον, εἰ δὲ προγεγυμνασμένοις ἔμελλε μάχεσθαι αὐτὸς ἔχων στρατιώτας ἀγυμνάστους, συνεπλέκετο παραχρῆμα εἰς μάχην.

13 5 Ὅτι Τιμόθεος μετὰ σπουδῆς ἐποίει τὰς πρὸς τοὺς πολεμίους ἐκδρομὰς, ἵνα τῶν ἀπροθύμων ἀπομενόντων μετὰ τῶν προθυμοτάτων μόνων μάχοιτο. Ὅτι Χαβρίας εἰς πολεμίαν χώραν ἐμβάλων καὶ λείαν πολλὴν συναθροίσας, ἐπειδὴ ὑφεωρᾶτο καταδιωχθῆναι ὑπὸ τῶν πολεμίων, τοὺς ἰδίους στρατιώτας δειπνοποιήσας καὶ συντάξας ἐπορεύετο· τῶν ἐναντίων δὲ καταλαβόντων μετὰ σπουδῆς καὶ διεσπαρμένων καὶ πρὸς μάχην ὄντων ἀχρήστων συμβαλὼν πόλεμον τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειρεν. ^[5]

- 13 7 Ὅτι Ἀντίγονος εἰ μὲν εἶχεν μείζονα δύναμιν, σχολαιότερον τὸν πόλεμον ἐχρῆτο, εἰ δὲ ἀσθενεστέραν, νέους καὶ φιλοκινδύνους τὰς ἐπιθέσεις ποιεῖν προετρέπετο. Ὅτι ὁ αὐτὸς βουλόμενος τὰς Ἀθήνας λαβεῖν τῷ τοῦ φθινοπώρου καιρῷ ἐσπείσατο πρὸς Ἀθηναίους.
- 13 8 οἱ δὲ εἰρήνην προσδοκῶντες καὶ σπεύραντες τὸν σῆτον ὀλίγον ἐφύλαξαν προσδοκῶντες θερίσαι. ἐπεὶ δὲ ἤκμαζον οἱ καρποὶ, Ἀντίγονος δηρώσας τὰς χώρας ἄνευ μάχης ἔλαβεν τὰς Ἀθήνας. Ὅτι Μάριος, ἡνίκα τοῖς ἀπὸ τῶν χειμερίων τόπων ὠρμημένοις ἔμελλεν συνάπτειν πόλεμον, ἐν μεσοῦσῃ ἡμέρᾳ καύματος ἡλιακοῦ ὑπόντος συνῆπτε τὸν πόλεμον, ὡς ἂν τῷ ἀήθει τῆς ἡλιακῆς θέρμης καταθαλπόμενοι, οἱ πολλάκις καὶ τὰς ἀσπίδας ὑπὲρ κεφαλῆς ἐν τούτῳ προετίθουν, εὐάλωτότεροι γένοιτο. ^[5]
- 14 t Προτροπὴ εἰς ἀνδρείαν καὶ πειθανάγκην. Ὅτι Λεωτυχίδης περὶ Μυκάλην τῶν Ἑλλήνων ναυμαχούντων καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων φοβουμένων γνώμη μᾶλλον ἢ φόβῳ μετέβαλεν ἀπάντων τὸ φρόνημα πλασάμενος ἀγγελίαν ἡκεῖν, ὡς τῶν ἐν Πλαταιαῖς Ἑλλήνων τοὺς Πέρσας νενικηκότων. ^[5]
- 14 1 οἱ δὲ Ἴωνες τῇ ἀγγελίᾳ θαρρήσαντες θαρσαλεώτερον ἐπέθεντο τοῖς Ἑλλήσι καὶ τῆς μάχης ἐκράτησαν. Ὅτι Μυρωνίδης Ἀθηναίους ἤγεν ἐπὶ Θήβας καὶ προελθὼν εἷς τι πεδῖον ἐκέλευσεν αὐτοὺς θεῖναι τὰ ὄπλα καὶ περισκοπεῖν ἐν κύκλῳ.
- 14 2 τῶν δὲ περισκοπούντων ὁρᾷτε, ἔφη, τὸ πεδῖον ὅσον. πολεμίων ἵππους ἐχόντων, ἂν μὲν φεύγωμεν, ἀνάγκη διωκόντων τῶν ἱππέων ἀλῶναι, ἂν δὲ μένωμεν, πολλὰ τοῦ νικᾶν ἐλπίδες, καὶ συμβαλὼν ἐνίκησεν. Ὅτι Ἀγησίλαος περὶ Κορώνειαν παρετάσσετο· ἤκεν τις ἀγγέλλον, ὡς ὁ ναύαρχος ἡττηθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου τέθνηκεν. ^[5]
- 14 3 ὅπως οὖν μὴ τῷ τούτου θανάτῳ ὁ λαὸς ἀθυμήσῃ, Ἀγησίλαος τάναντία πρὸς τοὺς στρατιώτας ἀγγέλλεσθαι προσέταξεν, ὡς Λακεδαιμόνιοι ἐνίκησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς προῆλθεν ἐστεφανωμένος καὶ ἔθυσεν χαριστήρια καὶ τοὺς φίλους ἐκ τῶν μερίδων ἐδεξιοῦτο. ἐκ τούτου προθυμότερον ὁ αὐτοῦ στρατὸς [ἐν] τῇ Κορωνείᾳ παρετάσσετο. Ὅτι Ἐπαμινώνδας ἐν μάχῃ ἰσόρροπον τὸ ἔργον ἰδὼν ἡτήσατο ἐν βῆμα χαρισθῆναι αὐτῷ τοὺς στρατιώτας. ^[5]
- 14 4 οἱ δὲ τοῦτο ποιήσαντες ἐνίκησαν κατὰ κράτος. Ὅτι ὁ αὐτὸς [τοῖς Θηβαίοις πρὸς] τοὺς ἐπιόντας Λακεδαιμονίων ἐν τοῖς γυμνασίοις παλαίειν προσέτασεν.
- 14 5 οἱ δὲ εὐκόλως καταβάλλοντες αὐτοὺς ἐδιδάχθησαν καταφρονεῖν αὐτῶν, καὶ ὡς ἀνδρειότεροι τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον θαρροῦντες ἐξήνεγκαν. Ὅτι ὁ αὐτὸς μέλλων πρὸς πλείονας παρατάσσεσθαι παρεσκεύασεν ἄνδρα ἀγνώτα ἐστεφανωμένον προελθόντα ἀπαγγεῖλαι καὶ εἰπεῖν, ὡς Τροφώνιός σοι τὴν νίκην ἀγγέλλεται· καὶ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ θαρσαλεωτέρους τοὺς στρατιώτας ποιήσας ἐκράτησε τῶν πλείονων πολεμίων. ^[5]
- 14 7 Ὅτι ὁ αὐτὸς προτρέπων Θηβαίους πρὸς Λακεδαιμονίους ὀρμῆσαι μέγιστον ἔχιν συλλαβὼν καὶ τὴν κεφαλὴν συνθλάσας ἔδειξεν αὐτοῖς ὁρᾷτε, εἰπὼν, ὅτι τῆς κεφαλῆς τοῦ θηρίου θλασθείσης ἄχρηστον τὸ λοιπόν. οὕτω δὲ ἂν τὰς πολεμίων κεφαλὰς συντρίψωμεν, οὐδὲν μέγα γένοιτο ἐκ τοῦ ὑποδεεστέρου τῶν συμμάχων πλήθους. τούτῳ τῷ παραδείγματι προθύμους ἀπεργασάμενος τοὺς στρατιώτας συμβαλὼν κατὰ κράτος ἐνίκησεν. Ὅτι χρὴ τοὺς φιλοῦντας καὶ φιλουμένους καὶ συγγενεῖς συντάσσειν ἐν ταῖς φάλαγξιν, ὅπως ὑπεραποθνήσκοιεν ἀλλήλων. ^[5]
- 14 9 Ὅτι Ἰφικράτης μετὰ πλείονων μέλλων συνάπτειν πόλεμον τάφρον βαθεῖαν ὀπίσω τῆς φάλαγγος ὥρυξεν, ὡς ἂν πάντες τὸ φεύγειν ἀπελπίσαντες γενναίωτερον ἀγωνίζωνται. Ὅτι ὁ αὐτὸς πολεμίους τρεψάμενος καὶ εἷς τινα στενὸν τόπον συνελάσας ἔξοδον μὴ ἔχοντα προετρέψατο δοῦναι πάροδον φυγῆς τοῖς πολεμίοις εἰπὼν· μὴ ἀναγκάσωμεν τοὺς πολεμίους ἀγαθοὺς γενέσθαι.

- 14 10 ‘Ὅτι ὁ αὐτὸς ὀλίγους ἔχων στρατιώτας καὶ τούτους ἀθυμοῦντας βουλόμενος παραθαρρῦναι ἐκέλευσεν αὐτοὺς ὅσον ἕκαστος ἔχει ἀργύριον ἢ χρυσίον αὐτῷ παρασχεῖν ὥς δι’ αὐτοῦ προδοσίαν τοῖς πολεμίοις διαπράξεσθαι, ὅπερ καὶ ἀποστεῖλαι ἐσκήψατο. ^[5]
- 14 11 οἱ δὲ στρατιῶται πιστεύσαντες, ὥς ἔχοιεν τοὺς προδῶσοντας θαρσαλεώτεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο. Ὅτι ὁ αὐτὸς ὑπέσχετο τοῖς στρατιώταις τὴν νίκην, ἐὰν πιστεύσαντες αὐτῷ, ἥνίκα τὸ σημεῖον ἄρῃ, ἐν βῆμα μόνον προβῶσιν.
- 14 12 ἦν μὲν ἐπὶ ῥοπῆς ὀξυτάτης ἡ μάχη. ὁ δὲ τὸ σημεῖον ἄρας προβάντων τῶν στρατιωτῶν καὶ τοὺς πολεμίους ὡσάντων εἰς φυγὴν ἔτρεψεν. Ὅτι ὁ αὐτὸς οὐ μόνον ἐκ τῶν λαφύρων ἐφιλοφρονεῖτο τοὺς στρατιώτας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν δωρεῶν, ἃ παρ’ ἐτέρων ἐδέχετο, κηρύττων δὲ ἐν αὐταῖς ταῖς μάχαις σιγὴν ἐπηγγέλλετο τῷ ἀριστεύοντι ἄθλον μεγαλοπρεπές. ^[5]
- 14 14 Ὅτι Τιμόθεος ἐν ἑορτῇ μυρρίνη στεφανώσας τὰς τριήρεις ἤρην τὸ σημεῖον πληροφορήσας τοὺς στρατιώτας, ὥς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τὸ θεῖον ἔξουσι σύμμαχον. Ὅτι Περδίκκας, ἐπειδὴ τῶν Μακεδόνων ἀλίσκομένων παρὰ τῶν ἐναντίων εἶδεν, ὅτι λύτροις ἀπελύοντο, ἐπεκηρυκέυσατο δι’ αὐτομόλου ἀγγεῖλαι, ὥς οἱ πολέμιοι λύτρα μὴ προσίενται, ἀλλ’ ἐψηφίσαντο τοὺς αἰχμαλώτους κτείνειν.
- 14 15 οἱ Μακεδόνες ἀπογνόντες τὴν ἐκ τῶν λύτρων σωτηρίαν εὐτολμότεροι πρὸς τὰς μάχας ἐγένοντο ὥς ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν ἔχοντες τὸ σῶζεσθαι. Ὅτι Πολυσπέρχων μέλλων προθυμότερους ποιῆσαι τοὺς στρατιώτας πῖλον Ἀρκαδικὸν ἐπιθέμενος καὶ βακτηρίαν λαβὼν ἔφη· ‘πρὸς οὓς μὲν κινδυνεύειν μέλλομεν, ὧ συστρατιῶται, τοιοῦτοι τυγχάνουσιν. ^[5]
- 14 16 ‘ταῦτα δὲ ἀποβαλὼν καὶ τὴν πανοπλίαν ἀναλαβὼν ‘οἱ δὲ μέλλοντες πολεμεῖν πρὸς αὐτοὺς τοιοῦτοι.’ ὅπερ ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἠξίωσαν μηκέτι μέλλειν. Ὅτι Δαφναῖος ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως πρὸς τὸ εὐώνυμον ἐλθὼν ἠγγέλλε τοῖς στρατιώταις ὥς τῶν δεξιῶν νενικηκότων. ^[5]
- 14 17 οἱ δὲ τὸν στρατηγὸν ἀληθῆ λέγειν ὑπολαβόντες προθυμοποιήσαντες ἑαυτοὺς ἐτρέψαντο τοὺς πολεμίους. Ὅτι Κλείταρχος προσελθόντων τῶν πολεμίων, ἵνα μὴ γένηται τειχήρης, προήγαγε τὴν δύναμιν ἔξω τοῦ τείχους καὶ κλείσας τὰς πύλας καὶ βαλὼν βαλανάγρας ὑπόψιν πάντων εἰσήγαγε ταύτας εἰς τὴν πόλιν.
- 14 18 οἱ δὲ μαθόντες, ὥς οὐκ ἔχοιεν ἐλπίδας ἔσω τῆς πόλεως φυγεῖν, ἐνίκων μαχόμενοι. Ὅτι Λεύκων προτάξας τοὺς ὀπλίτας ὑπέταξεν αὐτοῖς ἐκ τῶν Σκυθῶν ἐτέρους φανερώς παραγγείλας ὥς, ἐὰν οἱ ὀπλῖται ὀκνῶσιν, τῆνικαῦτα τοξεύειν καὶ κτιννύειν αὐτούς. ^[5]
- 14 19 τοῦτο μαθόντες οἱ ὀπλῖται εὐρώστως τοὺς πολεμίους μαχεσάμενοι ἐνίκησαν. Ὅτι Ἀννίβας ἔπειθε τοὺς ἰδίους, ὥς οἱ κατὰ πόλεμον εὐσπύχως ἀποθνήσκοντες ἀναβιώσκουσι μετ’ οὐ πολὺν χρόνον, καὶ δὴ ποτε γενναίῳ στρατιώτῃ γενναίως ἀποθανόντι ὅμοιον εὐρὼν ἔπεισε λέγειν, ὥς ὁ προτελευτήσας ἐστίν. ^[5]
- 14 21 Ὅτι Κῦρος Μήδοις παραταξάμενος καὶ τρὶς ἡττηθεὶς, ἐπειδὴ τὸ τέταρτον προσβαλὼν πάλιν εἶδεν τοὺς Πέρσας φεύγοντας, τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τοὺς παῖδας προὔπαντᾶν ἐκέλευεν. οἱ δὲ τῇ συμπαθείᾳ τούτων ἀναστρέψαντες τελείαν νίκην Μήδους ἐνίκησαν. Ὅτι Βρέννος Γαλατῶν βασιλεὺς τοὺς ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐλαχίστους καὶ ἀσθενεστέρους τριβώνια ῥυπῶντα περιβεβλημένους [προαγαγὼν αὐτοῖς] παρίστα τῶν Γαλατῶν τοὺς μεγίστους καὶ Γαλατικὴν ὄπλιν ἔχοντας. ^[5]
- 14 22 καὶ τοῦτο ποιήσας ‘ἡμεῖς, εἶπεν, οἱ τηλικοῦτοι καὶ τοιοῦτοι ὀκνήσομεν πρὸς τοὺς οὕτως ἀσθενεῖς καὶ μικροὺς πολεμεῖν;’ καὶ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ προθυμότερους ποιήσας ἐνίκησεν. Ὅτι ὁ αὐτὸς κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα καὶ θεασάμενος κατείδωλον τὴν πόλιν τοὺς ληφθέντας τῶν

αἰχμαλώτων ἡρώτα, εἰ στερεὸν εἴη τὸ τῶν εἰδώλων χρυσίον· τῶν δὲ φησάντων, ὡς τὰ μὲν αὐτῶν χαλκός ἐστι, τὰ δὲ ἄργυρος, ἔξωθεν δὲ κεchrύσωνται, αὐτὸς τάναντία λέγειν παρήγγειλεν, ὡς ἅπαντα χρυσός ἐστι σφυρήλατος. ^[5]

14 23 καὶ δὴ κατ' ἐνώπιον πάντων ἐρωτηθέντες καὶ ὡς ἐδιδάχθησαν εἰπόντες, ἔπεισε προθυμότερον τοὺς στρατιώτας μάχεσθαι ὡς ληψομένους χρυσοῦ μοίρας μεγίστας. Ὅτι τῶν Περσῶν Μήδοις παρατασσομένων καὶ τραπέντων αἱ Περσίδες ἀπαντῶσαι τοῖς φεύγουσιν ἀνασυράμεναι τοὺς χιτωνίσκους ἔφασαν 'ποῖ φεύγετε; ἢ ὅθεν ἐξέδυτε, πάλιν ἐκεῖ καταδύναι σπεύδετε;' ὁ λόγος τῶν γυναικῶν ἥσχυνε τοὺς φεύγοντας καὶ ἀναστρέψαντες κατὰ κράτος ἐνίκησαν. ^[5]

14 25 Ὅτι Σύλλας Ῥωμαίους ἄγων, ἐπειδὴ τραπέντας εἶδεν, τοῦ ἵππου καταβὰς καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους εἰσιὼν ἔφη τοῖς φεύγουσιν· 'ἐμοὶ μὲν ἐνταῦθα καλὸν, ὧ Ῥωμαῖοι, τελευτᾶν, ὑμεῖς δὲ τοῖς πυνθανομένοις "ποῦ προδεδώκατε Σύλλαν;" μέμνησθε λέγειν ὡς ἐν Ὀρχομενῷ.' τοῦτον τὸν λόγον καταιδεσθέντες ἀνέστρεψαν καὶ προθύμως συμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς πολεμίους. Ὅτι Μάριος ἀθήεσι καὶ ἀγρίοις βαρβάροις μέλλων παρατάσσεσθαι οὐ συνέβαλεν εὐθέως τὴν μάχην, ἀλλ' ἐκέλευσε πόρρωθεν ἵσταμένους τοὺς στρατιώτας ἐθίζεσθαι τῆς τούτων μορφῆς, ὡς ἂν τὸ θάμβος αὐτῶν ἐκλύσαντες καταφρονῶσι. ^[5]

14 26 καὶ τούτου γενομένου δέκα μυριάδας τῶν πολεμίων ἔκτεινε, πολλοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβεν. Ὅτι Σκιπίων στρατιώτην ἰδὼν χάρακα κομίζοντα 'θλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὧ συστρατιῶτα, ἀχθοφορῶν'. ^[5]

14 27 τοῦ δὲ 'καὶ πάννυ' φήσαντος 'εἰκότως, ἔφη, ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις, οὐκ ἐν τῇ μαχαίρᾳ'. Ὅτι ὁ αὐτὸς στρατιώτην ἰδὼν μέγα φρονοῦντα ἐπὶ θυρεῷ κεκοσμημένῳ 'αἰσχρὸν, ἔφη, Ῥωμαῖον ἄνδρα τῇ ἀριστερᾷ μᾶλλον ἢ τῇ δεξιᾷ πιστεύειν'.

14 29 Ὅτι Καῖσαρ παρατασσόμενος ὁρῶν τοὺς στρατιώτας φεύγοντας τοῦ ἵππου καταβὰς ἐβόησεν 'ἐμὲ, ὧ συστρατιῶται, καταλιπόντες ταῖς χερσὶ τῶν πολεμίων φεύγειν μὴ αἰδεῖσθε;' τὸν τοιοῦτον λόγον αἰδεσθέντες ἀνέστρεψαν πάλιν πρὸς τὴν μάχην. Ὅτι ὁ αὐτὸς τοὺς στρατιώτας ἐκάλει συστρατιώτας τῷ ἰσοτίμῳ τοῦ ὀνόματος προθυμότερους ποιῶν. ^[5]

14 31 Ὅτι ὁ αὐτὸς, ἥνίκα τεθορυβημένους ἑώρα τοὺς στρατιώτας ὡς προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις μείζονος δυνάμεως, οὐ μόνον ἔξαρνος οὐκ ἦν, ἀλλὰ καὶ πλείονα ὄγκον προστιθεὶς καὶ μεγαλύνων ἐθάρσυνεν, ὡς πρὸς πλείονας χρή γενναιότερον ἀγωνίζεσθαι. Φαντασία πλήθους. ^[5]

15 1 Ὅτι τοῦτο ποιεῖ, εἰ τοῖς κτήνεσι ἀσιτεῖν πρὸς μίαν ἡμέραν ποιήσῃ, νυκτὸς δὲ ἀρχομένης ἐάσῃ πρὸς τροφήν, ὥστε τὰ κτήνη πεινῶντα, τῶν δεσμῶν ἀπολυθέντα, πόας καὶ νομῆς λαβόμενα ἀνασκιρτῶσι καὶ ψόφον ἐγείρουσι πολύν. πρὸς τούτοις δὲ καὶ στρατιώτας ἄλλον ἄλλαχοῦ σκεδασθέντες διπλᾷ καὶ τριπλᾷ πυρὰ ἀνακαῦσαι. Ὅτι Ἀγησίλαος πλήθος ἱππέων βουλόμενος τοῖς πολεμίοις παραδειξάι εἰς διφαλαγίαν τοὺς πρωτοστάτας τῶν ἱππέων τάξας ὑπέταξεν ὄνους τε καὶ ἡμιόνους ἐπιβάσας ἄνδρας μεθ' ὀπλίσεως ἱππικῆς καὶ τοὺς ἀχρηστοτέρους τῶν ἵππων καὶ ἕτερα ζῶα φαντασίαν παρέχοντα πλήθους ἱππικοῦ, ἣν καταπλαγεῖς Ἀέροπος ἐσπείσατο τὴν δίοδον. ^[5]

15 3 Ὅτι Ἰφικράτης, εἰ μὲν πλείονας ἐκέκτητο στρατιώτας καὶ λαθεῖν ἐβούλετο τοῖς πολεμίοις, δύο στρατιώτας μίαν στιβάδα ποιεῖν προσέτασεν, εἰ δὲ πολὺ πλῆθος παραδειξάι, τὸν ἕνα στρατιώτην δύο στιβάδας ποιεῖν· καὶ ταχέως ἐξ ἄλλου χωρίου εἰς ἄλλο μεθίστατο. Ὅτι ὁ αὐτὸς νύκτωρ ἐπιθέσθαι μέλλων τοῖς πολεμίοις προσέταξε σαλπικτὰς ἄλλον ἄλλαχοῦ διασκορπισθέντας κατὰ διαφόρους τόπους σαλπίζειν διάφορα. ^[5]

15 4 τῶν δὲ πολεμίων ὧδε κάκεισε πρὸς τὰς φωνὰς χωριζομένων, ἐπειδὴ ὀλιγωθέντας εἶδε τοὺς ἐν τῷ χάρακι, προσβαλὼν κατὰ κράτος ἐνίκησεν. Ὅτι Εὐμένης τὴν δύναμιν κατὰ κώμας

χειμάσουσαν ἀποστείλας, τῶν πολέμιων αὐτῷ ἐξαίφνης περιελθόντων, βουλόμενος πεῖσαι, ὥς πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῷ περισυνέστη, ἀποστείλας νύκτωρ τοὺς ἰδίους παῖδας πῦρ ἐν ἀγγείοις ἔχοντας εἰς τὰ μετέωρα καὶ ἄπωθεν ὄρεα διαστάντας ἀπ' ἀλλήλων ὅσον πῆχεις εἴκοσιν ὕλιν ἱκανὴν καῦσαι προσέταξεν, τὰ δὲ πυρὰ πρώτης μὲν φυλακῆς ἐκκαῦσαι σφοδρότερον, δευτέρας δὲ ἐλαττότερον, τρίτης δὲ μικρὰ παντάπασιν ὥς τὴν μίμησιν ἀληθινῇ στρατοπεδείᾳ προσεοικέναι. ^[5]

15 5 ταῦτα ὁρῶντες οἱ πολέμιοι καὶ τὴν δύναμιν ἐπισυνῆφθαι τῷ Εὐμένει νομίσαντες μὴ θαρρήσαντες ἐπιθεῖν ἀνεχώρησαν. Ὅτι Πτολεμαῖος Περδίκκου κατὰ Μέμφιν διαβαίνοντος τὸν ποταμὸν συναγαγὼν ἐκ τῆς χώρας συφόρβια, βουκόλια καὶ ἐτέρας κτηνῶν ἀγέλας προσέταξεν ἐκάστω ζῳῷ φρυγάνου φορτίον ἐκδῆσαι, ὅπως ἐπισυρόμενον κονιορτὸν ἐγείρῃ πλεῖστον, αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τῶν ἰππέων τοὺς λοιποὺς, ὅσους εἶχε, τολμηρῶς τοῖς πολέμοις προσήνεγκεν. ^[5]

15 6 οἱ δὲ πολὺ πλῆθος ἐκ τοῦ κονιορτοῦ ἐπιέναι νομίσαντες, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου τόλμαν ἐκεῖθεν ὑποπεύσαντες αὐτίκα ἔφυγον, καὶ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν διεφθάρησαν. Ὅτι Τύννιχος πόλεως αὐτῷ ἐν παραθαλασσίᾳ πολιορκουμένης βουλόμενος τῆς πολιορκίας ἀπολυτρώσασθαι μίαν ναῦν κεκτημένος καὶ ἀναχθεὶς ἐπ' αὐτῆς, ἐν διαφόροις σκάφεσιν ἀνὰ ἐνὸς ἐμβιβάσας ἀνδρὸς μετὰ ἐνὸς σαλπικτοῦ διαστήσας συμμέτρως ἐκέλευσεν, ἥνίκα αὐτὸς ἀποσημάνῃ, διαδεξαμένους καὶ αὐτοὺς ὑποσημαίνειν παραλλάσσοντας τοὺς χρόνους, ὥς μὴ σάλπιγγος μιᾶς προσπίπτειν ἦχον, ἀλλὰ πλειόνων. ^[5]

15 7 τοῦτῳ τῷ τρόπῳ οἱ πολιορκοῦντες νομίσαντες ἐπίπλουν εἶναι στόλου μεῖζονος καταλιπόντες τὴν πόλιν ὥχοντο. Ὅτι Τριβαλλοῖς Σκύθαι παρατάσσεσθαι μέλλοντες παρήγγειλαν τοῖς γεωργοῖς καὶ τοῖς ἵπποφορβοῖς, ἐπειδὰν αἰσθωνται συμβάλλοντας αὐτοὺς, ἐπιφανῆναι πόρρωθεν τὰς ἀγέλας τῶν ἵππων ἐλαύνοντας.

15 8 οὓς ἰδόντες οἱ πολέμιοι καὶ πλῆθος ἰππέων καὶ πεζῶν εἶναι νομίσαντες ἔφυγον. Ὅτι καὶ Καῖσαρ τοὺς πολέμιους ὁρῶν πολλοὺς ἵππεῖς ἔχοντας, αὐτὸς δὲ ὀλίγους ἔταξεν ἔμπροσθεν τῶν ἰππέων λόχους τέσσαρας πεζῶν παραγγείλας μηδὲν ἄλλο δρᾶν ἢ τοῖς ποσὶν ἐγείρειν πλῆθος κονιορτοῦ. ^[5]

16 t Φαντασία ὀλιγότητος. Ὅτι ἐν μὲν ναυσὶ χρή συζευῆσαι τὰς ναῦς καὶ κατὰ δύο ἐν ἰστίον ἐξαρτῆσαι.

16 2 Ὅτι Καῖσαρ πολέμων Γαλάταις καὶ βουλόμενος δόξαν ἐμποῖῃσαι, ὥς ὀλιγωτέρους ἔχοι, τὸν μὲν χάρακα στενώτατον διετείχισεν, αὐτὸς δὲ χωρίον ὑπερδέξιον δασὺ καταλαβόμενος μετὰ τῶν πλειόνων στρατιωτῶν ἐκέκρυπτο· ἐκ δὲ τοῦ χάρακος προελθόντες ὀλίγοι ἵππεῖς καὶ τοὺς πολέμιους ἐκκαλούμενοι σκιρτῶντες ἐπαναστῆναι προτρέψαντο. αὐτὸς δὲ ἐξαίφνης προσπεσὼν κατὰ νώτου καὶ ἐν μέσῳ τοὺς βαρβάρους καταλαβὼν τοὺς πλείονας διέφθειρεν. Τακτικά. ^[5]

17 1 Ὅτι Λακεδαιμόνιοι Θηβαίοις καὶ Ἀθηναίοις παρετάσσοντο, ὧν ἡγεῖτο Χαβρίας καὶ Γοργίδας, οἱ καὶ παρήγγειλαν τοὺς αὐτῶν στρατιώτας μὴ προδραμεῖν, ἀλλὰ μένειν ἡσυχῇ τὰ δόρατα ὀρθὰ προτειναμένους. οἱ δὲ ἐναντίοι τὸ στάσιμον καταπλαγέντες τῆς μάχης ἀνεχώρησαν. Ὅτι Κλεανδρίδας Λευκανοῖς πολέμων καὶ ὀλίγους παραδείξει τοὺς οἰκείους μηχανώμενος πρὸς τὸ ἐκκαλέσασθαι τοὺς ἐναντίους παρήγγειλεν εἰς βάθος πυκνῶσαι τὴν φάλαγγα· οἱ δὲ πολέμιοι ὑπερκεράσαι βουλόμενοι, αὐτὸς τοὺς ἐπιστάτας μεταβαίνειν εἰς παράταξιν προτρεψάμενος κατὰ πολὺ ποιήσας ἐπιμηκεστέραν τὴν ἰδίαν φάλαγγα ὑπερφαλαγγήσας καὶ κυκλωσάμενος ἐνίκησεν. ^[5]

17 3

Ὅτι Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρὸς Πῶρον μάχῃ τὸ μὲν ἵππικὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ μέρους ἔταξεν ἐν μετώπῳ, τὸ δὲ λοιπὸν ἐν ἐπικαμπίῳ, τὴν δὲ φάλαγγα καὶ τοὺς ἐλαφροὺς ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ κέρως ἔστησε καὶ ἀπὸ τούτων ἐπικάμπιον ἔταξεν. Περὶ τῆς παρατάξεως.

18 1 Ὅτι χρήσιμος ὁ τῶν αὐλῶν ἦχος ἐν τοῖς πολέμοις ἀδιάσπαστον καὶ καλῶς συντεταγμένην τὴν φάλαγγα δυνάμενος συντηρεῖν. τούτου δὲ μαρτύριον, ὅτι ἐν Λεύκτροις οἱ Λάκωνες παραταξάμενοι ἐνίκων προησκημένοι τὸν αὐλὸν, ἐπεὶ δὲ ἄνευ τούτου τὸν πόλεμον ἠρέθισαν, εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. Ὅτι Κλεανδρίδας τὸν πόλεμον νικήσας προῆγε τοὺς στρατιῶτας εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἐναντίων, δεικνὺς ἄλλον ἀλλαχοῦ πεπτωκότα ἐκ τοῦ διεσπᾶσθαι ἀπ' ἀλλήλων, παιδεύων τοὺς οἰκείους μὴ διασπᾶν τὴν παράταξιν ὡς μέγαν φέροντα τὸν κίνδυνον τὸν τοιοῦτον διασπασμόν. ^[5]

18 3 Ὅτι Φίλιππος, ἥνίκα πρὸς ἀγυμνάστους ἔμελλε τὴν παράταξιν ποιεῖν γεγυμνασμένους τοὺς οἰκείους ἔχων, ἐπὶ πολὺ ἐξέτεινε τὸν χρόνον τῆς παρατάξεως, ὡς ἂν τῷ τοιούτῳ τρόπῳ ἐκλύῃ τοὺς ἐναντίους. ἥνίκα δὲ ἀγυμνάστους κεκτημένος γεγυμνασμένοις ἔμελλε παρατάσσεσθαι ἔσπευδε τὴν μάχην. Ὅτι ζῶν ἀμάχῳ τὴν ἰσχὺν ἡ φάλαγξ ἔοικεν, ἕως μὲν ἔστι σῶμα καὶ τηρεῖ τὸν συνασπισμόν, διαλυθὲν δὲ καὶ τὴν καθ' ἓνα ῥώμην ἀπόλλυσι τῶν μαχομένων ἕκαστος. ^[5]

18 5 Ὅτι Ἀλέξανδρος Δαρείῳ παρατάσσεσθαι μέλλων παράγγελμα τοῖς οἰκείοις δέδωκεν, ἵνα, ἥνίκα ἐγγὺς γένωνται τῶν πολεμίων, γόνυ κλίναντες τοῖν χεροῖν διατρίβωσι τὴν γῆν, ἥνίκα δὲ ἡ σάλπιγξ ὑποσημήνῃ, τότε μετὰ θυμοῦ καὶ ἀνδρείας τοῖς πολεμίοις προσβάλλειν. τοῦτο ποιήσαντες εἰς ἔκπληξιν ἔφερον τοὺς πολεμίους σχῆμα προσκυνοῦντων τῶν ἀντιπαραταττομένων νομίζοντας. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἰσχὺν ἐξέλυσαν καὶ ταῖς γνώμαις ἐγένοντο μαλακώτεροι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν μεγαλαυχεῖν ὡς ἀμαχητὶ νενικηκότα τὸν πόλεμον. τοῦ δὲ συνθήματος γενομένου ἐξαίφνης οἱ Μακεδόνες ἀναστάντες μετὰ τῆς προσηκούσης ὁρμῆς ῥοιζηδὸν ἐμβάλλουσι τοῖς πολεμίοις καὶ μεγάλην νίκην ἐνίκησαν. Ὅτι Ἀλεξάνδρου πολεμοῦντος Πέρσας μοίρας τινὸς Περσικῆς τὰ σκευοφόρα τῶν ζώων ἀρπαζούσης ἀγγελθὲν αὐτῷ ἔφη πρὸς τοὺς ἐπαγγείλαντας, ὡς οὐ χρὴ διαλύσαι τὴν φάλαγγα χάριν τῆς ἐκείνων ἐπιθέσεως, ἀλλὰ τοῖς πολεμίοις αὐτοῖς μάχεσθαι καὶ ὅτι ἡττηθέντες μὲν οὐδ' αὐτῶν τῶν σκευοφόρων χρήζομεν, νικήσαντες δὲ καὶ τὰ ἡμέτερα καὶ τὰ τῶν πολεμίων ληψόμεθα. ^[5]

18 7 Ὅτι Καῖσαρ Πομπηΐῳ παραταξάμενος ὁρῶν τοὺς τῶν πολεμίων νέους ἐπὶ τῷ κάλλει μέγα φρονοῦντας καὶ σεμνυνομένους παρήγγειλε τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἐπὶ τῶν προσώπων αὐτοὺς τιτρώσκειν. οἱ δὲ διὰ τὸ μὴ λωβηθῆναι τὸ αὐτῶν κάλλος εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. Ὅτι τὸ τῆς φάλαγγος εἶδος οὕτως ὀφείλει παρατάττεσθαι τῶν πρωτοστατῶν καὶ ἐπιστατῶν καὶ τῶν τρίτων τὰ δόρατα ἀναλογοῦντα κατὰ τὴν ἐκάστου στάσιν ἐν ἴσῳ τὰς αἰχμὰς προάγεσθαι, μετὰ δὲ τοὺς τρίτους χρὴ τὰ δόρατα ἔχειν ὀρθὰ, ὡς, εἴ τι ἐλλιπὲς γένοιτο τῆς τάξεως, ἀναπληρώσουσιν αὐτοὶ, εἰ δὲ κύκλωσις γένηται, στραφέντες εἰς τοῦπίσω ποιήσουσι τὴν φάλαγγα ἀμφίστομον. ^[5]

19 t Πῶς δεῖ κυκλῶσαι πολεμίους. Ὅτι Ἀλκιβιάδης Κύζικον πολιορκῶν ἔπεμψεν ἀπόμοιραν στρατοῦ, ὅπως τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ἀποχωροῦντας κωλύσουσιν, αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων νεῶν πρὸς τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο.

19 1 οἱ Κυζικηνοὶ μετὰ πλειόνων ἀνήχθησαν, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης προσεποίησατο φεύγειν. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς τῶν περὶ τὴν ἀπόμοιραν ἐγένοντο, Ἀλκιβιάδης τὸ σημεῖον ἄρας ἐπέστρεψε τὰς ναῦς ἀντιπρώρους, οἱ δὲ Κυζικηνοὶ πρὸς τὴν πόλιν ἀναστρέψαντες ὑπὸ τῆς ἀπομοίρας περικυκλωθέντες κατεσφάττοντο καὶ κατὰ κράτος ἡττήθησαν. Ὅτι Ἰφικράτης λείαν ἔκ τινων χώρων συναρπάσας πολλὴν, ἐπειδὴ ἐδιώκετο παρὰ τοῦ φρουράρχου, πρὸ τῆς λείας τοὺς ὀπλίτας τάξας, κούφους καὶ ψιλοὺς κατ' ὀλίγον ἄλλον ἀλλαχοῦ τῷ Λάκωνι ἀντετάσσετο καὶ

τούτοις προσέχοντι αὐτὸς μετὰ ἀδείας περικυκλώσας καὶ κατὰ νώτου γενόμενος πάντας διέφθειρεν. ^[5]

19 3 Ὅτι Παμμένης παρατασσομένων αὐτῷ πολεμίων πολλὴν ἵππον κεκτημένων αὐτὸς τὴν κούφην στρατιὰν ἔταξε κατὰ τὸ κράτιστον τῶν πολεμίων καὶ παρήγγειλεν ἐκόντας ὑποφεύγειν, τοὺς δὲ ἵππεῖς καθ' ἑκάτερα μέρη τῶν κεράτων ἴστασθαι. τούτου γενομένου εὐχερῶς περικυκλώσας τῶν πολεμίων περιεγένετο ἀναστρεψάντων καὶ αὐτῶν φεύγειν δοκούντων. Ὅτι καὶ Ἀννίβας παρατασσόμενος ἔταξεν τοὺς μὲν γενναιοτέρους ἐκατέρωθεν τῆς φάλαγγος, τοὺς δὲ ἀσθενεστέρους ἐν μέσῳ προὔχοντας ὑπὲρ τὴν φάλαγγα, καὶ παράγγελμα ἔδωκεν, ἥνίκα τοὺς μέσους ὠσάμενοι διώκειν ἐπιχειροῖεν [οἱ πολέμιοι], συνάπτειν τὰ κέρατα. ^[5]

19 4 ἡ κύκλωσις αὕτη πεντακισμυρίους ἔκτεινεν ἐν τῇ μάχῃ. Ὅτι Ὀρόντης ἀποστὰς ἐπολέμει τοῖς βασιλέως στρατηγοῖς καὶ παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ἐχυρὸν μάλιστα τὸ χαράκωμα ποιεῖν καὶ οὕτως ὀρᾶσθαι τοῖς πολεμίοις.

19 5 αὐτὸς δὲ νύκτωρ ἐπιλέκτους λαβὼν ἱππέας ἐξώρμησεν καὶ διὰ τῆς ἐπὶ Σάρδεις ὁδοῦ λείαν πολλὴν ἀπήλασεν καὶ πέμψας ἄγγελον τοῖς ἐν τῷ χάρακι ταῦτα ἐμήνυσε καὶ συνέταξε τῇ ὑστεραίᾳ ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. οἱ μὲν δὴ θαρροῦντες ἐπεξῆλθον, αὐτὸς δὲ κατὰ νώτου τῶν πολεμίων γενόμενος πλείστους αὐτῶν καὶ ἔκτεινε καὶ ἐζώγρησεν. Ὅτι Καῖσαρ Γαλατίαν πόλιν πολιορκῶν τῶν Γαλατῶν ἀθροισθέντων εἰς εἴκοσι πέντε μυριάδας αὐτὸς νύκτωρ δισχιλίους ὀπλίτας καὶ τοὺς ἱππέας διελὼν ἐκ πλαγίου μέρους ἐκατέρωθεν ἐκέλευσεν ἀναχωρήσαντας τῆς ὑστεραίας ἀμφὶ δευτέραν ὥραν κάτοπιν τῶν πολεμίων ἐπιφανέντας ἔργου ἔχεσθαι. ^[5]

19 6 αὐτὸς δὲ ἀρχομένης ἡμέρας ἐξῆγε τὴν στρατιὰν εἰς μάχην καὶ ἐκ τούτου πλείστον φόνον Γαλατῶν εἰργάσατο. Περὶ συνθημάτων.

20 1 Ὅτι Κλεομένης Λακεδαιμονίων βασιλεὺς Ἀργείοις ἐπολέμει καὶ ἀντεστρατοπέδευεν. ἦν τοῖς Ἀργείοις ἀκριβὴς φυλακὴ τῶν δρωμένων τοῖς πολεμίοις· καὶ πάντα ὅσα Κλεομένης ἐβούλετο, ὑπὸ κήρυκος ἐσήμαινε τῇ στρατιᾷ, καὶ αὐτοὶ τὰ ἴσα δρᾶν ἐσπούδαζον. ὀπλιζομένων ἀνθρωπλίζοντο, ἐπεξιόντων ἀντεπεξήεσαν, ἀναπαυομένων ἀντανεπαύοντο. Κλεομένης λάθρα παράγγελμα ἔδωκεν ὅταν ἀριστοποιεῖσθαι κηρύξω, ὀπλίσασθε. ὁ μὲν ἐκήρυξεν, οἱ δὲ Ἀργεῖοι πρὸς ἄριστον ἐτρέποντο. Κλεομένης ὀπλισμένους ἐπαγαγὼν εὐχερῶς ἀόπλους καὶ γυμνοὺς Ἀργεῖους προστυχὼν ἀπέκτεινεν. Ὅτι Παμμένης ὀλίγην ἔχων δύναμιν ὑπὸ πλειόνων ἀποληφθεὶς ἔπεμψεν αὐτόμολον εἰς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. ^[10]

20 2 καὶ δι' αὐτοῦ τὸ σύνθημα αὐτῶν ἐκμαθὼν νυκτὸς ἐπιθέμενος αὐτοῖς τοὺς πλείονας αὐτῶν διέφθειρεν. αὐτὸς μὲν γὰρ τὸ ἐκείνων ἡπίστατο σύνθημα, τοῖς δὲ ἦν ἀπορία γνωρίζειν ἐν σκοτῷ τοὺς οἰκείους μὴ δυναμένους διὰ τοῦ συνθήματος. Ὅτι καὶ Πομπίσκος τῶν πολεμίων ἐγγύθεν ὄντων καὶ τὰ σημεῖα καὶ τὰ κηρύγματα αὐτοῦ παραφυλαττομένων ἐν ἀπορρήτῳ παρήγγειλε τοῖς φανεροῖς παραγγέλμασι καὶ κηρύγμασι χρῆσθαι τοὺς στρατιώτας εἰς τοῦναντίον. ^[5]

20 4 Ὅτι Δαρεῖος μέλλων νύκτωρ τοῖς πολεμίοις ἐπιθέσθαι συνεβούλευσε τὸ τιανοδέσμιον, ὃ τῆς κεφαλῆς ὀπίθεν ἀποσφίγγει τὴν τιάραν, εἰς μέτωπον αὐτοῦ περιαγαγεῖν τοῦ ἔχειν σημεῖον εἰς τὸ γνωρίζειν ἀλλήλους. Περὶ πυρσῶν.

21 1 Ὅτι Μάγας φρυκτωροὺς κατασχὼν προσέταξεν αὐτοῖς πυρσὸν φίλιον ἐσπέρας καὶ πάλιν βαθέως ὀρθρου ποιῆσαι καὶ οὕτως τῇ τῶν πυρσῶν ἀπάτῃ προῆλθε τῆς χώρας καὶ πολλὴν λείαν συνῆξεν. Ὅτι Ἀλέξανδρος Πάνορμον πολιορκοῦντος Λεωσθένους πρὸς πάσας τὰς Ἀττικὰς ναῦς φανερώς ναυμαχεῖν οὐκ ἔχων διεπέμψατο ἐπὶ ἀκατίου νύκτωρ πρὸς τοὺς ἔνδον στρατιώτας,

- ὅπως, εἴ τινες τῶν πολεμίων (τῶν) νεῶν ἐκλίποιεν τὴν φυλακὴν, μετὰ τοῦ ἐξ ἔθους ἐνὸς πυρσοῦ ἀναδείξωσι καὶ δεύτερον τοῖς ἐν Μαγνησίᾳ κάκεῖνοι τοῖς ἐν Παγασαῖς. ^[5]
- 21 2 τοῦ δὲ Λεωσθένους τὰς τριήρεις ἄλλας ἀλλαχοῦ ἐκπέμψαντος διὰ τῶν εἰρημένων πυρσῶν μεμαθηκῶς Ἀλέξανδρος καὶ ἐπιπλεύσας ἄφνω καὶ προσπεσὼν ἐνίκησε τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς Ἀθηναίους. Ὅτι Πλαταιεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων πολιορκούμενοι πυρσοὺς πολεμίους ἀνέσχον συμμαχίαν ἀπὸ Θηβῶν καλοῦντες. ^[10]
- 21 3 Πλαταιεῖς ἀντανέσχον πυρσοὺς φίλους καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπιπυρσεῖας ἀπατήσαντες Θηβαίους ἔπεισαν ἀποστῆναι τῆς συμμαχίας ἀμφιδοξήσαντας τοῖς ἐναντίοις πυρσοῖς. Ἐκ πυρὸς βοήθεια. ^[5]
- 22 1 Ὅτι Νικίας μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν ἀπολειφθεὶς [ἐν τῷ] κύκλῳ τοῦ τείχους τῆς ἄλλης δυνάμεως ἐπὶ θάψον οὔσης, ἐπειδὴ οἱ Συρακούσιοι τὰ προπύργια τοῦ τείχους ἔλαβον, ἐν ᾧ πρόσοικα πολλὰ ἦν, οὐχ ἱκανὸς ὦν ἀμύνασθαι τὰ πρόσοικα ἐνέπρησεν. ἐξ οὗ συνέβη κωλυθῆναι τοὺς πολεμίους ἐν τῷ τέως, ἕως ἀπὸ θάψου ἡ δύναμις ἐλθοῦσα προσεβοήθησεν. Ὅτι Ἀλκιβιάδης πολεμῶν Συρακουσίοις, ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων ὕλη ἦν ξηρὰ, δαψιλῆς, ἀνέμου παμμεγέθους προσπεσόντος κατὰ πρόσωπον τῶν πολεμίων αὐτὸς τὴν ὕλην ἐμπρήσας τοὺς πολεμίους ἐτροπώσατο. ^[5]
- 22 3 Ὅτι Δημήτριος τὸ αὐτὸ ἐργασαμένους Λακεδαιμονίους ἐνίκησεν. Ὅτι Σέλευκος Δημητρίου στρατοπεδευσάμενου ἐπὶ τὸν λόφον τοῦ Ταύρου δεδοικῶς, μὴ λαθὼν ἀναχωρήσῃ, ἔπεμψε Λυσίαν μετὰ πολλῶν Μακεδόνων πρὸς τὰ ὄρη τὰ ὑπερκείμενα, ὅπου καὶ τὴν πορείαν ἔμελλε ποιεῖν, προστάξας πυρὰ καῦσαι. ^[5]
- 22 4 Δημήτριος δὲ προκατεिल्μημένους ὁρῶν τοὺς τόπους τῆς πορείας ταύτης ἀπετράπετο. Ἐξ ἀνέμων βοήθεια.
- 23 1 Ὅτι Ἀννίβας περὶ Κάννας διάγων τῶν πεδίων ὑφάμμων ὄντων κατὰ νώτου τὸν ἄνεμον λαβὼν προήγαγε τὴν φάλαγγα. οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἄμμον ἐμπίπτουσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς οὐ φέροντες εἰς φυγὴν ἐτρέποντο. Δήωσις καὶ φειδῶ τῆς τῶν πολεμίων χώρας.
- 24 1 Ὅτι Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀττικὴν ἐδήουν. Περικλῆς ἐξέπεμψε τριήρεις Ἀθηναίων, οἳ δηώσουσι τὰ παράλια τῆς Λακωνικῆς, ὅπως αὐτοῖς πλείω πάσχειν ἢ δρᾶν συμβῇ. Ὅτι Ἀγησίλαος ἐς τὴν Ἀκαρνάνων ἐνέβαλεν.
- 24 2 τῶν δὲ ἀναφυγόντων εἰς τὰ ὄρη αὐτὸς οὐκ ὀξεῖαν τὴν ἐπιδρομὴν ἐποίησατο, ἀλλ' ἐς τὰ πλάγια τῆς χώρας πέμπων ἐκέλευσεν ἐκ ῥιζῶν ἀνασπᾶν τὰ δένδρα. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες καταφρονήσαντες αὐτοῦ τῆς βραδυτῆτος καὶ τῆς περὶ τὰ δένδρα ἀσχολίας ἐκ τῶν ὁρῶν κατέβησαν πρὸς τὰς πόλεις τὰς κατὰ τὸ πεδίον. ὁ δὲ ἑκατὸν ἐξήκοντα στάδια ὀλίγῳ μέρει τῆς νυκτὸς διαδραμὼν ἀρχομένης ἕω καταλαβὼν ἐν τῷ πεδίῳ τοὺς Ἀκαρνᾶνας πολλὴν λείαν συναγαγὼν ἀνέζευξεν. Ὅτι Ἰφικράτης Ἀβυδηνοῖς πολεμῶν περὶ Χερρόνησον χωρίον τι καταλαβὼν ἐτείχισεν ὥς φοβούμενος Ἀναξίβιον τὸν Λάκωνα. ^[5]
- 24 3 Ἀβυδηνοὶ δὲ ὁρῶντες οἰκοδομοῦντα τὸ τεῖχος κατεφρόνησαν ὥς φοβουμένου καὶ προελθόντες τῆς πόλεως κατὰ τὴν χώραν ἐγένοντο. Ἰφικράτης δὲ καταδραμὼν λείαν πολλὴν ἀπηνέγκατο. Πῶς ἂν τις ἀγρυπνίαν τοῖς πολεμίοις ποιήσῃεν. ^[5]
- 25 1 Ὅτι Ἀλκιβιάδης Λακεδαιμονίων πολιορκούντων τὰς Ἀθήνας βουλόμενος τοὺς ἰδίους καὶ φύλακας ἀγρύπνους κατασκευάσαι προηγόρευσεν, ὥς αὐτὸς ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως νύκτωρ τρεῖς ἀνασχήσοι τὸν λαμπτήρα, ὃς δ' ἂν μὴ ἀντανάσχη ὥς φυλακὴν ἐκλιπὼν κολασθήσεται. οὕτω δὴ πάντες ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον, ἀφορῶντες πάντες εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Ὅτι Ἐπαμινώνδας

βουλόμενος προσβαλεῖν ἐς Λακεδαίμονα, ἐπειδὴ τὸ Ὄνειον κατεῖχε φυλακὴ, ἐνδειξάμενος ὡς μέλλων νυκτὸς παριέναι τὸ στράτευμα κατεκοίμisen. ^[5]

25 2 οἱ δὲ τὴν πάροδον φρουροῦντες ἐν τοῖς ὅπλοις τὴν νύκτα ὅλην ἐταλαιπώρησαν ἐγρηγορότες. ἐπεὶ δὲ ὑπέλαμψεν ἕως, ἀναστήσας τὸ στρατόπεδον Ἐπαμινώνδας ἐπέθετο τοῖς φύλαξιν ἐς ὕπνον τετραμμένοις καὶ χειρῳσάμενος αὐτοὺς ῥαδίως κατήλθεν. Ὅτι Ἀννίβας ἐν τῇ Καμπανῶν Ῥωμαίους κατεστρατήγησεν τούτῳ τῷ τρόπῳ. ^[5]

25 3 χειμῶνος ὄντος παρήγγειλεν Ἀννίβας· ὅταν σημάνῃ τὸ πολεμικόν, καθεύδετε, ὅταν τὸ ἀνακλητικόν, ἔξiτε. ἄμφι δευτέραν φυλακὴν ἐσήμανε τὸ πολεμικόν· Ῥωμαῖοι καταπλεγέντες ἐν τοῖς ὅπλοις ἦσαν. πάμπολυ διαλιπὼν Ἀννίβας τὸ ἀνακλητικόν ἐσήμανε· Ῥωμαῖοι ταλαιπωρήσαντες τῷ χειμῶνι καὶ τῇ ἀγρυπνίᾳ ἀναχωρήσαντες κατηνέχθησαν εἰς ὕπνον. Ἀννίβας ἐπιπεσὼν πάντας διέφθειρεν. Ὅτι Ἀννίβας περὶ Κασιλῖνον νυκτὸς χειμερίου γενομένης διελὼν εἰς μέρη προσήγαγε τὴν δύναμιν παραγγείλας, ἐπειδὴν πρῶτον σημάνῃ τὸ πολεμικόν, τὸ πρῶτον μέρος προσβαλεῖν, ὅταν δὲ οἱ σαλπικταὶ τὸ ἀνακλητικόν σημάνωσι, τῶν προτέρων παυσαμένων τοὺς δευτέρους προσβαλεῖν καὶ ἐφεξῆς τὸ τρίτον καὶ τέταρτον. ^[5]

25 4 καὶ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ ἐνίκησεν. Κώλυσις ὁρμῆς ἀλογίστου.

26 1 Ὅτι Ἴφικράτης περὶ Κόρινθον Ἀθηναίων ἐστρατήγει πολεμούντων Θηβαίοις. οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σφόδρα ἠπεύγοντο ἐξελθεῖν ἐν τῇ μάχῃ. Ἴφικράτης δὲ ὁρῶν τοὺς πολεμίους πλείονας καὶ ἐπὶ προσφάτῳ τῇ ἐν Λεύκτροις νίκη μέγα φρονοῦντας οὐ προῆγεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ἐγὼ μὲν [ὕμᾱς] εἰς τοῦτο ἀνδρείας προήγαγον, ὥστε καταφρονεῖν Βοιωτῶν δύνασθαι, τῶν δὲ ἐμοῦ κρειττόνων στρατηγῶν παραλαβὼν τις ὑμᾶς προαγέτω. οὕτως ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους τῆς παραλόγου παύσασθαι ὁρμῆς. Ὅτι Φωκίων ἐρωτηθεὶς, πότε συμβουλεύει πολεμεῖν Ἀθηναίους, εἶπεν· ὅταν ἴδω τοὺς μὲν νέους τὴν τάξιν βουλομένους φυλάττειν, τοὺς δὲ πλουσίους εἰσφέρειν τῇ πόλει, τοὺς δὲ ῥήτορας μὴ κλέπτειν τὰ δημόσια. ^[5]

26 2 Ἐπανικοῦ φόβου λύσις.

27 1 Ὅτι Κλέαρχος ἦν ἐν Θράκῃ· νυκτερινοὶ φόβοι τὸ στράτευμα κατελάμβανον· ὁ δὲ παρήγγειλεν, εἰ γένοιτο θόρυβος, μηδένα ὀρθὸν ἀνίστασθαι, ὁ δὲ ἀναστὰς ὡς πολέμιος ἀναιρεῖσθω. τὸ παράγγελμα τοῦτο ἐδίδαξε τοὺς στρατιώτας καταφρονεῖν νυκτερινοῦ φόβου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο ἀναπηδῶντες καὶ ταραττόμενοι. Περὶ τῆς κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν σχημάτων ἀπάτης. ^[5]

28 1 Ὅτι Σόλων τροπώσασθαι μέλλων τοὺς πολεμίους, ἐπειδὴ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Δήμητρος ἔμελλον ἐξιέναι αἱ γυναῖκες ἐορτάσουςαι, δι' αὐτομόλου τοῖς πολεμίους ἐπέθετο, ὡς, ἐὰν ταύταις ἐπιτηδεύσονται, πάσας λάβοιεν. αὐτὸς δὲ νέους στολίσας γυναικεῖαν στολὴν μετὰ ἐγχειριδίων προῆγεν ὡς πρὸς τὴν ἑορτὴν τῆς Δήμητρος. οἱ πολέμιοι ἐπιθέμενοι ὡς γυναῖκας ἀρπάσσοντες ἐπεχείρουν ἀόπλως καὶ διεσπαρμένοι ποιεῖσθαι τὴν ἐπίθεσιν. οἱ δὲ ἀντὶ γυναικῶν ἄνδρες εὐρεθέντες πολλοὺς αὐτῶν ἀπέσφαξαν. Ὅτι Ἴφικράτης μέλλων τροπώσασθαι πολεμίους μετημφίασεν τὴν ἰδίαν δύναμιν τοῖς μὲν στρατιώταις περιθεῖς τὴν τῶν οἰκετῶν ἐσθήτα, τοῖς δὲ οἰκέταις τὴν τῶν στρατιωτῶν. ^[5]

28 3 Ὅτι Μένων Κυζικηνοῖς ἐπὶ τὸν ἀπεκδεχομένους Χάλκαν τὸν Μακεδόνα πρὸς συμμαχίαν αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ σχῆμα Μακεδονικὸν περιθέμενοι ὑπὸ Κυζικηνῶν ὡς σύμμαχοι προσεδέχθησαν ἀνοιξάντων τὰς τοῦ ἄστεος πύλας. Ὅτι καὶ Φιγαλεῖς πολιορκούμενοι πέμψαντες κήρυκα ἐξεκαλοῦντο Ἀργεῖους πρὸς συμμαχίαν, ὃν κρατήσαντες οἱ Λάκωνες Ἀργείων σχῆμα μεταμφιασάμενοι ἐφέροντο ὡς ἀπὸ τῆς ἐξ Ἀργείων ἀπαγούσης ὁδοῦ· οὓς ἰδόντες Φιγαλεῖς καὶ νομίσαντες τὴν συμμαχίαν ἥκειν ἀνοίξαντες τὰς πύλας ὑπεδέξαντο. ^[5]

28 5

Ὅτι Δαρεῖος πολεμῶν Σάκας τριχῇ διηρημένους, ἐπειδὴ μιᾶς ἐκράτησε μοίρας τῶν πεσόντων τὰς στολὰς καὶ τὰς ὀπλίσεις Πέρσαις περιθεῖς προσῆγε τῇ δευτέρᾳ μοίρᾳ τῶν Σακῶν νόμῳ φιλίας ἡρέμα βαδίζοντας. οἱ δὲ Σάκαι τῷ σχήματι τῶν ἐσθήτων καὶ τῶν ὅπλων ἀπατώμενοι φιλοφρόνως ὡς πρὸς οἰκείους προσελθόντες ὑπ' αὐτῶν πάντες ἐφονεύθησαν, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ τῆς τρίτης. Περὶ τῆς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπάτης. ^[5]

29 1 Ὅτι Ἰέρων ποταμὸν περάσαι βουλόμενος τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδευομένων αὐτὸς τοὺς ἵππεῖς ἀνώτερον τάξας ἀπέστειλε διαπεράσαι, ὡσαύτως καὶ τοὺς ψιλοὺς ὑπερανωτέρῳ τῶν ἱππέων. οἱ γοῦν πολέμιοι πρὸς ἀμφοτέρους ἀντιπαραστάντες ὠλιγώθησαν εἰς τὴν τοῦ Ἰέρωνος ἀντιπαραστάσιν. ὁ δὲ ὀλιγωθέντας ἰδὼν διεπέρασεν καὶ σημεῖον ἄρας τοῖς ψιλοῖς καὶ ἱππόταις ἀνέστρεψε καὶ διεπέρασεν ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς ἐπέρασεν. Ὅτι Ἀλκιβιάδης [Κατάνην] κατασχὼν ἄνδρα Καταναῖον Συρακουσίῳς γνῶριμον καθῆκε Συρακούσαις ὡς πεμφθέντα ὑπὸ τῶν ἐν Κατάνῃ φίλων ὄντων αὐτοῖς. ^[5]

29 2 οὗτος ἡγγεῖλεν Ἀθηναίους καταλιπόντας τὸ στρατόπεδον ἀόπλους εἴσω Κατάνης αὐλίζεσθαι, εἰ δὲ αὐτοὶ ἅμα ἔω καταλάβοιεν τῶν Ἀθηναίων τὸ στρατόπεδον, δύνασθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει γυμνοὺς ἀποκλεισθέντας ἀλῶναι. ῥαδίως πιστεύσαντες οἱ Συρακούσιοι ἐξήεσαν ἐπὶ Κατάνης. Ἀλκιβιάδης δὲ ὡς ἥσθετο παριόντας αὐτοὺς, τὰς τριήρεις πληρώσας σπουδῇ προσέπλευσεν τῇ Συρακουσίῳν πόλει καὶ νικᾷ οὐδενὸς εἵργοντος. Ὅτι Ἀγησίλαος ἐπὶ Σάρδεις ἐλαύνων καθῆκε λογοποιοὺς ἐξαπατῶν Τισαφέρνην λέγοντας αὐτῷ, ὅτι στέλλεται μὲν φανερώς Ἀγησίλαος ἐπὶ Λυδίας, τρέπεται δὲ ἀφανῶς ἐπὶ Καρίας. ^[10]

29 3 καὶ οὕτω πεισθεὶς Τισαφέρνης ὥρμησεν (ἐπὶ) Καρίαν φυλάττειν, ὁ δὲ Λάκων κατέδραμεν Λυδίαν καὶ λείαν πολλὴν κατέσχεν. Ὅτι Δημοσθένης ἐπὶ Πύλον ἐκπλεύσας ταύτην εἴλε τρόπῳ τοιούτῳ· προσεποίησατο γὰρ, ὡς πρὸς τὴν ἄκραν ἔχει τὴν ὁρμὴν ἀποπλεῦσαι. ^[5]

29 4 οἱ δὲ τῆς Πύλου ἀφέντες τὴν πόλιν πρὸς τὰ ἐκεῖσε τὴν ὁρμὴν ἐποιοῦντο. αὐτὸς δὲ σπουδῇ ἀναχθεὶς καὶ τῇ Πύλῳ προσορμισθεὶς ἐπειδὴ κενὴν ἀνδρῶν εὔρε τὴν πόλιν, ταύτην ἔλαβεν ἀπονητί. Ὅτι Δημήτριος ἐς Κόρινθον προδότας ἔχων νύκτωρ προῆλθε καὶ τῶν προδοτῶν αὐτῷ τὰς κατὰ κορυφὴν πύλας ἀνοιξάντων, δεδιὼς αὐτὸς, μὴ μαθόντες οἱ πολῖται ἐπίθοιντο ταῖς κατὰ τὸ ἔτερον μέρος πύλαις, πολλῇ στρατιᾷ προσέβαλλεν. ^[5]

29 5 εἰς ἣν ἀντιπερισπασθέντες οἱ πολῖται ἠλώθησαν διὰ τῶν προδοθέντων πυλῶν ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους. Ὅτι Ἀμίλκας Ἑλληνι τακτικῷ χρώμενος, τοῦτον αἰσθόμενος Ἀγαθοκλεῖ πάντα ἐξαγγέλλειν, ὅσα μέλλοι πράττειν, προεῖπεν, ὡς τὸ ναυτικὸν ἐκεῖ πέμψας βούλοιο καταλαβέσθαι τὸ παρὰ Συρακούσαις Ὀλύμπιον.

29 6 ὁ μὲν τακτικὸς ἐν ἀπορρήτῳ πέμψας Ἀγαθοκλεῖ τοῦτο προεμήνυσεν. ὁ δὲ Ἀμίλκας συνέταξε ταῖς ναυσὶν, ἐπειδὴν παραλλάξωσι μικρὸν, νυκτὸς πάλιν συντόνως ἐπανελθεῖν. Ἀγαθοκλῆς ἐξαπατηθεὶς ἔπεμψε μὲν ἐν Συρακούσαις τοὺς διαφυλάσσοντας τὸ Ὀλύμπιον, αὐτὸς δὲ διὰ νυκτὸς ἐπῆγεν Ἀμίλκᾳ καταλειφθέντι. ὁ δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ἐκβάντας πολλοὺς ἔχων μετὰ κραυγῆς καὶ θορύβου προσπεσὼν ἐφόνευσεν τῶν Ἀγαθοκλείων στρατιωτῶν ἑπτακισχιλίους. Περὶ τοῦ ψεύδους τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους ἐπὶ συμφέροντι. ^[10]

30 1 Ὅτι Λακεδαίμονος σεισθείσης Ἀρχίδαμος τοὺς ἀνθρώπους ὁρῶν ἐπὶ τὸ σῶζειν τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις τραπομένους δεδιὼς, μὴ πως καὶ οἱ ἀπολειφθέντες ἀπόλοιτο, τῇ σάλπιγγι πολεμίων ἔφοδον ἐσήμανεν. ἥ καὶ πιστεύσαντες οἱ Λάκωνες ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ οὕτως ἐσώθησαν τῶν οἰκιῶν καταπεσουσῶν. Ὅτι Ἀλέξανδρος ὥρα θέρους ἦγε τὴν στρατιὰν παρὰ ποταμὸν προσκειμένων πολεμίων. ^[5]

30 2 ἵνα γοῦν μὴ λύσῃσι τὸν συνασπισμὸν, διήγγειλεν, ὡς θανάσιμον τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ τοῖς προσιεμένοις. οἱ μὲν φεισάμενοι τὴν τάξιν διέσωζον ἀδιάλυτον, αὐτὸς δὲ μετὰ τὸ τροπώσασθαι

τὸν πολέμιον ἐπ' ὄψει πάντων προσγελάσας ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἔπιεν· οἱ Μακεδόνες τὸ στρατήγημα ἀποθαυμάσαντες ἀπεδέξαντο. Ὅτι Φίλιππος Βυζαντίους πολιορκῶν συμμάχους ἔχοντας πλείστους δι' αὐτομόλου ἐξεφήμεν, ὡς τὰς τούτων χώρας δι' ἐτέρων αὐτὸς καταληΐζεται. ^[5]

30 3 ἀπόμοιράν τε τοῦ στρατοῦ ἐξέπεμψεν οὐκ ἐπὶ πρᾶξιν, λάθρα δὲ παραγγείλας ἐπανελθεῖν, ὡς ἂν τὴν τοιαύτην δόκησιν ἀληθῆ πιστώσῃται εἶναι. καὶ οὕτω πεισθέντες οἱ σύμμαχοι ἀφέντες Βυζαντίους πρὸς τὸ φυλάξαι τὰ οἰκεῖα ἀνεχώρησαν. Αἰφνίδιοι ἐπιθέσεις. ^[5]

31 1 Ἀθηναῖοι ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς τετράκις ἀνήχθησαν πρὸς τὸ ναυμαχεῖν. Λύσανδρος ὁ Λάκων οὐκ ἀντανήγετο. οἱ μὲν ἀποπλέουσι γαννύμενοι παιῶνας ἄδοντες, Λύσανδρος δὲ κατόπιν πέμπει δύο τριήρεις. οἱ τριήραρχοι τοὺς Ἀθηναίους ἐκβάντας ὡς εἶδον, σημεῖον μετέωρον αἴρουσι, Λύσανδρος αὐτίκα ὑπεσήμανεν ἐπίπλουν. καὶ οἱ Λάκωνες εἰρεσίᾳ πολλῇ ἐπιπλέουσι καὶ τοὺς Ἀθηναίους καταλαμβάνουσιν ἄρτι ἐκβάντας, καὶ οἱ μὲν ἀνεπαύσαντο, οἱ δὲ ἄλλος ἄλλο τι ἔδρα, γυμνοὶ πάντες. οἱ Λάκωνες ἄφνω προσπεσόντες ὥπλισμένοι καὶ συντεταγμένοι γυμνοῖς καὶ ἀσυντάκτοις ἐνίκησαν. Ὅτι Φορμίων ἀποβὰς ἐς τὴν Χαλκιδέων ἀρπάσας οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τῆς χώρας ἀνέστρεψεν. ^[10]

31 2 Χαλκιδεῖς ἐπρεσβεύσαντο ἀπαιτοῦντες, ὁ δὲ κρύφα καθῆκεν ὑπηρετικὸν ὡς Ἀθήνηθεν ἦκον, τοῦ δήμου καλοῦντος αὐτὸν διὰ τάχους. τοῖς μὲν οὖν πρεσβευταῖς ἀπέδωκεν ὅσα ἔτυχον ἀπαιτοῦντες, αὐτὸς δὲ ἀναχθεὶς ὑπὸ νησίον ὠρμίσατο τὴν νύκτα. οἱ Χαλκιδεῖς καὶ τῷ κομίσασθαι τὰ ἴδια καὶ τῷ νομίσει τὸν Φορμίωνα Ἀθήναζε πεπλευκένα ἀφυλάκτως καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας εἶχον. ὁ δὲ ἀφυλάκτοις ἐπελθὼν ὀλίγου μὲν καὶ τὴν πόλιν κατέσχε, τὴν λείαν δὲ πᾶσαν ἐκράτησεν. Ὅτι Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ προσκαθημένων πολεμίων ἐνέπρησε νυκτὸς τὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων ὕλην καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ πολλὰ τετράποδα καταλιπὼν τοῦ καπνοῦ σκοτεινότεραν τὴν νύκτα ποιοῦντος ἀνεχώρησεν ἐς τόπον δασὺ καὶ σύσκιον. ^[5]

31 3 ἡμέρας δὲ γενομένης οἱ Θρᾷκες ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐλθόντες οὐδένα τῶν Ἑλλήνων εὐρόντες ὥρμησαν ἐπὶ ἀρπαγὴν τῶν τετραπόδων καὶ τῶν σκευοφόρων. Ἰφικράτης δὲ διεσπασμένοις ἐπιφανεῖς ἐκ τοῦ χωρίου συντεταγμένος καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησε καὶ τὰ σκευοφόρα ἔσωσεν. Ὅτι Ἰφικράτης ἐς Θράκην ἀναβὰς μετὰ στρατιωτῶν ὀκτακισχιλίων ἐστρατοπέδευσε· πυθόμενος τοὺς Θρᾷκας νύκτωρ ἐπιτίθεσθαι μέλλοντας ἀναλαβὼν τοὺς στρατιώτας ἀνεχώρησεν ἐσπέρας ὅσον στάδια τρία ἐς φάραγγα κρύψαι δυναμένην. ^[5]

31 4 οἱ Θρᾷκες ἐμπεσόντες εἰς τὸ στρατόπεδον διήρπαζον ἀτάκτως καταγελῶντες τῶν Ἑλλήνων ὡς φευγόντων. Ἰφικράτης ἐξ ἀφανοῦς ἐφορμήσας πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν, πολλοὺς δὲ καὶ αἰχμαλώτους ἔλαβεν. Ὅτι Φιλοκλῆς Πτολεμαίου στρατηγὸς Καύνῳ προσεστρατοπέδευσε· καὶ χρήμασι διαφθείρας τοὺς σιτοφύλακας συνέθετο.

31 5 οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει παρήγγειλαν τοῖς στρατιώταις δώσειν [σῖτον], οἱ δὲ τὰς φυλακὰς τῶν τειχῶν ἀπολιπόντες τὸν σῖτον ἐμέτρου. Φιλοκλῆς δὲ ἐν τῷ καιρῷ προσπεσὼν ἀφύλακτον ἔλαβεν τὴν πόλιν. Ὅτι Κάσσανδρος ἀπὸ τῆς Ἰλλυρίδος ἐπανιὼν ἀποσχὼν ὁδὸν ἡμέρας Ἐπιδάμνου, τὴν δύναμιν ἀποκρύψας ἱππέας καὶ πεζοὺς πέμψας ἐνέπρησεν ὕλας κειμένας ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἰλλυρίδος καὶ Ἀτιντανίδος, αἱ καταφανεῖς ἦσαν τοῖς Ἐπιδαμνίοις. ^[5]

31 6 οἱ μὲν δὴ νομίσαντες ἀπεληλυθέναι Κάσσανδρον προελθόντες τῆς πόλεως ταῖς γεωργίαις προσεῖχον, ὁ δὲ τὴν κεκρυμμένην δύναμιν ἀναστήσας ἀπὸ μὲν τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἔλαβεν οὐκ ἐλάττους ἀνδρῶν δισχιλίων, τὰς δὲ πύλας τῆς πόλεως ἀνεωγμένας εὐρὼν καὶ ταύτην κατέσχευ. Ὅτι Δημήτριος πόλιν πολιορκῆσαι βουλόμενος ἀνεχώρησε μικρὸν ἐξ αὐτῆς κάκεισε διατρίβων ἡμέραις πλείοσι προσεῖχεν ἡδοναῖς καὶ τρυφαῖς, ὀπηνίκα δὲ πόρρω τῆς ὑπονοίας ἐγένοντο οἱ πολέμιοι, τηνικαῦτα ἀπόμοιραν μὲν μίαν νυκτὸς ἔταξε προσβαλεῖν πρὸς τινὰς τῶν

πολεμίων πυλῶν τῆς πόλεως, ἐτέραν δὲ ἀλλαχοῦ, τὸ δὲ ναυτικὸν τοῖς λιμέσιν ἐπιφαίνεσθαι, αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ ὀπλιτικοῦ καὶ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ κατέσχευεν τὴν πόλιν. ^[5]

31 8 Ὅτι Ἀντίοχος βουλόμενος κρατῆσαι Δαμασκοῦ ἦν ἐφύλασσε Δίων, ἐπήγγειλε τῇ στρατιᾷ καὶ τῇ χώρᾳ πάσῃ Περσικὴν ἐορτὴν θαλιάζειν καὶ προσεῖχε ταῖς εὐωχίαις μετὰ πάντων τῶν ὑπ' αὐτόν. ἡ τοιαύτη δὲ φήμη ἔπεισε τὸν Δίωνα τὴν φυλακὴν κατολιγωρῆσαι τῆς πόλεως.

Ἀντίοχος δὲ προστάξας ἄπυρα σιτία κομίζειν ἤγαγε τὴν στρατιὰν διὰ τε ἐρημίας καὶ ἀτραπῶν κρημνωδῶν καὶ ἀπροσδοκῆτως ἐπιφανεῖς αἰρεῖ Δαμασκόν. Ὅτι Ῥόδιοι βασιλεῖ Πτολεμαίῳ πολεμοῦντες περὶ Ἐφεσον ἦσαν· Χρεμωνίδης, Πτολεμαίου ναύαρχος ἀνῆχθη πολεμήσων. ^[5]

31 9 Ἀγαθόστρατος Ῥοδίου ἐξῆγεν ἐπὶ μίαν ναῦν καὶ φανερός γενόμενος τοῖς ἐπιπλέουσι μετέστρεψε μετωπηδὸν καὶ χρόνον ἐπισχὼν βραχὺν ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὄρμον. οἱ πολέμιοι νομίσαντες, ὅτι μὴ θαρροῦσι διαναυμαχεῖν, αὐτοὶ παιωνίσαντες ἐς λιμένα ἐπανήεσαν. Ἀγαθόστρατος ἐπιστρέψας καὶ τὸ ναυτικὸν πυκνῶσας ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κεράτων ἐπέπλευσε τοῖς πολεμίοις ἐκβαίνουσι περὶ τὸ τῆς Ἀφροδίτης τέμενος καὶ ἀπροσδοκῆτως προσπεσὼν ἐνίκησεν. Ὅτι Τελεσίνικος Κορίνθιος ἐν τῷ λιμένι τῶν Συρακουσίων ἐναυμάχει πρὸς Ἀθηναίους. ^[10]

31 10 ἐπεὶ δὲ ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας ναυμαχοῦντες ἐπόνουν, πέμψας εἰς τὴν πόλιν τῶν Συρακουσίων τὴν ἀγορὰν ἐκέλευσεν ἐπὶ τὸν λιμένα κατακομίσαι. ὥς δὲ κεκομισμένην εἶδεν, σημεῖον ἄρας ἀκρίτου τῆς ναυμαχίας οὔσης κατῆλθεν ἐπὶ τὸν λιμένα. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ αὐτοὶ διὰ τάχους ἀσμένως ἀπαλλαγέντες ἐπὶ τὴν γῆν ἡριστοποιοῦντο ἄλλος ἄλλῃ διασπαρέντες, ὁ δὲ μετὰ τοῦ στρατοῦ ἐτοίμη τῇ ἀγορᾷ χρησαμένου ἀναχθεῖς αὐτίκα καὶ προσπεσὼν ἄφνω τοῖς Ἀθηναίοις ἀριστοποιουμένοις ἐνίκησεν. Ὅτι ὁ αὐτὸς πάλιν ἅμα ἔφ' ἀριστοποιήσας τοὺς ἰδίους εἰσήγαγεν εἰς τὰ καταστώματα τῶν νεῶν. ^[10]

31 11 καὶ ἀναχθεῖς πρὸς τὸ ναυμαχεῖν, ἐπειδὴ ἐπὶ πολὺ παρετάθη ὁ καιρὸς καὶ οὐ συνέβαλον, σημεῖον ἄρας τοῦ ἀριστοποιῆσαι ἀνῆχθη πρὸς τὸν λιμένα. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ οἱ πολέμιοι ἐποίησαν. ὁ δὲ ἄφνω προσπεσὼν ἀριστοποιουμένους εὐρὼν ἐνίκησεν. Ὅτι Πομπίσκος χωρίον πολιορκῶν ἐλεῖν οὐχ οἷός τε ὢν καθῆκεν αὐτόμολον ἀγγέλλοντα, ὥς Ἀρκάδων αὐτὸν μεταπεμπομένων ἀποροίη, πῶς ἂν ἀπολίποι τὴν πολιορκίαν. ^[5]

31 12 οἱ δὲ ἡσθέντες καὶ μετ' οὐ πολὺ τὴν στρατιὰν ἀναχωρήσασαν ἰδόντες πιστὸν εἶναι τὸν αὐτόμολον ἡγούμενοι ἀπελθόντες πολλὰ ἐκ τοῦ στρατοπέδου διήρπαζον. ὁ δὲ ἀναστρέψας ἐπιθέμενος ἐκράτησεν αὐτῶν τε καὶ τοῦ χωρίου. Ὅτι Μέμνων τετρακισχιλίους στρατιώτας ἔχων Μαγνησίας ἀπέχων τεσσαράκοντα στάδια τεῖχος ἤγειρεν κύκλῳ τοῦ στρατοπέδου. ^[5]

31 13 Παρμενίων καὶ Ἀτταλος ἦσαν ἐν Μαγνησίᾳ μυρίου ἔχοντες. ὀχυρωσάμενος δὲ τὸ στρατόπεδον Μέμνων ἐξήγαγεν αὐτοὺς διεσκευασμένους ἐς μάχην ὅσον ἐπὶ στάδια δέκα. τῶν δὲ πολεμίων ἐκβροθησάντων ὁ Μέμνων ἀνακλητικὸν σημάνας ἀνεχώρησεν εἴσω τοῦ τείχους, καὶ οἱ πολέμιοι δὲ ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ Μέμνων προελθὼν τοὺς πολεμίους ὁρῶν ἀντιπαρατασσομένους ἀνεχώρησεν, καὶ οἱ πολέμιοι τὸ αὐτὸ ἐποιοῦν, καὶ τοῦτο πολλάκις τῆς ἡμέρας· τέλος δὲ, ὁπότε ᾤετο ἐκδεδυκότας αὐτοὺς τὰ ὅπλα περὶ ἀριστοποιίαν ἀσχολεῖσθαι, πάλιν ἐπεφάνη. τῶν δὲ οὐ φθασάντων ἀριστῆσαι, πολλῶν μὲν γυμνῶν, πολλῶν δὲ ἔτι τὰ ὅπλα λαμβανόντων, πάντων δὲ ἀτάκτων ὄντων συνιδὼν διεσκεδασμένην αὐτῶν τὴν φάλαγγα συντεταγμένος αὐτὸς ἐπιθέμενος πολλοὺς αὐτῶν διαφθείρας καὶ ζωγρήσας τοὺς λοιποὺς εἰς Μαγνησίαν φυγεῖν ἠνάγκασεν. Ὅτι Πύρρος εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐμβαλὼν Σπαρτιατῶν πρεσβευόντων περὶ Ἀρκαδίαν φιλανθρώπως αὐτοὺς διεδέξατο καὶ τοὺς ἰδίους υἱοὺς ὑπέσχετο πέμψειν τοῖς Σπαρτιάταις παιδευθησομένους τὴν Λυκούργειον πολιτείαν. ^[15]

31 14

οἱ μὲν πρεσβευταὶ ταῦτα ἡγγειλαν, ὁ δὲ Πύρρος τῇ Σπάρτῃ προσέβαλλεν. ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, ὡς ἄλλα προειπὼν ἄλλα πράττοι, γελάσας ἔφη· ‘οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς εἰώθατε προλέγειν, ἃ μέλλετε ποιεῖν πρὸς τοὺς πολεμίους μὴ τοίνυν ἀγανακτῆτε, εἰ πρὸς τοὺς Λάκωνας ἐχρησάμην Λακωνικῶ στρατηγῆματι.’ ‘Ὅτι Αὐτοφραδάτης ἐμβαλεῖν Πισιδαῖς βουλόμενος τὴν εἰσβολὴν στενόπορον καὶ φυλαττομένην ὁρῶν προσήγαγε μὲν τὸ στρατόπεδον, πάλιν δὲ ἀπήγαγεν ὀπίσω μέχρι σταδίων ἑνενήκοντα. ^[10]

31 15 νῦξ ἐπῆλθεν· οἱ μὲν φυλάττοντες τῶν Πισιδῶν ἀνεχώρησαν οἰόμενοι τοὺς πολεμίους ἀπεληλυθέναι, ὁ δὲ τῶν ψιλῶν καὶ τῶν ὀπλιτῶν τοὺς ἐλαφροτέρους λαβὼν πολλῇ σπουδῇ δραμῶν διῆλθε τὰ στενὰ καὶ τὴν Πισιδῶν χώραν ἐπόρθησεν. ‘Ὅτι ὁ αὐτὸς Ἐφεσίων ἀντιστρατοπεδευόντων ὁρῶν τοὺς πλείονας ἀδολεσχοῦντας προσεκαλέσατο τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν διαλέξασθαι περὶ τῶν συμφερόντων κοινῇ· οἱ μὲν προῆλθον καὶ διελέγοντο, οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν ἱπέων καὶ τῶν ὀπλιτῶν πρὸ πολλοῦ παράγγελμα εἶχον τῶν ἀρχόντων διαλεγομένων ἐμβαλεῖν εἰς τοὺς Ἐφεσίους ἀτάκτως καὶ ἀμελῶς ἔχοντας. ^[5]

31 16 καὶ δὴ πολλοὶ τῶν Ἐφεσίων οἱ μὲν ἀνῆρέθησαν, οἱ δὲ ζωγρηθέντες ἐάλωσαν. ‘Ὅτι Ἀρσάμης ἐπολιόρκει Βαρκαίους.

31 17 τῶν δὲ πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτὸν ὠμολόγησε περὶ διαλύσεως καὶ τὴν πολιορκίαν διαλύσας παρακαλεῖ Βαρκαίους βασιλεῖ κοινωνῆσαι τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας καὶ πέμπειν αὐτῷ τὴν τῶν ἀρμάτων βοήθειαν. οἱ δὲ τοὺς ἄρχοντας ἔπεμψαν βουλευσομένους μετ’ αὐτοῦ περὶ τῆς συμμαχίας. Ἀρσάμης λαμπρὰν ὑποδοχὴν παρασκευασάμενος εἰστία τοὺς ἄρχοντας καὶ προέθηκεν ἀγορὰν πᾶσι Βαρκαίοις τῶν ἐπιτηδείων ἄφθονον. τῶν δὲ ἐπὶ τὴν ἀγορὰν προελθόντων σημεῖον ἦρεν τοῖς Πέρσαις· οἱ δὲ μετὰ ἐγχειριδίων καταλαβόντες τὰς πύλας διήρπασαν τὴν πόλιν. ‘Ὅτι Τόμυρις Κύρου στρατεύσαντος ἐπ’ αὐτὴν προσεποιήσατο δεδοικέναι τοὺς πολεμίους. ^[10]

31 18 ἔφυγε μὲν τὸ Μασσαγετικόν, ἐπῆλθε δὲ τὸ Περσικόν καὶ κατέλαβεν πλῆθος οἴνου, τροφῶν, ἱερείων, οἷς ἀνέδην ἐχρήσαντο ὡς νενικηκότες· ἐπεὶ δὲ μετὰ πολὺν οἶνον καὶ τρυφὴν ἔκειντο καθεύδοντες, ἐπελθοῦσα Τόμυρις δυσκινήτως ἔχοντας Πέρσας αὐτῷ Κύρῳ διέφθειρεν. ‘Ὅτι δεῖ τὰς ἐξ ἀπονοίας μάχας φυλάττεσθαι. ^[5]

32 1 ‘Ὅτι Ἕλληνες νικήσαντες ἐν Σαλαμῖνι βουλεύονται πλεῖν ἐφ’ Ἑλλησπόντον καὶ τὸ ζεῦγμα λύειν, ἵνα βασιλεὺς μὴ φύγοι. Θεμιστοκλῆς ἀντιβουλεύεται, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἀποληφθεὶς ἀναμαχῆσεται τάχα. πολλάκις δὲ ἀπόνοια δίδωσιν ὅσα μὴ ἔδωκεν ἀνδρεία. καὶ δι’ αὐτομόλου ἡγγειλεν τῷ βασιλεῖ, ὡς, εἰ μὴ ἀναζεύξοι, ἡ γέφυρα τοῦ Ἑλλησπόντου διαλύεται. ὁ δὲ φυγὼν ὥχeto, Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἑλλησιν ἐφύλαξε τὴν νίκην ἀκίνδυνον. ‘Ὅτι Ἀγησίλαος ἐν Κορωνεῖα Ἀθηναίους ἐνίκησεν. ^[5]

32 2 ἡγγελλέ τις· ‘οἱ πολέμιοι συμφεύγουσιν εἰς τὸν νεών.’ ὁ δὲ προσέταξεν ἑᾶν αὐτοὺς ἀπιέναι ὅποι βούλοιντο, σφαλερὸν ἡγούμενος συμπλέκεσθαι τοῖς ἐξ ἀπονοίας ἀναμαχομένοις. ‘Ὅτι ὁ αὐτὸς Θηβαίοις παρετάσσετο.

32 3 οἱ δὲ τὴν Λακωνικὴν φάλαγγα ῥῆξαι βουλόμενοι καὶ διεξελθεῖν καρτερῶς ἡγωνίζοντο, καὶ φόνος ἦν ἀμφοτέρων πολὺς. Ἀγησίλαος παρήγγειλε· ‘παυσάμενοι τῆς θυμομαχίας διαστώμεν.’ οἱ μὲν διέστησαν, Θηβαῖοι δὲ διαδραμόντες ἔφευγον. Ἀγησίλαος κατὰ τὴν οὐραγίαν αὐτοῖς ἐπέκειτο καὶ οὐκέτι φόνος ἦν ἀμφοτέρων, ἀλλὰ μόνον τῶν φευγόντων. ‘Ὅτι ὁ αὐτὸς Μεσσηνίους ἰδὼν ἔξω τῆς πόλεως μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων παραταξαμένους ἀνέζευξεν ὡς ἀπεγνωκότων τὸ ζῆν καὶ διὰ τοῦτο ἀνδρειότερον μαχομένων. ^[5]

32 5

Ὅτι Ἴφικράτης νύκτωρ κατελάβετο πολεμίων πόλιν. οἱ δὲ συνέφευγον εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πλῆθος ἡθορίζετο. Ἴφικράτης ἀνοίγειν ἐκέλευσεν τὰς πύλας παρασχών αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ φεύγειν, ἵνα τῆς πόλεως αὐτὸς ἀκινδύνως κρατήσῃ.

- 32 6 Ὅτι Σκύθαι τὴν Ἀσίαν κατέτρεχον. αἱ Σκυθίδες γημάμεναι τοῖς οἰκέταις ἐπαιδοποιήσαντο. ἐπανελθόντας οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας οὐκ ἐδέξαντο· πόλεμος ἦν. οἱ μὲν οἰκέται φαλαγγηδὸν ἐπήεσαν ὠπλισμένοι, Σκύθης δὲ ἀνὴρ δείσας αὐτῶν τὴν ἐξ ἀπονοίας μάχην συνεβούλευεν, ὅπλα μὲν καὶ τόξα καταβαλεῖν, μάστιγας δὲ ἀνατειναμένους ἐπὶ τοὺς οἰκέτας βαδίζειν. οἱ μὲν ἀνατεινόμενοι τὰς μάστιγας ἐφώρμησαν, οἱ δὲ τὸ συνειδὸς τῆς δουλείας οὐ φέροντες αὐτίκα φεύγοντες ὥχοντο. Προσποίησις φυγῆς. ^[10]
- 33 1 Ὅτι Διότιμος πλοῖα σιτηγὰ παραπέμπων δέκα τριήρεσι καταληφθεὶς περὶ τὴν Χίον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐχόντων εἴκοσι ναῦς, διωκόμενος ἐν γαλήνῃ, κύκλῳ τῶν ὀλκάδων φεύγων, ταχύτερα ἔχων τὰ σκάφη ἔπασχε μὲν οὐδὲν ὑπὸ τῶν διωκόντων, αἰεὶ δὲ κατὰ πρύμναν ἀπτόμενος τῶν ἐσχάτων τὰς μὲν αὐτάνδρους ἔλαβε τῶν νεῶν, τὰς δὲ κατέδυσεν, ὥστε ἦν τὸ χρῆμα παράλογον· οἱ γὰρ φεύγοντες ἐνίκησαν τοὺς διώκοντας. Ὅτι Ἀμίλκας πλῆθος Καρχηδονίων νεῶν [ἔχων τοῖς] θεασαμένοις φαντασίαν παρέσχεν ἀποπλέων ὡς πρύμναν κρουσόμενος, νύκτωρ δὲ καταχθεὶς τὴν στρατιὰν ἐκβιβάσας τετρακισχιλίου διεγειρομένους ἐκ τῆς κοίτης κατέκοψεν. ^[5]
- 33 2 οἱ δὲ λοιποὶ συνέφευγον εἰς μάχην, ὥστε πολλῶν αἰχμαλώτων κρατήσας Ἀμίλκας πάλιν ἀπέπλευσεν. Ὅτι δεῖ κρύπτειν τὰ οἰκεῖα κακά. ^[5]
- 34 1 Ὅτι χρὴ τοὺς ἀποθνήσκοντας ἰδίου λάθρα ἐκπέμποντα τὸν στρατηγὸν ἀποκρύπτειν. Ὅτι Ἀγησίλαος φωραθεὶς πολλῶν ἀποφευγόντων ἐκ τῆς στρατιᾶς ἐκ τοῦ ἔχειν περιδεῶς, ἵνα λανθάνοιεν τοὺς μένοντας οἱ ἀποδιδράσκοντες, περιπέμπων ἐν ταῖς νυξὶν εἰς τὰ συσσίτια καὶ τὰς στιβάδας τὰς ἐρριμμένας ἀσπίδας ἐκέλευσε συλλέγειν καὶ ὡς αὐτὸν κομίζειν, ἵνα μὴ κειμένης ἀσπίδος ὁ δεσπότης ζητῆται. ^[5]
- 34 3 Ὅτι ἡνίκα ῥίψασπίδας ἴδοι τις στρατιώτας, οὐ χρὴ τούτους ἐλέγχειν, ἀλλὰ κηρύττειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀποβαλόντες τὰς ἀσπίδας οὕτως πρὸς αὐτὸν παραγίγνουντο. Προφυλακὴ ἐνέδρας.
- 35 1 Ὅτι Ἀρξилаΐδας ὁ Λάκων διερχόμενος μετὰ τοῦ στρατεύματος εἴσοδον ὑποπτον δυναμένην κρύψαι ἐνέδραν πολεμίων παρήγγειλε τῷ πλῆθει, ὡς προεγνώκει προκαθημένην ἐνέδραν καὶ προσέταξε πάντας διεσκευασμένους πρὸς μάχην διαβαίνειν πολεμήσοντας τὸν προκείμενον λόχον. ἐξ οὗ συνέβη κατὰ τύχην εὑρεθῆναι λόχον μέγαν μὴ προορώμενον τὴν τῶν πολεμίων παρασκευήν. οὐς ὡς προπαρασκευασμένος ῥαδίως διέφθειρεν. Ὅτι ἐκ τοῦ ὄραν ὄρνεις ὑπεριπταμένους καὶ μὴ ἐπὶ γῆς ἰζάνοντας χρὴ συνιέναι, ὡς λόχος ἐγκέκρυπται ἐκεῖσε. ^[5]
- 35 3 Ὅτι Ἴφικράτης πολιορκῶν πόλιν, ἐπειδὴ ἐπαπειλούμενους αὐτὸν τοὺς πολίτας ἤκουεν, φωράσας ἐνέδραν συντόμως ἀνέζευξεν καὶ ἐρευνησάμενος καὶ εὐρὼν πάντας διέφθειρεν. Ἐνέδραι διάφοροι καὶ ποικίλαι.
- 36 1 Ὅτι Ἀλκιβιάδης προσπλεύσας πολεμίᾳ πόλει τοὺς στρατιώτας ἀποβιβάσας νύκτα καὶ ἡμέραν ἀναμείνας τῶν πολεμίων οὐκ ἐξιόντων ἐνέδραν καταστήσας τὰς σκηνὰς ἐμπρήσας ἀνήχθη. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως ἀνηγμένον ἰδόντες θαρσῆσαντες ἐξῆλθον καὶ ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὴν χώραν. οἱ λοχῶντες ἐπαναστάντες πλείστους διέφθειραν καὶ λείαν πολλὴν συνηξάν. Ἀλκιβιάδης πάλιν προσπλεύσας καὶ ταῦτα ἀναλαβὼν ἀπέπλευσεν. Ὅτι ἔφοροι μηνυθέντος ἐπιβουλεύειν Κινάδονα συλλαβεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει συμφέρειν οὐχ ἡγούμενοι τῶν ἱππέων τινὰς κρύφα προπέμψαντες εἷς τινα χώρον ἐπιτήδειον μετέπεμψαν τὸν Κινάδονα μετὰ δύο στρατιωτῶν ὡς πρὸς πρᾶξιν ἀπόρητον. ^[5]

Ὡς δὲ ἀφίκετο κατασχεθεὶς ὑπὸ τῶν προπεμφθέντων ἱππέων καὶ στρεβλωθεὶς ἐξήγγειλεν τοὺς κοινωνοὺς τῆς ἐπαναστάσεως. οἱ δὲ τοῖς ἐφόροις ἐμήνυσαν. αὐτοὶ δὲ μαθόντες τοὺς μηνυθέντας ἄνευ ταραχῆς ἀπέκτειναν οὐ παρόντος τοῦ μεμνηυκότος. Ὅτι Ὀνόμαρχος Μακεδόσι παραταττόμενος ὄρος μηνοειδὲς κατὰ νώτου λαβὼν καὶ ταῖς ἐκατέρωθεν κορυφαῖς ἐγκατακρύψας πεζοὺς καὶ πετροβόλους μηχανὰς προῆγε τὴν δύναμιν ἐς τὸ ὑποκείμενον πεδίον.

36 3 ὥς δὲ οἱ Μακεδόνες ἀντεπιόντες ἠκροβολίσαντο, οἱ Φωκεῖς προσεποιήσαντο φεύγειν εἰς τὰ μέσα τοῦ ὄρους. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες θυμῷ καὶ ῥώμῃ διώκοντες ἐπέκτειντο, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοὺς πέτρους βάλλοντες συνέτριβον τὴν Μακεδονικὴν φάλαγγα. τότε δὴ Ὀνόμαρχος ἐσήμνηε τοῖς Φωκεῦσιν ἐπιστρέφειν καὶ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλειν. οἱ δὲ Μακεδόνες τῶν μὲν ὀπιθεν βαλλόντων, τῶν δὲ ἄνωθεν, ταῖς πέτραις συντριβόμενοι ἀνεχώρησαν. ἐν ταύτῃ τῇ φυγῇ τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων φασὶν εἶπεῖν· ‘οὐκ ἔφυγον, ἀλλ’ ἀνεχώρησα ὥσπερ οἱ κριοὶ, ἵνα αὐθις ποιήσωμαι σφοδροτέραν τὴν ἐμβολήν.’ Ὅτι Δημοσθένης Ἀκαρνάνων καὶ Ἀμφιλόχων στρατηγῶν ἀντικρὺ Πελοποννησίων ἐστρατοπέδευεν χαράδρας μεγάλης διειργούσης. ^[10]

36 4 ὁρῶν δὲ πολλῷ πλείονας τοὺς πολεμίους καὶ τὸ στρατόπεδον ὑπερφαλαγγούμενον ἐς τὸ κοῖλον καὶ λοχμῶδες ἐλόχησεν ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς τριακοσίους, ὅπως, ἐπειδὴν ὑπερφαλαγγώσωσιν οἱ ἐναντίοι, κατὰ τὸ ὑπερβάλλον αὐτῶν ἐξαναστάντες κατὰ νώτου γένοιτο. οἱ μὲν ὑπερεφαλάγγωσαν, οἱ δὲ ἐξ ὀπιθεν ἐπανεστήσαν καὶ ἄφνω προσπεσόντες οὐ σὺν πολλῷ πόνῳ τὴν μάχην ἐνίκησαν. Ὅτι Φίλιππος ἀφικόμενος εἰς Λάρισσαν, ἵνα τινὰς τῶν Ἀλευάδων ἔξω οἰκίας καθέλοι, νοσεῖν ὑπεκρίνατο, ὅπως εἰσιόντας αὐτοὺς ὥς ἐπισκεψομένους συλλάβῃ. ^[5]

36 5 Βοῖσκος ἐξήγγειλεν τοῖς Ἀλευάδαις τὴν ἐπίθεσιν καὶ διὰ τοῦτο τέλος οὐκ ἔσχεν ἡ πρᾶξις. Ὅτι ἀπατώνται καὶ ἐχθροὶ, ἡνίκα τὴν ἐνέδραν προκαθίσας ἀποστείλας ἐμπιπρᾷ τὰς ἐπαύλεις καὶ τοὺς σταθμούς. ^[5]

36 6 οἱ δὲ πολέμιοι ὥς ὑφ’ ἐτέρων ἐμπιπρωμένας νομίζοντες διαρπάσασθαι λείαν ἐκεῖθεν ἀπερχόμενοι περιπίπτουσι ταῖς ἐνέδραις. Ὅτι Ἰμίλκων ἐν Ἀκράγαντι πλησίον τοῦ τείχους ἐστρατοπέδευεν.

36 7 προῆλθε τῆς πόλεως στρατιὰ πολλή. ὁ δὲ διελὼν τὸ στρατόπεδον ἐνὶ μέρει συνέβαλλεν παράγγελμα δούς ἀπόρρητον εἰς φυγὴν τραπέσθαι. οἱ μὲν δὴ ἔφυγον, οἱ δὲ Ἀκραγαντῖνοι διώκοντες πολὺ τῆς πόλεως ἀπεσπῶντο. Ἰμίλκων πρόσθεν τῶν τειχῶν ὕλην ἐμπρήσας τοὺς ὑπολοίπους εἰς ἐνέδραν ἀφανῆ κατέστησεν. οἱ διώκοντες τὸν καπνὸν αἰρόμενον ἰδόντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ὤηθησαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνακαλεῖσθαι καὶ μεταβαλλόμενοι πρὸς τὴν πόλιν ἀνέστρεφον ἐπικειμένων αὐτοῖς τῶν πρότερον φευγόντων. ὥς δὲ κατὰ τὴν ἐνέδραν ἐγένοντο οἱ μετὰ τοῦ Ἰμίλκωνος ἐξαναστάντες τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν, τοὺς δὲ ἐζώγρησαν. Ὅτι Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ἐν τῇ Ἀσίᾳ νῆες ἀνθώρμουν ἐν τοῖς ὅρμοις ὑπ’ ἀλλήλων ὀρώμεναι· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἀναχθεῖσαι πάλιν ἀπέπλεον καὶ τὰ πληρώματα ἐξεβίβαζον. ^[10]

36 8 τοῦτο ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας ἔδρων παραφυλάττοντες ἀλλήλους. ὁ Λάκων ἀσελήνῳ νυκτὶ τὰ πληρώματα μετὰ σιγῆς προσέταξεν εἰσαγαγεῖν· ἐπεὶ δὲ ἦν ἡμέρα, φανερώς ἐνεβίβασεν τοὺς πελταστὰς καὶ τὴν ἡσυχίαν εἶχεν ἐν ταῖς ναυσίν. οἱ Ἀθηναῖοι τοῦτο ἰδόντες καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἐποιοῦν. ἦν ἀρίστου ὥρα. οἱ Λάκωνες ἐξεβίβασαν τοὺς πελταστὰς καὶ σίτου φροντὶς ἦν αὐτοῖς. ὁμοίως καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς πελταστὰς ἐξεβίβασαν καὶ περὶ ἄριστον ἐπονοῦντο. ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ τὰ πληρώματα τῶν Λακωνικῶν νεῶν ἀνακαθιστάμενα ἐπέπλευσαν ταῖς Ἀθηναίαις

ναυσι κεναῖς οὔσαις καὶ τὰς πλείστας αὐτῶν συνέτριψαν τῶν ἀνδρῶν ἀριστοποιουμένων. Ὅσα κατὰ ἱππέων. ^[10]

- 37 1 Ὅτι πολλάκις ἐπαφιέμενον ὕδωρ ποτάμιον τοῖς πεδίοις ἄχρηστον ποιεῖ ἱππόταις τὴν μάχην. Ὅτι καὶ κατασπορὰ τριβόλων τροποῦται πλῆθος ἱππέων τῶν πελταστῶν στερρὰ ὑποδήματα ὀφειλόντων ἔχειν.
- 37 3 Ὅτι Κλέαρχος ὀπλίτας ἔχων ἐν πεδίῳ προσκειμένων πολεμίων ἱππέων καὶ ἱποκρατούντων συνέταξε τὸ στρατόπεδον ὁκτὼ τὸ βάθος καὶ κατέστησεν ἀραιότερους ἢ κατὰ σχῆμα πλινθίου καὶ παρήγγειλεν τὸ ἐγχειρίδιον καθέντας ὑπὸ τὴν ἀσπίδα βαθύτατον ὀρύξαι βόθρον. οἱ μὲν ὠρυξαν, ὁ δὲ τοὺς ὀπλίτας ἀπήγαγεν ἀπὸ τῶν ὀρυγμάτων εἰς τὸ πρόσω τοῦ πεδίου. τῶν δὲ πολεμίων ἱππέων ἐμπεσόντων ἀναχωρεῖν ἐπὶ πόδα παρήγγειλεν ἕως τῶν ὀρυγμάτων. οἱ δὲ πολέμιοι μηδὲν προειδότες ἐπελαύνοντες τῇ ἵππῳ σφοδρῶς ἐμπεσόντες τοῖς ὀρύγμασιν ἔπιπτον ἐπ' ἀλλήλων. οἱ τοῦ Κλεάρχου δὲ ἀνήρουν τοὺς ἱππέας χαμαὶ κειμένους. Ὅτι Ἴφικράτης διωκόμενος ὑπὸ πολεμίων ἱππεῖς ἐχόντων πολλοὺς αὐτὸς ἔχων ὀλίγους ἔδωκεν αὐτοῖς καιομένας λαμπάδας καὶ ἐπελαύνειν ἐκέλευσεν τοῖς ἐναντίοις. ^[10]
- 37 4 οἱ δὲ ἵπποι τῶν πολεμίων τῆς φλογὸς τὴν ὄψιν ὡς ἀσυνήθη μὴ φέροντες ἀναστρέψαντες ἔφυγον. Ὅτι Φωκεῖς τὴν Θετταλικὴν ἵππον διέφθειραν. ^[5]
- 37 5 τάφρον ὀρύξαντες καὶ πληρώσαντες αὐτὴν κενῶν ἀμφορέων (καὶ) γῆν ὀλίγην ἐπέβαλλον. ἐς ταύτην τὴν τάφρον ἐμπεσόντες οἱ ἱππεῖς αὐτοῖς ἵπποις διεφθάρησαν. Περὶ τοῦ τόπου.
- 38 1 Ὅτι Ἐπαμινώνδας περὶ Τέγεαν διακινδυνεύων πρὸς Λακεδαιμονίους βουλόμενος ὑπερδεξίους καταλαβέσθαι τόπους, ἵνα λάθοι τοὺς πολεμίους, προσέταξεν μετὰ ἱππέων χιλίων ἑξακοσίων προῖππεῦσαι τῆς φάλαγγος καὶ πυκνὰς ποιεῖσθαι τὰς ἀναστροφὰς τῇδε κάκεισε, ὡς ἂν ἐκ τούτου κονιορτὸς ἐγερθεὶς ἀποσκοτώσας τῶν πολεμίων τὴν ὄψιν μὴ συγχωρήσοι αὐτοῖς ἰδεῖν αὐτὸν τοὺς ὑπερδεξίους καταλαμβάνοντα τόπους. Περὶ ὀρκῶν καὶ συνθηκῶν. ^[5]
- 39 1 Ὅτι Νικίας ὑπὸ Γυλίππου διωκόμενος ἤδη καταλαμβανόμενος ἔπεμψε κήρυκα πρὸς αὐτὸν φάσκων πάντα ποιήσῃν τὰ προστασσόμενα καὶ ὡς ἤδη τινὰ χρὴ πέμπειν τὸν δώσοντα ὄρκους καὶ ληψόμενον. Γύλιππος τῷ κήρυκι πιστεύσας κατεστρατοπέδευσεν καὶ τοῦ διώκειν ἀποσχόμενος τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ Νικίου συνέπεμψεν τὸν συνθησόμενον. ἐν δὲ τῷ τέως Νικίας τῶν ὀχυρωτέρων λαβόμενος πάλιν ἐπολέμει τὴν ἀναχώρησιν τῇ διὰ τοῦ κήρυκος ἀπάτη στρατηγίας. Ὅτι Δερκυλλίδας ὤμοσεν Μειδίᾳ τῷ τυράννῳ τῆς Σκήψεως, ἐφ' ᾧ τε προελθόντα ταχὺ καὶ ὁμιλήσαντα πάλιν εἰς τὴν πόλιν πέμψαι. ^[5]
- 39 2 καὶ δὴ ὁ μὲν τύραννος προῆλθεν, Δερκυλλίδας δὲ προσέταξεν ἀνοῖξαι τὰς πύλας, εἰ δὲ μὴ, φονεύσειν αὐτὸν ἠπειλήσεν. ἐπεὶ δὲ φοβηθεὶς ἀνέφωξεν, ἀφίημί σε νῦν, ἔφη, εἰς τὴν πόλιν. τοῦτο γὰρ ὤμοσα. ἀγὼ δὲ μετὰ τῆς ἐμῆς δυνάμεως εἰσέρχομαι. τοῦτο γὰρ ποιῆσαι οὐκ ὤμοσα. Ὅτι Θίβρων ἐν Ἀσίᾳ χωρίον πολιορκῶν τὸν φρούραρχον ἔπεισεν ἐπὶ σύνθημα προελθεῖν ὁμόσας, εἰ μὴ συντίθοντο, πάλιν αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον καταστήσειν. ^[5]
- 39 3 ὁ μὲν προῆλθε καὶ λόγων ἐκοινώνησεν, οἱ δὲ τοῦ φρουρίου φύλακες διαλύσεως ἐλπίδας λαβόντες ῥαθυμότερον ἔσχον τὴν φρουράν. ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ προσβαλόντες οἱ Θιβρώνειοι κατὰ κράτος αἰρούσι τὸ χωρίον. ὁ δὲ αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον ἀγαγὼν πάλιν κατὰ τοὺς ὄρκους προσέταξεν ἀναιρεθῆναι. Ὅτι Σαυνῖται πρὸς τοὺς πολεμίους ὄρκους ἐποίησαντο καὶ συνθήκας εἰρήνης πέρι. ^[5]
- 39 4 οἱ δὲ συνέθεντο μηδὲν ἄλλο ποιήσῃν ἢ λίθον ἓνα [ἐν] κυκλῷ τοῦ τείχους ἐξελεῖν. τῶν δὲ οὐδὲν μέγα ἠγησασμένων οἱ πολέμιοι τοὺς κάτω λίθους τῶν τειχῶν ἐξεῖλον. ἐξ οὗ συνέβη κατενεχθῆναι τὸ τεῖχος. Ὅτι Καμπανοὶ σπονδὰς ἐποίησαντο πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπὶ τῷ δοῦναι αὐτοῖς τὰ ἡμίση τῶν ὀπλῶν. ^[5]

- 39 5 οἱ δὲ κατατεμόντες τὰ ὅπλα ἐκέλευον αὐτοὺς τὰ ἡμίση λαμβάνειν. Ὅτι μελλόντων τινῶν συνθήκας ποιεῖν, συνεφώνουν τοιοῦτον, ὡς ἐπὶ τόσας ἡμέρας σκεψάμενοι παρατηρήσουσι τοὺς ὄρκους, τῶν πολεμίων δὲ ἐν πολλῇ ἀμελείᾳ διὰ τὰς τοιαύτας συνθήκας ὄντων, ἐπιόντες ἐν νυκτὶ ἐκεῖνοι πάντας αὐτῶν διέφθειραν. ^[5]
- 39 6 ἐγκαλούμενοι δὲ, ὡς παρέβησαν τὰς συνθήκας, εἶπον· οὐχὶ, ἡμέρας γὰρ συνεθέμεθα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νύκτας. Ὅτι καὶ ἄλλος ποιῶν ὄρκους μετὰ τῶν πολεμίων ὀρύξας λάκκον καὶ σκεπάσας αὐτὸν διὰ ξύλων καὶ γῆς ὀλίγης ἐκέισε ἐποίει τοὺς ὄρκους λέγων, ὡς φυλάξει τὰ ὁμωμοσμένα, ἕως ἂν ἐπὶ τὸ αὐτὸ σχῆμα μένη ἡ γῆ.
- 39 7 τῶν πολεμίων δὲ πιστευσάντων αὐτὸς κατέλυσε τὴν τάφρον καὶ ἐπέθετο τοῖς πολεμίοις ἀφυλάκτοις οὓσι καὶ πολλοὺς αὐτῶν διέφθειρεν. Περὶ προδοτῶν. ^[5]
- 40 1 Ὅτι καὶ κύνες ἀφέμενοι πολλάκις ἐλέγχουσι τοὺς προδότας. Ὅτι Ἰφικράτης ἐν Χίῳ τοὺς λακωνίζοντας ἐλέγξει βουλόμενος ἐνίους τῶν τριηραρχῶν ἐκέλευσε νυκτὸς ἐκπλεύσαντας μεθ' ἡμέραν ἐπιπλεῦσαι κόσμῳ Λακωνικῷ.
- 40 2 οἱ μὲν οὖν λακωνίζοντες ὡς εἶδον, μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐπὶ τὸν λιμένα κατέδραμον. ὁ δὲ κυκλωσάμενος αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως προσελθόντας συνέλαβέν τε καὶ κολασθησομένους Ἀθηναίοις ἔπεμψεν. Ὅτι Ἥλεϊοι Ξενίαν τὸν προεστηκότα τῆς πόλεως ὑποπεύσαντες ἀρκαδίζειν βέβαιον ἔλεγχον οὐκ εἶχον. ^[5]
- 40 3 τῶν δὲ διαπολιτευομένων αὐτῷ τινες πείθουσιν ἐπιδημοῦντα Λάκωνα ἐπιλαβέσθαι παιδὸς Ἀρκάδος ὡς οἰκέτου. προελθούσης δὲ τῆς δίκης ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας τὸ μὲν πλῆθος τῷ Λάκωνι συνέπραττεν, ὁ δὲ Ξενίας τῷ Ἀρκάδι. στάσεως δὲ γενομένης προῆλθε τὸ πρᾶγμα μεχρὶ τῆς ἐκκλησίας κάκει πάλιν ὁ Ξενίας τοῦ Ἀρκάδος ὑπερηγωνίζετο. οὕτως ὁ δῆμος ἐλέγχῳ φανερωμάτων ἀρκαδίζοντα θάνατον αὐτοῦ κατεχειροτόνησεν. Ὅτι Δατάμης ὁρῶν ἀπόμοιράν τινα τῶν αὐτοῦ ἱππέων τοῖς πολεμίοις προστεθεῖσαν ἔπεισεν τοὺς πεζοὺς αὐτοῦ, ὡς αὐτὸς εἴη τούτους ἀπεσταλκῶς χάριν προδοσίας τῶν πολεμίων. ^[5]
- 40 4 οἱ δὲ θαρρήσαντες καὶ γενναιότερον ἀγωνισάμενοι ἐνίκησαν. Ὅτι Τύλλος ἦρχε Ῥωμαίων παρατασσομένων Φιδηναίοις Ῥωμαίους προδόντες Ἀλβανοὶ περὶ τὸ λαιὸν κέρας ἐς τὰ ὄρη προεχώρουν. ^[5]
- 40 5 ἱππεὺς διὰ τάχους Τύλλῳ προσδραμὼν ἠγγελλε τὴν προδοσίαν. ὁ δὲ ἀνεβόησε μέγιστον· ἀλλὰ σὺ μὲν τὴν σαυτοῦ τάξιν φυλάσσειν σκόπει, Ἀλβανοὶ δὲ ἀπίασι κυκλωσόμενοι τοὺς πολεμίους ἐμοῦ προστάξαντος. τοῦτο ἀκούσαντες Ῥωμαῖοι λαμπρὸν ἠλάλαξαν. οὐ μὴν οὐδὲ τοὺς Φιδηναίους ἔλαθεν ἡ τῶν ἀλαλαξάντων χαρὰ, σπουδῇ δὲ καὶ τάχει φεύγειν ὥρμησαν ὑπὸ Ἀλβανῶν κυκλωθῆναι φοβηθέντες. Περὶ ψευδοπροδοτῶν. ^[5]
- 41 1 Ὅτι Σθένιππος Λάκων ζημιωθεὶς χρήμασιν ὑπὸ τῶν ἐφόρων προποιοιτῶς αὐτομολῆσαι πρὸς τοὺς Τεγεάτας ὑπεκρίνατο, οἳ καὶ προσεδέξαντο αὐτὸν ὡς αἰτίαν ὀργῆς δικαίας ἔχοντα. τοὺς διαπολιτευομένους τῷ ἄρχοντι αὐτῶν Ἀριστοκλεῖ διαφθείρας μετὰ τούτων πομπῆς οὔσης θύειν αὐτὸν μέλλοντα προσπεσὼν ἀπέκτεινεν. Ὅτι καὶ Ἡρακλείδης ἀρχιτέκτων ὑπέσχετο Φιλίππῳ ὡς μόνος καταπρήσειν τὸ Ῥόδιον ναυτικόν. ^[5]
- 41 2 καὶ δὴ τότε στρατηγῶν προῆλθεν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς Φιλίππου σημεῖα ἀδικίας ἔχων καὶ τῷ βωμῷ προσέφυγεν ἰκετεύων τυχεῖν σωτηρίας καὶ παρὰ τοῦ πλήθους ἔλεον αἰτούμενος, ὥστε καὶ ἦσαν τῶν Μακεδόνων τινὲς, οἳς ἐδόκει ταῦτα μὴ δικαίως παθεῖν. ὁ δὲ πορθημὸς ἐπιβὰς κατήγεν εἰς Ῥόδον φάσκων· ἰκέτης ἦλθον προπηλακίζόμενος δι' ὑμᾶς, ἐπειδὴ Φίλιππον ἐκώλυον πολεμεῖν ὑμῖν· ἵνα δὲ πιστεύσητε τοῖς λεγομένοις, καὶ δὴ ἐπιστολὰς δεικνύω Φιλίππου γεγραμμένας πρὸς Κρήτας, ἐν αἷς συντίθεται κατὰ Ῥοδίων τὸν πόλεμον ἐξοίσειν. Ῥόδιοι ταῖς ἐπιστολαῖς πιστεύσαντες Ἡρακλείδην ὑποδέχονται ὡς δυνησόμενον αὐτοῖς

ὠφέλιμον κατὰ Φιλίππου γενέσθαι. ὁ δὲ νύκτωρ πνεῦμα ἐπίφορον παραφυλάξας τὰ νεώρια Ῥοδίων κατέπρησεν. καὶ παραχρῆμα σκάφους ἐπιβὰς ἀνήχθη καὶ διέβη εἰς Μακεδονίαν. Ὅτι Καρχηδόνιοι περὶ Σικελίαν μαθόντες, ὅτι Ῥωμαῖοι ναῦς πλείονας αὐτῶν ἔχοιεν, βουλόμενοι ταύτας περισπάσαι πείθουσι τῶν ἰδίων πολιτῶν τινὰς αὐτομόλους γενέσθαι, οἱ πρὸς τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν ἐλθόντες ὑπέσχοντο Λιπάραν τὴν νῆσον τὴν προκειμένην Σικελίας αὐτῷ προδῶσιν. ^[5]

41 3 ὁ μὲν δὴ πιστεύσας τὰ ἡμίση σκάφη πληρώσας κατέπλευσεν εἰς Λιπάραν. Καρχηδόνιοι δὲ ἐπαναχθέντες ἐγγὺς τῶν Ῥωμαϊκῶν νεῶν κατὰ κράτος ἐνίκησαν. Ὅτι Ἀννίβας περὶ τὴν Ἑρδονίαν Φλάκκον Ῥωμαίων στρατηγὸν λοχήσας ἀπέκτεινεν μετὰ πάντων τῶν ὑπ' αὐτὸν, καθεὶς Ἑρδονιάτην ψευδοπροδότην, ὃς αὐτομολήσας ἔπειθεν τὸν Φλάκκον ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν Ἑρδονίαν ὡς τῶν ἀρίστων ἐν τῇ πόλει καλούντων αὐτὸν διὰ τὸ μὴ φέρειν τὴν βαρύτητα Καρχηδονίων. ^[5]

41 5 Ὅτι Δαρεῖος πολιορκῶν Βαβυλῶνα χρόνῳ μακρῷ, τὴν πόλιν ἐλεῖν οὐχ οἷός τε ὦν διὰ Ζωπύρου ταύτην παρέλαβεν. σατράπης γὰρ ὦν αὐτοῦ Ζώπυρος ἀκρωτηριάσας ἑαυτὸν ἦκεν αὐτόμολος ὡς ταῦτα ὑπὸ Δαρείου παθόν. Βαβυλώνιοι πιστεύουσι τῇ ὄψει τῆς συμφορᾶς καὶ τῷ Ζωπύρῳ τὴν πόλιν ἐπιτρέπουσιν. ὁ δὲ νύκτωρ ἀνοίγει τὰς πύλας καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγγετο ἀπόφθεγμα· ἀλλ' οὐδὲ εἴκοσι Βαβυλῶνας ἔχειν ἡβουλόμην, ἐφ' ὧτε ὅρᾳν τοιαῦτα παθόντα Ζώπυρον. Περὶ αἰχμαλώτων. ^[5]

42 1 Ὅτι Ἰέρων Ἰταλιώταις πολεμῶν, ὁπότε ἐλάμβανέν τινὰς αἰχμαλώτους τῶν εὐγενῶν ἢ πλουσίων, οὐκ εὐθὺς ἀπεδίδου τοῖς λυτρουμένοις, ἀλλὰ πολλὰς ἡμέρας κατέχων κοινῶν αὐτοῖς ἐστίας καὶ τιμῆς καὶ προεδρίας τηνικαῦτα προσιέμενος τὰ λύτρα τοὺς ἄνδρας ἐξεπέμπετο, ὡς ἂν ὑποπτοὶ παρὰ τοῖς πολίταις γένοιντο. Ὅτι Ἀγησίλαος ἐν Ἀσίᾳ λείαν ἦγεν πολλὴν τῶν βαρβάρων ἐπικειμένων καὶ τοξευόντων καὶ ἀκοντιζόντων. ^[5]

42 2 ὁ δὲ ὅσους εἶχε τῶν αἰχμαλώτων βαρβάρους δεδεμένους γυμνοὺς μόνους προέταξεν τοῦ στρατοπέδου. οἱ προσκείμενοι γνωρίσαντες τοὺς οἰκείους ἐπαύσαντο ἀφιέντες τὰ βέλη. Ὅτι ὁ αὐτὸς τοὺς ἐνδόξους λαμβάνων αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων ἀπεδίδου ποιῶν αὐτοὺς ἀπίστους παρὰ τοῖς πολίταις. ^[5]

42 4 Ὅτι Πλαταιεῖς Θηβαίων ἔλαβον αἰχμαλώτους· ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Πλαταιίδα ἐνέβαλλον Θηβαῖοι, κήρυκα πέμψαντες ἠπέιλησαν ἀποκτεῖναι τοὺς αἰχμαλώτους εἰ μὴ τῆς χώρας ἀπόσχοιντο. Θηβαῖοι οὖν αὐτίκα τῆς χώρας ἐξῆλθον, Πλαταιεῖς δὲ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν. Ὅτι Ἀτίλιος ἀλούς ὑπὸ Καρχηδονίων ὤμοσεν αὐτοῖς, ἂν ἀφεθῇ, πείσαι τὴν σύγκλητον διαλύσασθαι τὸν πόλεμον, μὴ πείσας δὲ ὡς αὐτοὺς ἀναστρέψαι. ^[5]

42 5 ἀφικόμενος εἰς Ῥώμην τούναντίον ἔπεισε τὴν σύγκλητον, τότε δὴ καὶ μᾶλλον πολεμεῖν Καρχηδονίοις ὡς ἀπαγορεύουσι καὶ τὰ τῆς ἀσθενείας αὐτῶν ἀπόρρητα καὶ ὃν τρόπον εἶεν ἀλώσιμοι ἡγόρευεν. τῆς δὲ συγκλήτου παρακαλοῦσης αὐτὸν μένειν καὶ τὸν ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὄρκον ἀνώμοτον ἡγεῖσθαι, περιπλεκομένων τέκνων, γυναικὸς, φίλων, συγγενῶν οὐχ ὑπέμεινε παραβῆναι τὸν ὄρκον, πλεύσας δὲ ὡς τοὺς Καρχηδονίους ἀνήγγειλεν αὐτοῖς τό τε αὐτοῦ στρατήγημα καὶ τὴν Ῥωμαίων γνώμην. οἱ δὲ κατείρξαντες καὶ βασανίσαντες ἀπέκτειναν. Περὶ ὁμήρων. ^[10]

43 1 Ὅτι Ἀντίγονος μισθωσάμενος Γαλάτας ὑπέσχετο ἀνὰ τάλαντου δῶσειν ἑνὸς ὅμηρα δούς αὐτοῖς τῶν οἰκείων τινὰς εὐγενῶν, ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἡ μάχη, οἱ Γαλάται τὸν μισθὸν ἀπῆλθον. αὐτοὺς (μὲν) τοῖς μὲν ὀπλίταις ἐδίδου, παρορᾷ δὲ τοὺς ἀόπλους. ἐπικειμένων δὲ ἐκείνων καὶ ζητούντων καὶ τὸ τῶν ἀόπλων τάλαντον, ἐπειδὴ οὐκ ἐδίδου, ἠπείλουν τοῖς ὁμήροις θάνατον. Ἀντίγονος δέισας περὶ τῶν ὁμήρων πρεσβευτὴν ἔπεμψεν, ὅσα αἰτοῦσιν δῶσειν ὑπισχνούμενος,

εἰ πέμψειαν τοὺς ληψομένους τὸ χρυσίον. οὐς ἐλθόντας λαβὼν οὐ πρότερον ἀφῆκεν, πρὶν τοὺς ἰδίους ἀπέλαβεν. Ὅτι Πόρκιος Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἰβήρων. ^[10]

43 2 ἐκ δὲ τῶν πόλεων ἀπασῶν ἦκον πρεσβευταὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίζοντες αὐτῷ τε καὶ Ῥωμαίοις· ὁ δὲ προσέταξεν αὐτοῖς ἀγαγεῖν ὄμηρα ἐπὶ ὥραν ὠρισμένην. ἐπεὶ δὲ ἤγαγον, ἐκάστης πόλεως δυσὶν ἀνδράσι μίαν ἐπιστολὴν ἔδωκεν κελεύσας ἅπαντας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπανελθόντας τοῖς πολίταις ἀναγνῶναι. ἐπεὶ δὲ ἐπανήλθον, ἀνέγνωσαν τὰ γεγραμμένα κατασκάψασθαι τὰ τείχη σήμερον. ἐκάστη τοίνυν πόλις καιρὸν οὐκ ἔχουσα πρὸς τὰς πλησίον πόλεις διαπέμψασθαι, ἀλλὰ φοβούμενοι, μὴ τῶν ἄλλων ὑπακουσάντων αὐτοὶ μόνοι μὴ πεισθέντες ἐξανδραποδισθῶσιν, ὁμοῦ πάντες Ἰβηρες τὰ οἰκεῖα τείχη τῶν πόλεων κατέσκαψαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Περὶ αὐτομόλων. ^[10]

44 1 [Ὅτι Ἰφικράτης] δισχιλίῳν μισθοφόρων πρὸς τοὺς Λάκωνας αὐτομολησάντων ἀπόρρητα γράμματα ἔπεμψεν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν ἀποστάντων, παρακαλῶν μεμνησθαι τοῦ συγκειμένου καιροῦ, καθ' ὃν καὶ τὴν ἐξ Ἀθηναίων συμμαχίαν προσδέχονται, εἰδὼς τὴν ἐπιστολὴν ἐμπεσουμένην τοῖς φύλαξι τῶν ὁδῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ φύλακες ἐκόμισαν τὰ γράμματα τοῖς Λακεδαιμονίοις, οἱ μὲν ὥρμησαν συλλαμβάνειν τοὺς αὐτομόλους, οἱ δὲ ἀγαπητῶς ἐξέφυγον Ἀθηναίοις μὲν ἄπιστοι γενόμενοι, Λακεδαιμονίοις δὲ δόξαντες. Ὅτι Ἀρσάμης συμβαλεῖν μάχην μέλλων τοῖς ἐκ βασιλέως ἐπ' αὐτὸν ἤκουσιν, ἐπειδὴ τὸν ἑαυτοῦ ἵππαρχον ἔγνω συνθέμενον τοῖς πολεμίοις εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ πολέμου μετὰ πεντακοσίων αὐτομολήσειν, τοῦτον ἀνακρίνας τῆς ἀρχῆς διεδέξατο, μετὰ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτόν· ἄλλους δὲ πιστοὺς μετὰ τινος οἰκείου τὴν τοῦ ἱπάρχου στολὴν ἐμβαλὼν ἀπέστειλεν προστάξας συνθέσθαι τοῖς πολεμίοις καὶ κατὰ νώτου αὐτῶν γενέσθαι. ^[5]

44 2 καὶ οὕτως αὐτοὺς κατὰ κράτος ἐνίκησεν. Ὅτι Ταρκύνιος Γαβίους πολιορκῶν χρόνῳ μακρῷ καὶ μὴ δυνάμενος ἐλεῖν τὸν ἑαυτοῦ παῖδα Σέξτον πληγαῖς αἰκισάμενος αὐτόμολον ἔπεμψεν.

44 3 οἱ δὲ τὸ σῶμα πικρῶς ἠκισμένον ἰδόντες, ἐδέξαντο ἐν τῇ πόλει καὶ μεγάλα ἐπαγγειλάμενον κατὰ τοῦ πατρὸς, ὧν τὰ πλεῖστα δράσας πιστὸς ἦν. ἐληΐζετο Ῥωμαίους, ἐς φυγὴν ἐτρέπετο, αἰχμαλώτους ἐλάμβανεν, μάχας ἐνίκα πολλὰς, ὥστε οἱ Γάβιοι θαυμάσαντες αὐτοκράτορα στρατηγὸν αὐτὸν ἀπέφηναν. ὁ δὲ ἄγγελον κρύφα πέμψας τῷ πατρὶ ἤρετο, τί δρᾶν κελεύει. Ταρκύνιος δὲ, καὶ γὰρ ἔτυχεν ὁμιλῶν ἐν κήπῳ, τοὺς ὑψηλοτάτους μήκωνας ἀποκλάσας ἔφη πρὸς τὸν ἄγγελον· 'φράζε μου τῷ παιδὶ τοῦτο δράσαι.' ὁ μὲν ἠγγείλεν, ὁ δὲ Σέξτος τοὺς προὔχοντας τῶν Γαβίων διαφθείρας οὕτω μηχανησάμενος ἐρημίαν καὶ ἀσθένειαν Γαβίοις τὴν πόλιν αὐτῶν παρέδωκεν Ῥωμαίοις. Περὶ διώξεων. ^[10]

45 1 Ὅτι Λυκοῦργος προσέταξε τοῖς Λάκωσι τοὺς πολεμίους φεύγοντας μὴ φονεύειν, ἵνα τὸ φεύγειν ἡγῶνται τοῦ μένειν λυσιτελέστερον. Ὅτι Ἀγησίλαος τοῖς φεύγουσι τῶν πολεμίων δίοδον διδόναι παρήγγειλεν.

45 3 Ὅτι Ἰφικράτης τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρεψάμενος παρήγγειλε [ἐν] ποταμῶν διαβάσει καὶ τόποις στενοῖς καὶ τάφροις ταύτῃ μάλιστα κυκλοῦσθαι τοὺς φεύγοντας οὐ χρὴ, ἵνα μὴ ἀναγκάζονται ἐξ ἀπονοίας μάχεσθαι. καὶ ὅτι τῶν τειχῶν ἐγγὺς διώκειν οὐ συμφέρει· πολλοὶ γὰρ ἤδη λαθόντες ἐντὸς βέλους ἐγένοντο καὶ κακῶς παθόντες ἀνεχώρησαν. Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀναχωρήσει ἀσφαλείας. ^[5]

46 1 [Ὅτι Βρασίδας] ἐν τόπῳ στενῷ προσκειμένων κατὰ τὴν οὐραγίαν τῶν πολεμίων ἐκέλευσεν ἀπὸ λόφου κόπτοντας ἐν μέρει ξύλα κομίζειν· τὴν δὲ ὕλην πῦρ ἐμβαλὼν ἐνέπρησεν, ὥστε πολλῆς φλογὸς αἰρομένης οἱ πολέμιοι κατὰ τὴν οὐραγίαν προσπίπτειν ἐκωλύοντο, αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν. Ὅτι Ξενοφῶν τῶν βαρβάρων κατὰ τὴν πορείαν ἐπικειμένων τάξας ἀμφίστομον τὴν φάλαγγα, ὅσα ἦν ἀναγκαῖα σκευοφόρα, λαβὼν ἐντὸς ἐπορεύετο καταστήσας ἐπὶ τῆς

οὐραγίας ἵππεῖς, ἀκοντιστὰς, πελταστὰς, οἱ τοὺς προσπίπτοντας τῶν βαρβάρων ἀπεκρούοντο.
[5]

- 46 3 Ὅτι Κλέαρχος Κύρου πεσόντος ἀναχωρῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων [ἐστρατοπέδευεν ἐν κώμῃ] τροφήν ἄφθονον ἐχούσῃ. Τισσαφέρνης πρέσβεις πέμψας ἡξίου μένειν αὐτόθι τοὺς Ἑλληνας παραδόντας αὐτῷ τὰ ὅπλα. Κλέαρχος ὑπεκρίνετο προσίεσθαι τοὺς λόγους, ὅπως Τισσαφέρνης ἐλπίδι σπονδῶν ἐς τὰς κώμας διαπέμψειεν τοὺς πολλοὺς τῶν Περσῶν. ὁ μὲν δὴ νομίσας εἶξαι τὸν Κλέαρχον διέλυσε τὴν δύναμιν, ὁ δὲ νύκτωρ τοὺς Ἑλληνας ἐξαγαγὼν τῇ πορείᾳ προέλαβεν ἡμέραν ὅλην καὶ νύκτα Τισσαφέρνου βραδέως τοὺς διαλυθέντας συναγαγόντος. Ὅτι Ἰφικράτης πολεμίους ἔγγυθεν ἐπικειμένους λαθεῖν βουλόμενος καὶ ἀκινδύνως ἀναζεῦξαι, ὅσα ἦν ἐν τῷ τόπῳ δένδρα, περιέκοψε καὶ προσήρτησεν αὐτοῖς ἀσπίδας, κράνη, δόρατα, ὥς ἂν οἱ πολέμιοι φαντασίαν ἔχοιεν μενόντων, αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς ἀναζεῦξοι. [5]
- 46 5 Ὅτι Χαβρίας διὰ στενῶν τόπων ἀναχωρῶν τοὺς εὐρώστους οὐραγεῖν προσέταξεν διὰ τὸ τοὺς πολεμίους ἐπικεῖσθαι. Ὅτι ὁ αὐτὸς ἐπικειμένων αὐτῷ πολέμιων, ὧν Ἀγησίλαος ἦρχεν, συναγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἐπὶ λόφον ὑψηλὸν, τὰ σκευοφόρα καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀγαγὼν ἐπὶ τὸ ὀχυρώτατον περιεστρατοπέδευσεν.
- 46 6 οἱ δὲ Λάκωνες ἀπὸ πέντε σταδίων ἀντεστρατοπέδευσαν. Χαβρίας παρήγγειλεν ὥς πλεῖστα πυρὰ καίειν διὰ νυκτὸς καὶ περὶ δευτέραν φυλακὴν τὰ μὲν ὑποζύγια καὶ τὰ βοσκήματα καταλιπεῖν, αὐτοὺς δὲ ἀναχωρεῖν κατὰ τὸ ὅπιθεν μέρος τοῦ λόφου. οἱ μὲν δὴ λαθόντες ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ Λάκωνες τό τε πῦρ ὀρῶντες τῆς τε φωνῆς τῶν ὑποζυγίων ἀκούοντες ὑπὸ τὴν ἔω διασκευασάμενοι πρὸς μάχην σύνθημα λαβόντες τῷ λόφῳ προσῆγον. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς γενόμενοι κενὸν τὸ στρατόπεδον εἶδον, ἐβόησεν Ἀγησίλαος· ἄριστός γε στρατηγὸς Χαβρίας. Ὅτι Χάρης ἀπῆγεν στρατόπεδον ἐκ Θράκης· ἐπέκειντο οἱ Θράκες καὶ τὴν οὐραγίαν ἔθραυον. [10]
- 46 7 ὁ δὲ βουλόμενος ἀποσπάσαι τοὺς πολεμίους καὶ διελθεῖν ἀσφαλῶς, τόπον ὑποπτον συνιδῶν ἀναβιβάσας τῶν σαλπικτῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους καὶ συμπέμψας αὐτοῖς ὀλίγους τῶν ἵππέων ἐκέλευσε περιιπευσαμένους τὴν ταχίστην γενομένους ὅπιθεν τῶν πολέμιων τὸ πολεμικὸν σημῆναι. οἱ μὲν ἐσήμαναν, οἱ δὲ Θράκες ἐνέδραν εἶναι νομίσαντες τὴν τάξιν λύσαντες ἔφυγον. Χάρης δὲ ἀσφαλῶς τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο. Ὅτι Φίλιππος διωκόμενος ὑπὸ Θρακῶν παρήγγειλεν, ἐπειδὴν ὁ σαλπικτὴς φεύγειν σημῆναι, τοῖς μὲν οὐραγοῦσι προβαλλομένοις μένειν, τοῖς δὲ ἄλλοις φεύγειν, ὅπως τοῖς μὲν πολέμοις ἐπιστήσειε διώκοντας, τοῖς δὲ οἰκείοις προλαβεῖν τῆς ὁδοῦ παράσχοι. [5]
- 46 9 Ὅτι ὁ αὐτὸς τὰς παρόδους τῆς Βοιωτίας Βοιωτῶν φυλασσόντων—ἦν δὲ στενὸς αὐχὴν ὄρους—οὐκ ἐπὶ τοῦτον ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν τε χώραν πυρπολῶν καὶ τὰς πόλεις πορθῶν φανερὸς ἦν. Βοιωτοὶ δὲ οὐχ ὑπομένοντες ὁρᾶν τὰς πόλεις πορθουμένας κατέβησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους. Φίλιππος ὑποστρέψας διὰ τοῦ ὄρους ἀνεχώρησεν. Ὅτι Ἀννίβας ὑπὸ Ῥωμαίων ἐν στενοχώροις ἀποκλεισθεὶς τόποις ὑπ' αὐτῶν φυλασσομένοις ταύρους συναγαγὼν καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων λαμπάδας ὑφάψας ἐς τὸ στενωπὸν ἐνεβίβασεν. [5]
- 46 10 δι' ὧν τοὺς παραφυλάττοντας ἐκπλήξας εἰς φυγὴν ἔτρεψεν, αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν. Ὅτι ὁ αὐτὸς ἀναζεῦξαι βουλόμενος ἀπέλιπε τοὺς ἵππεῖς, ὅπως ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ὀρῶν αὐτοὺς μὴ ἐννοήσῃ τὴν ἀνάξευξιν. [5]
- 46 11 ἐκεῖνοι γὰρ ἔμελλον ῥαδίως ἀφιππάζεσθαι. Φυγὴ ἐκ τόπων ἐπικινδύνων.
- 47 1 Ὅτι Βρασίδης ὑπὸ πολέμιων ἐν κορυφαῖς ὄρους ἀποκλεισθεὶς, ἐπειδὴ περιτείχισμα οἱ πολέμιοι ἐποιοῦν εἰς τὸ τελείως αὐτοὺς ἀφανίσει, τῶν στρατιωτῶν αὐτῷ καταγογγυζόντων αὐτὸς ἔφη τὸν καιρὸν εἰδέναι τῆς μάχης. ἡνίκα δὲ ἐθεάσατο ἤδη μέλλοντας ἐναποκλείειν τὸ περιτείχισμα, τοῦτον ἔφη τὸν καιρὸν εἶναι, ὥς κατὰ νώτου μὴ δυναμένων τῶν πολέμιων ἐπιτίθεσθαι, ἀλλὰ

καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἀχρηστότερον τῷ περιτειχίσματι γενέσθαι. Ὅτι Κόνων ἐν Μιτυλήνῃ κατακεκλεισμένος ὑπὸ Λακεδαιμονίων σπεύδων Ἀθηναίοις μηνῦσαι τὴν πολιορκίαν, λαθεῖν τοὺς ἐφορμοῦντας οὐχ οἷός τε ὦν, κατασπάσας δύο τὰς ταχυναυτούσας ναῦς καὶ τοὺς ἀρίστους ἀπὸ τῶν πληρωμάτων ἐρέτας ἐμβιβάσας ἐσπέρας προΐούσης θεασάμενος τοὺς παραφυλάσσοντας ἀνὰ τὴν γῆν ἐσκεδασμένους ἀφῆκε τὰ σκάφη παραγγείλας πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον, ἵν' εἰ καὶ θάτερον ἀλίσκοιτο, θάτερον γοῦν σωθῆναι δυνηθῇ. ^[5]

47 2 ἄμφω δ' ἐσώθη τῶν πολεμίων κατὰ τὴν ἀσχολίαν διῶξαι βραδυνάντων. Ὅτι τοῦτο ποιεῖ καὶ ἂν τις τὴν ἀποσκευὴν πρὸς ἕτερον τόπον σκήψηται ἀποστείλαι, ὥς ἂν τοῦτο μαθόντες οἱ πολέμιοι ἐκεῖσε τὴν φυλακὴν μετατρέπωσιν. ^[10]

47 3 ἀλλὰ καὶ ἥνίκα τις ἴδῃ προκατειλημμένας τὰς διεξόδους, σχηματίζεται ὥς πρὸς τὴν πόλιν τῶν ἐναντίων καὶ τὰς χώρας χωρεῖν, ὥς ἂν οἱ πολέμιοι φόβῳ τῶν ἰδίων ἀπολίποιεν τὰς διεξόδους. Ὅτι τοῦτο ποιεῖ, ἥνίκα τις ἀποκεκλεισμένος σαλπικτὰς ἀποστείλας ὑπὲρ νώτου τῶν πολεμίων σαλπίσαι παραγγείλῃ, ὥς ἂν ἐκεῖσε τραπέντες οἱ πολέμιοι τὴν φυλακὴν ἀπολίποιεν. ^[5]

47 5 Ἀλλὰ καὶ εἴ τις τάραχον κατὰ θάτερον μέρος ποιήσῃ, ὥς ἂν δόξαντες οἱ πολέμιοι ἐκεῖσε αὐτοὺς ἀναχωρεῖν αὐτόθι χωρήσωσιν καταλιπόντες τὴν φυλακὴν. Ἀλλὰ καὶ εἴ τις ξύλα ξηρὰ ὑποθλήσας ἐπιθήσῃ τούτοις χλωρὰ καὶ ὑφάψει, ὥς ἂν ὀμιχλώδης ὁ ἀῆρ γενόμενος ἐπισκοτίζονται οἱ πολέμιοι.

48 τ Ποταμῶν διαβάσεις. [Ὅτι] τοῦτο ποιεῖ, ἥνίκα τις ἐτέρωθι ἀπόμοιραν ἀποστείλας προτρέψῃται τὸν πόρον ποιῆσαι, αὐτὸς δὲ κατὰ στόμα βιάζοιτο, ὥς ἂν τῶν πεμφθέντων διαβάντων τοὺς ἀντικαθημένους τροπώσωνται.

48 2 Ἀλλὰ καὶ ἥνίκα τις φημίση, ὥς χρησμός ἐστὶ τὸν πρότερον περάσαντα τροπωθῆναι. Ὅτι, ἥνίκα τις ποταμὸν μέλλοι περᾶν, προοφείλει ἡγεῖσθαι τὸν μέχρις ὀμφαλοῦ πόρον ὑπὲρ τὸν [ποταμὸν], ὥς ἂν τῷ ὕδατι τὸ πλεόν παραφυλάττοιτο τοῦ σώματος ἀλώβητον ἐκ τῶν βελῶν τῶν ὑπεναντίων, τὸ δὲ ἄλλο ἐκ τῆς ἀσπίδος.

48 4 Ἀλλὰ καὶ ἥνίκα τις ὀμιχλώδῃ ποιήσῃ τὸν ἀέρα ὑποθεῖς ξύλα ξηρὰ χλωροῖς καὶ ὑποκαύσας, ὥς ἂν μὴ ὁράται ὁ ἀῆρ, ἕως ἂν διαπεράσωσιν. Ἀλλὰ καὶ ἥνίκα τις ἐπικειμένων πολεμίων μέλλων περᾶν ἀκινδύνως ὕλην συλλέξας ἐμπρήσῃ καὶ κωλύσῃ διὰ τούτων τὴν ὁρμὴν αὐτῶν, αὐτὸς δὲ ἀκινδύνως διαβῇ.

48 6 ῥευματώδους ποταμοῦ χρηματίζοντος χρή τοὺς εὐρώστους ἔχοντας ἵππεῖς ἐς τετραφαλαγγίαν προτάξαι καὶ ὑπεράνω περᾶν κελεῦσαι, τοὺς ἀδυνάτους δὲ καὶ πεζοὺς κάτωθεν, ὥς ἂν τὸ πολὺ ῥεῦμα ἐκεῖθεν κωλύοιτο. Ἀλλὰ καὶ ἥνίκα τις ἀμάξας συζεύξας σανιδῶσῃ καὶ ἄνω καὶ ὑποκάτω καὶ πάλιν ἐν αὐταῖς ἄλλας ὑπερθήσῃ, δύναται γεφυρῶσαι καὶ διαπεράσαι δηλονότι σχοινίοις αὐτὰς ἐφελκόμενος παρὰ τινων μετὰ εὐρώστων ἵππων προπερασάντων.

48 8 Ἀλλὰ καὶ ἥνίκα τις ἀντιστρατοπεδεύοντων πολεμίων τὰς μεγίστας σκηνὰς προστήσῃ καὶ ἀπατήσῃ τοὺς ὑπεναντίους, ὥς χάρακα βάλλοι, ἵνα κάκεῖνοι τὰ ὅμοια ποιῆσαι πεισθῶσιν, αὐτὸς δὲ παρεσκευασμένην ὀπίσω παραφυλάξῃ τὴν δύναμιν, τῶν πολεμίων δὲ ἀνετοίμων ὄντων αὐτὸς ἕτοιμος διαπεράσῃ ἢ χρόνον ἐπὶ συχνὸν ἀντιστρατοπεδεύσῃ ὥς ἀπορῶν δῆθεν πορείας· ἥνίκα δὲ ἴδῃ καταμελήσαντας τοὺς πολεμίους, τότε ἀπόμοιραν στρατοῦ πρὸς ἕτερον πόρον ἀποστείλας αὐτὸς ἀντιπαρακάθηται, ἕως ἂν κατὰ νώτου αὐτῶν γένωνται. Ὅρῶν ἀποτόμων ἀναβάσεις. ^[10]

49 1 Ὅτι Φίλιππος βουλόμενος ἀπατήσαι τοὺς πολεμίους καταλιπεῖν τὰς φυλακὰς τῶν ἀποτόμων ὁρῶν ἐπιστολὴν πεπλασμένην κρατηθῆναι τοῖς πολεμίοις ἐποίησεν ὥς πρὸς τινὰ τῶν αὐτοῦ στρατηγῶν περιέχουσαν, ὥς μέλλοι τὴν ἀνάξευξιν ποιῆσθαι διὰ τὸ τοὺς Θρᾶκας νεωτερίζειν αὐτῷ, ὅπως καὶ αὐτὸς προῦπαντήσοι. ταύτης οὖν κρατηθείσης παρὰ τῶν πολεμίων εἴτα καὶ

αὐτὸς σχηματισάμενος τὴν ἀνάζευξιν ἔπεισεν αὐτοὺς καταλιπόντας τὰς φυλακὰς ἀμελεῖν· αὐτὸς δὲ λαθὼν κατέλαβεν τὰς δυσδιεξόδους καὶ οὕτως διέβη ἀκωλύτως. Ὅτι καὶ ἀμαξῶν καταφερομένων σύσκουτα ποιήσας Ἀλέξανδρος ἠδυνήθη ἐπελθεῖν τοῖς πολεμίοις ἐξ ὑπερδεξίου ἱσταμένοις. ^[10]

50 t Περὶ ἀποσκευῆς. Ὅτι Ἀλέξανδρος ὁρῶν τοὺς οἰκείους μὴ προθυμouμένους δηοῦν τὴν ἄλλοτρίαν διὰ τὸ πλείστην ἀποσκευὴν ἐκ τῆς στρατείας συλλέξασθαι αὐτὸς πρῶτος τὰς βασιλικὰς ἀμάξας κατέπρησεν, εἴτα τὰς τῶν ὑπηκόων, ὡς ἂν ἐν χρεΐα τοῦ πάλιν κτήσασθαι καταστάντες δηώσωσι προθυμότερον. ^[5]

50 2 Ὅτι Ἀντίγονος ὡς εἶδεν Εὐμένους ἀνὰ τὸ πεδίον ἔκταξιν οὐκ ὀχυρὰν, τοῖς ὀπισθοφυλακοῦσιν ἐπιπέμψας ἵππικὰ στίφη πολὺ μέρος τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ ἔλαβεν. Ὅτι ὁ αὐτὸς Εὐμένει παρατάσσω, ἐπειδὴ εἶδεν τοὺς τοῦ Εὐμένους πολλὴν ἀποσκευὴν ἔχοντας, τοῦ πολέμου συγκροτηθέντος αὐτὸς ἀποχωρήσας ἵλην ἱππέων ἱκανὴν [ἀποστείλας] συνέλαβεν τὴν ἀποσκευὴν τῶν Εὐμενείων.

50 3 νικήσαντες δὲ οἱ τοῦ Εὐμένους καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ γεγηθότες, ἐπειδὴ εἶδον συλληφθεῖσαν αὐτῶν παρὰ τῶν πολεμίων τὴν ἀποσκευὴν ἐπρεσβεύοντο πρὸς Ἀντίγονον ἀγοράσαι τὰ φίλτατα. ὁ Ἀντίγονος δὲ προῖκα πᾶσιν ἀπεδίδου τὰ φίλτατα. οἱ δὲ εὐνοϊκῶς διατεθέντες πρὸς αὐτὸν δῆσαντες Εὐμένην παρέδωκαν Ἀντιγόνῳ καὶ προσετέθησαν αὐτῷ. Ἄλωσις ἐνὸς ἀνδρός. ^[10]

51 1 Ὅτι Ἀρταξέρξης προσέταξεν Ὀρόντη ἀγαγεῖν Τηρίβαζον σατράπην Κύπρου δεδεμένον. ὁ δὲ ὑποκάτω μὴ ἐντεταμένης κλίνης λάκκον ὀρύξας, καλέσας Τηρίβαζον διαλεξόμενος ἀπόρρητα καὶ οὕτως εἰς τὸν βόθρον βαλὼν ἔδησε καὶ ἤγαγε πρὸς Ἀρταξέρξην. Ὅτι ὁ αὐτὸς βουλόμενος στρατηγὸν αὐτοῦ ἀνυπόπτως ἀποκτεῖναι ποιήσας δύο ἐπιστολάς, τὴν μὲν μίαν πρὸς αὐτὸν περιέχουσας, ὡς τὴν πᾶσαν φροντίδα τοῦ πολέμου αὐτῷ ἀνατίθεται, ἐτέραν δὲ πρὸς τινὰ τῶν οἰκείων αὐτοῦ παραγγείλας δεδεμένον αὐτὸν ἢ καὶ ἀποκτείναντα ἀποπέμψαι πρὸς αὐτὸν τὴν τοῦτου κεφαλὴν. ^[5]

51 2 ὁ δὲ προσκαλεσάμενος αὐτὸν πρὸς τινὰ ἰδιάζοντα τόπον μήκοθεν τοῦ στρατοπέδου ὡς ἀπορρήτους βουλάς βούλοιτο αὐτῷ ἀνατίθεσθαι, ἐπειδὴ μετὰ τῶν οἰκείων μόνων εἶδεν αὐτὸν ἐλθόντα, δῆσας ἐπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ καθ' ὁδοῦ οἱ ἀποκομίζοντες ἀπέκτειναν αὐτόν. Ὅτι Μιθραδάτῃ βασιλεὺς προσέταξεν ἀποστάντα Δατάμην κτεῖναι ἢ ἄγειν. ^[10]

51 3 Μιθραδάτης ὑποκρίνεται καὶ αὐτὸς ἀποστῆναι βασιλέως. οὐ μὴν ὅ γε Δατάμης ἐπίστευσεν, εἰ μὴ πρόσθεν πολλὰ λυμανῆται τῇ βασιλέως ἀρχῇ. καὶ δὴ πολλὰ ἐλυμήνατο καὶ δόξας πολέμιος βασιλικὸς εἶναι ἔπεισεν αὐτὸν συνελθεῖν μετ' αὐτοῦ διαλέξεως ἕνεκα περὶ ὧν χρή. ὁ δὲ Μιθραδάτης προκατασκευασμένους ἔχων στρατιώτας μετὰ ἐγχειριδίων ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τοῦτον ἀπέκτεινεν. Φυγὴ ἐνὸς καὶ μιᾶς. ^[5]

52 1 Ὅτι Ἀριστομένης δεδεμένος καὶ φυλαττόμενος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν προσκυλισθεὶς τῇ πυρρᾷ τούτων κοιμωμένων τὰ δεσμὰ κατακαύσας ἀπελύθη καὶ τούτους ἀποκτείνας ἀνεχώρησεν. Ὅτι δύνатаί τις ἀποφυγεῖν τῶν ἐμφανῶν, ἥνίκα οἰκετικὴν ἢ ἀγροικικὴν ἐσθῆτα βαλὼν καὶ ἀχρειώσας ἑαυτὸν κόφινον ἦτοι τοιοῦτον λάβοι.

52 3 Ὅτι Λαχάρης γυναικὸς τινος ἐκφορὰν ἐχούσης νεκροῦ μέλανον χιτῶνα ἀμφιεσάμενος γυναικεῖον καὶ ταῖς θρηνούσαις συναναμίξας ἑαυτὸν ἐξέφυγεν. Ὅτι καὶ Δημήτριος εἰς ἅμαξαν χορτοφόρον κρύψας ἑαυτὸν ἀπεκομίσθη εἰς τὴν ἰδίαν χώραν.

52 5 Ὅτι μίλτον ὕδατι μίσγων τις δύνатаι πλάνην ποιῆσαι, ὡς ἤδη ἀπεγνώσθη τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τούτου ἀπολυθεὶς ἐκφεύγει. Ὅτι καὶ εἰδωλὸν τις ποιήσας ἀνθ' αὐτοῦ δύνатаι λαθεῖν τῶν φυλάκων τὸ εἰδωλὸν φυλασσόντων.

52 7

Ὅτι Χίλωνις ἀποκλεισθεῖς εἰς φυλακὴν ἐλθούσης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν φυλακὴν ἐπισκέψεως χάριν, ἐπειδὴ ἐθαυμάσθη διὰ τὸ φίλανδρον παρὰ τῶν φυλασσόντων, ἐάθη εἰσελθεῖν εἰς τὸν ἄνδρα· ἥτις τὰ τοῦ ἀνδρὸς ἀμφιεσαμένη καὶ τὰ ἴδια δοῦσα τῷ ἀνδρὶ αὐτοῦ φυγόντος ἔμεινεν ἐκεῖνη. ὁ δὲ Χίλωνις ἐκφυγὼν τὴν ἰέρειαν κατασχὼν ἀντίλυτρον τῆς ἰδίας ἀπέδωκε γυναικός. Ὅτι Ἀρσινόη ἐπιβουλευομένη παρὰ τῶν οἰκείων εἰς τὸ ἑαυτῆς φορεῖον θεραπαινίδα κατέκλινεν, αὐτὴ δὲ οἰκετικὰ ἀμφιασαμένη ῥάκια ἔλαθεν ἐκφυγοῦσα. ^[5]

52 9 Ὅτι καὶ Μύστα βασίλισσα αἰχμαλωτισθεῖσα ῥάκια ἀμφιασαμένη ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐπράθη. ἀχθεῖσα δὲ εἰς Ῥόδον καὶ ἐξαγορεύσασα, ἥτις ἦν, ἡγοράσθη ὑπ’ αὐτῶν καὶ ἀπελύθη. Τιμαὶ καὶ κολάσεις στρατιωτῶν.

53 1 Ὅτι Καῖσαρ τὰ ἀμαρτήματα τῶν στρατιωτῶν οὐ πάντα παρεφύλασεν οὐδὲ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἀξίως ἐτιμωρεῖτο τὴν συγγνώμην ἀνδρείας ποιητικὴν ἡγούμενος. εἰ μέντοι τις ἐστασίασεν ἢ τὴν τάξιν ἔλιπεν, τούτους ἐτιμῶρει. Ὅτι Σεβαστὸς τοὺς ἐν ταῖς μάχαις καθυφιεμένους οὐκ ἀνῆρει πάντας, ἀλλ’ ἐδεκάτευεν.

53 3 Ὅτι ὁ αὐτὸς τοὺς ἐπὶ στρατοπέδου διαμαρτάνοντας ἐκέλευσεν πρὸ τοῦ στρατοῦ λυσιζώνους ἐστάναι καὶ θρηνεῖν δι’ ὅλης ἡμέρας, ἐνίοτε δὲ καὶ γυναικῶν στολὴν ἐδίδου φορεῖν, τοῖς ἀνδραγαθήσασιν δὲ μεγάλας ἐδίδου δωρεάς. Ὅτι Ἀρτεμισία Λυγδάμιδος κατεσκεύασε ναῦν συμμαχίδα καὶ μετ’ αὐτῆς ἠνδραγάθησεν.

53 4 διὰ τοῦτο ἔπεμψεν αὐτῇ βασιλεὺς ἀριστεῖον πανοπλίαν Ἑλληνικὴν, τῷ δὲ ναυάρχῳ τοῦ στόλου ἄτρακτον καὶ ἡλακάτην. Πόλεων ἀλώσεις.

54 1 Ὅτι ἐὰν μηχανήσῃται τις, ὥς στάσις ἐγένετο ἐν τῷ αὐτοῦ στρατοπέδῳ καὶ δι’ αὐτομόλου δηλώσας τοῖς πολιορκουμένοις ὑπαναχωρήσῃ μετὰ τὴν φήμην μικρὸν, εἴτα πάλιν ὑποστρέψας ἐνεδρεύσῃ καὶ, ἠνίκα ἴδῃ καταφρονητὰς ὅσον ἐκ τῆς ἀγγελίας καὶ τῶν ὀρωμένων τοὺς πολίτας, ἐπιπέσῃ τῇ πόλει ἀφυλάκτως, τροποῦται ταύτην. Ὅτι καὶ [δι’] ὑδρορρόης δύναται τις ἀσέληνον νύκτα παρατηρήσας εἰσενεγκεῖν στρατιώτας καὶ κρατῆσαι πόλεως. ^[5]

54 3 Ὅτι πολιορκῶν τις πόλιν πολλοὺς ἔχουσιν συμμάχους μηχανησάμενος ἀναχωρήσιν ἰδίαν δύναται πείσαι τοὺς πολίτας ἀποπέμψασθαι καὶ μετὰ τὸ τοὺς συμμάχους ἀναχωρήσας ἐπελάσαι ἐξαίφνης καὶ ἐφευρεῖν τὴν πόλιν ἄνευ συμμάχων. Ὅτι Πελοπίδας ἐπολιόρκει ἀκροπόλεις ἀπεχούσας ἀλλήλων ἑκατὸν εἴκοσι στάδια. ^[5]

54 4 συνέταξεν οὖν, ἐπειδὴν προσάγῃ τοῖς τείχεσι, τέσσαρας ἵππεῖς ἐστεφανωμένους θέοντας ἤκειν ἀγγέλλοντας τὴν ἑτέραν πόλιν ἐαλωκέναι. ὁ δὲ ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν δοκοῦσαν ἡρῆσθαι καὶ πρὸ τῶν τειχῶν ὕλην πολλὴν ἄψας καπνὸν ἤγειρε μέγαν, ἵνα τοῖς ἐτέροις ἐμποιήσῃ φαντασίαν πόλεως καταπεπρησμένης. οἱ δὲ ὥς ἤδη γεγεννημένης καταπλαγέντες τὴν μέλλουσαν ἄλωσιν σφᾶς αὐτοὺς τῷ Πελοπίδᾳ παρέδωκαν· ὁ δὲ τὴν παρὰ τούτων δύναμιν προσλαβὼν ἐπὶ τὴν ἑτέραν πόλιν ἐλθὼν κάκεινεν παρεστήσατο οὐκέτι θαρροῦσαν ἀντιτάξασθαι. Ὅτι ἐὰν τις τραυματίας τινὰς τῶν οἰκείων πείσῃ δέξασθαι, δύναται κατασχεῖν πόλεως. ^[10]

54 6 Ὅτι καὶ ἐὰν τίς τινα ἐκ τῆς πόλεως κατάσχη καὶ πείσῃ προδοῦναι τὴν πόλιν, δύναται ἐλθεῖν νύκτωρ εἰς τὰς πύλας καὶ τὸ σύνθημα εἰπεῖν, ὅστις εἴῃ, ἐπακολουθούντων αὐτῷ τινων ἐκ τῶν πολεμίων φόρτια βασταζόντων, ὅπως, ἠνίκα ἀνοίξωσιν οἱ φυλάσσοντες εἰσδέξασθαι αὐτὸν, εἰσέλθωσιν οἱ ἐπακολουθοῦντες καὶ φονεύσωσι μὲν αὐτούς, κρατήσωσι δὲ τὰς πύλας καὶ εἰσενέγκωσι τοὺς ἰδίους. Ὅτι καὶ ἐὰν χρήμασί τις φθείρας τινὰς τῶν τῆς πόλεως ἀπομάξαι διὰ κηροῦ τὰς κλείδας τῶν πυλῶν δυνηθῇ ὁμοίως κατασκευάσαι, εἴτα αὐτοῖς ἐκείνοις παρασχεῖν καὶ εἰς ὠρισμένον ἀνοίξωσι καιρόν. ^[5]

54 7 σαλπικτὰς δὲ χρή κυκλῶσαι τῆς πόλεως καὶ ἄλλον ἀλλαχοῦ παραστῆσαι καὶ σαλπίζειν κελεῦσαι, ὥς ἂν ἀπατήσωσι τοὺς πολιορκουμένους πανταχόθεν ὑποπτεύσαντας τὴν πόλιν

συλληφθῆναι. Ὅτι καὶ ἐάν τις ὡς κοινολογησόμενος δοίῃ λόγον τῷ φρουράρχῳ ἀβλαβῇ εἰς τὴν πόλιν ἀποπέμψειν καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐξέλευσιν προσελθὼν παραλάβοι τὴν πόλιν, αὐτὸν δὲ κατὰ τὸν λόγον ἀβλαβῇ ἕως τῆς πόλεως ἐνεγκὼν ἐσχάτως φονεύσοι. ^[5]

- 54 9 Ὅτι καὶ ἐάν τις τινὰ ἐκ τῶν τῆς πόλεως δυνηθῇ κρατῆσαι καὶ διαφθείρας χρήμασι πείσῃ ὑποστρέψαι (καὶ) εἰς τὴν πόλιν μετὰ προβάτων καὶ τινων ἐτέρων ὡς λείαν ἄγοντα, τοῦτο δὲ καὶ ἄπαξ ποιήσῃ καὶ δῖς, εἴτα ἐν τῷ ἀνοίγειν τὰς πύλας λάθῃ συνεισενεγκὼν τινὰς τῶν πολεμίων. Ὅτι καὶ ἡνίκα τις πρέσβεις ἀποστείλῃ διαλεγομένους τοῖς πολίταις, ὅπως ἀπάντων ἐπὶ τὴν αὐτῶν ἀκρόασιν συνελθόντων αἰφνίδιον ἐπίθεσιν αὐτὸς ποιήσας δύναται τῆς πόλεως κρατῆσαι. ^[5]
- 54 11 Ὅτι διὰ κλιμάκων τις ἀναβιβάσας στρατιώτας τοῖς τείχεσιν ὀφείλει τὰς κλίμακας ἀφελεῖν, ὅπως προθυμότερον τῶν τειχῶν κρατήσῃαν. Ὅτι Φιλίππου πολιορκουῦντος πόλιν Θεσσαλικὴν εἰσελθόντων τῶν αὐτοῦ μισθοφόρων καὶ ἀφ' ὑψηλῶν πολεμουμένων αὐτὸς ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους ἀφυλάκτου τοῦ τείχους ὄντος διὰ κλιμάκων ἀνεβίβασεν στρατιώτας, οἱ ἀντιπερίσπασιν δόντες τοῖς πολίταις ἀβλαβεῖς διετηρήσαντο τοὺς εἰσελθόντας. ^[5]
- 54 13 Ὅτι καὶ ἡνίκα τις ἀποκρύψας δύναμιν αὐτὸς μὲν μετὰ τῆς ἐτέρας ἐπιβάλοι ἐν τῷ φανερῷ, τῆς συμβολῆς δὲ γενομένης οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας κυκλώσωσι τὸ τεῖχος ἀφύλακτον. Ὅτι καὶ ἐάν τις πολιορκῶν διὰ διωρύχων βούληται ὑπείσελθεῖν τῇ πόλει, προστυχὼν πέτρας νύκτωρ ἀλλαχόθεν χῶμα προστάξει φέρειν καὶ ἐπίπροσθεν τῆς διώρυχος ἐκχέειν, ὡς ἂν ἀπατηθέντες οἱ τῆς πόλεως νομίσωσιν ἤδη παραληφθῆναι. ^[5]
- 54 15 Ὅτι καὶ ὁδῶν δύο ἀπαγουσῶν πρὸς τὴν πόλιν, ἐάν τις τὴν μίαν ἀνορύξας ἀδιάβατον μὲν δόξῃ ποιεῖν, πρὸς δὲ τὴν ἐτέραν προσβάλλῃ καὶ τοῦτο δι' αὐτομόλου μηνύσῃ, εἴτα τῶν πολεμίων πρὸς ἐκείνην ἀποβλεπόντων αὐτὸς προπαρεσκευασμένοις ξύλοις γεφυρώσας τὴν ταφρευθεῖσαν ὑπείσελθῇ τῇ πόλει. Ἀλλὰ καὶ ὕλης πλησιαζούσης ἐάν τις ἐπιτηρήσας ἄνεμον ἐμπρήσῃ ταύτην, δύναται μηχανήσασθαι ἄλλωσιν. ^[5]
- 54 17 Ὅτι καὶ ἐάν τις ἐκ τῶν πολεμίων τινὰ δυνηθῇ διαφθεῖραι καὶ δοίῃ τινὰς δεδεμένους ὡς αἰχμαλώτους ἀπάγειν πρὸς τὰ τεῖχη, ὅπως ἀνοίξωσιν αὐτῷ οἱ οἰκεῖοι περιχαρῶς ὡς ἐπινίκια κομίζοντι, οἱ δὲ δεδεμένοι κρατήσωσι τῶν πυλῶν. Ὅτι εἰς παράλιον πόλιν ἐάν τις νυκτὸς ἐπιπλεύσας ἐκβιβάσῃ ἐνέδραν, αὐτὸς δὲ ἐπαναχθεῖς ἅμα ἔω ἐπιστήσῃ ἑαυτὸν, τῶν πολιτῶν δὲ πρὸς αὐτὸν ἀποβλεπόντων οἱ τῆς ἐνέδρας ἐξελθόντες κατάσχωσι τὴν πόλιν.
- 54 19 Ὅτι καὶ ἐάν τις λαθεῖν θέλων ὡς ἐπὶ μισθοφορίᾳ καὶ ἀριθμῷ ἐξοπλίσασθαι προτρέψῃται τὸν λαὸν καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπάξῃ, αὐτὴν δύναται πόλιν ἀφύλακτον εὑρεῖν καὶ παραλαβεῖν μηδενὸς εἰδότης μήτε τῶν νικῶντων μήτε τῶν νικωμένων. Ὅτι δι' ἐλλεβόρου ἐάν τις φθείρῃ τὸ εἰσαγόμενον εἰς τὴν πόλιν ὕδωρ, ἐκλύσας τοὺς πολίτας δύναται κατασχεῖν εὐχερῶς τὴν πόλιν. ^[5]
- 54 21 Ὅτι ἐάν τις πολιορκῶν πόλιν ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους ἐπὶ ξύλοις ἰσομήκεσι τοῖς τείχεσιν εἴδωλα περιθεῖς μετὰ πανοπλίας ἐπιστήσῃ τοῖς τείχεσιν, ὡς ἂν ἀπατηθέντες οἱ πολῖται δι' αὐτῶν ἡρῆσθαι τὴν πόλιν σφᾶς αὐτοὺς παραδοῖεν. Ὅτι ἐάν τις διώρυχα ποιήσας βαθεῖαν δι' αὐτῆς ὑπὸ γῆν ὑπείσελθὼν τῷ τείχει εὐχερῶς δύναται κατασχεῖν τὴν πόλιν. ^[5]
- 54 23 Ὅτι καὶ τὴν λείαν τις προθεῖς δύναται ἀσφαλῶς ἐπιέναι τὴν πόλιν τῶν πολιτῶν φειδομένων τοὺς οἰκείους τιτρώσκειν. Ἀλλὰ καὶ ἐν καιρῷ ὑετοῦ ῥαγδαίου βέλτιον τὴν ἐπίθεσιν πρὸς τὴν πόλιν ποιεῖν ὡς τῶν φυλάκων διὰ τὸν ὑετὸν ἀναχωρούντων.
- 55 t Πέτρας ἀποτόμου ἄλωσις. Ὅτι κατόπιν τῆς πέτρας τοὺς κρημνοβατεῖν ἐπιτηδεῖους λαθραίως προστάξας τινὰς ἀνελθεῖν ἄλλος ἄλλον ἀναρτῶν δύναται δοῦναι ἀντιπερίσπασιν.

Ὅτι καὶ ἐάν τις διαφημίση, ὡς ἀκοῇ ἤκουσεν οἰκείου τινὸς θάνατον καὶ σχηματίζεται λύπην καὶ διὰ τοῦτο μικρὸν ὑπαναχωρήσῃ, δύναται αἰφνιδίως ἐπελθὼν ἀπροσδοκῆτοίς ἐπιπесεῖν τοῖς ἐχθροῖς δηλονότι δι' αὐτομόλου τοῖς ἐχθροῖς τοῦτο μηνύσας. Ὅτι καὶ ἐάν τις σχηματίζεται, ὡς τῶν ἡμίσεων στρατιωτῶν αὐτῷ στασιασάντων καὶ πρὸς τὸν κατ' ἀλλήλων πόλεμον ὠρμημένων, καὶ μηνύσῃ δι' αὐτομόλου τοῖς ἐχθροῖς καὶ τὰ ἔργα ἐπακολουθοῦντα δείξῃ, δύναται πλανῆσαι τοὺς ἐχθροὺς ἀμελῆσαι τῆς ἑαυτῶν φυλακῆς. ^[5]

56 t Ἀσφάλεια πόλεων. Ὅτι ἐάν τις τειχομαχικὰ νοήσῃ ἔχειν τοὺς ἐχθροὺς ὄργανα, χρή προκαταλῦσαι μέρος τι τοῦ τείχους, ὡς ἂν δειλίαν τοῖς ἐχθροῖς ἐμποιῇ.

56 2 Ὅτι καὶ προδοσίαν τις ὑφορώμενος χρή ἐκ τῶν μισθοφόρων ἐκάστη φυλακῇ ἓνα παρακαθίσαι. Ὅτι καὶ παρακαθημένων τῶν πολεμίων ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους, εἴτε ἐκ τῆς πύλης εἴτε ἐκ τοῦ τείχους παρήξει, βέλτιστόν ἐστιν ἐκ τῶν ὀπιθεν ἐνέδραν τοῖς πολεμίοις περικαθίσαι.

56 4 Ὅτι καὶ ἐάν τις φημίση, ὡς προδίδοται αὐτῷ ἢ τῶν πολεμίων πόλις, ὡς ἂν πρὸς τὴν ἐκείνων φυλακὴν ἑαυτοὺς περιστρέψαντες ἑάσωσι τὸ πολεμεῖν ἐκείνους. Ἀλλὰ καὶ ἐάν τις τὸν ἴδιον λαὸν ἀταράχως ἐξάγοι πρὸς ἀντιπαράταξιν δηλὸν ὅτι θαρρῶν τῇ ὀχυρότητι τῶν τειχῶν, δύναται δοῦναι τοῖς ἐχθροῖς ὑποψίαν ὡς θάρρος ἔχων εἰς τὴν ἰδίαν δύναμιν.

56 6 Ὅτι μόλιβδος τηκτὸς ἐπιχεόμενος δύναται τὰς χελώνας ἀποτεφρῶσαι, σβέννυσι δὲ αὐτὸν ὄξος. ἀλλὰ καὶ πᾶν εἶδος πυρὸς περιγίγνεται ὄξος. καλὸν δέ ἐστι καὶ ταῖς χελώναις πηλὸν ὑγρὸν ἐπιτιθέναι ἢ σπόγγους πεπλησμένους ὄξους περιαρτᾶν. Ὅτι πρὸς τὰ ὑπὸ γῆν ταφρεύματα χρή ἀντιπαρατάττεσθαι κατέναντι αὐτῶν ἀνορύττειν εἰς τὸν ὑφορώμενον τόπον τῆς πολιορκίας καὶ ῥάβδους χαλκᾶς πηγνύειν, ὡς ἂν φθαζόντων τῶν πολεμίων αὐτοῖς καὶ πληττόντων ὁ ἥχος τοῦ χαλκοῦ κατάδηλον ποιῇ τῶν πολεμίων τὴν ἀνόρυξιν, εἴθ' οὕτως πίθον τετρημένον εἰς τὸν πυθμένα πλησαι πτερὰ καὶ ταῦτα προσκαῦσαι, εἴτ' ἀπομάσαι καὶ χαλκουργευτικὸν ἄσκον τῷ πίθῳ ὑποφυσᾶν, ὡς ἂν ὁ καπνὸς ἐλαυνόμενος τῷ φυσήματι τῶν ἀσκῶν δριμύς ἐπιφερόμενος ἀντιπαρατάττοιτο τοῖς πολεμίοις. ^[10]

56 8 Ὅτι καὶ ἐάν τις διαφημίση εἴτε δι' αὐτομόλου εἴτε δι' ἐπιστολῆς διὰ τρόπου τοῖς πολεμίοις κρατηθείσης, ὡς πρὸς τὴν ἐκείνων βούλοιο ἐπιτηδεύσασθαι χώραν, δύναται πείσαι τοὺς πολεμίους ἀφέντας τὴν πολιορκίαν πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπιέναι. Ὅτι καὶ ἐάν τις βούλοιο συμμαχίαν εἰσδέξασθαι κωλυομένην ὑπὸ τῶν πολεμίων, δύναται τοῦτο ποιῆσαι ἀπατήσας τοὺς ἐχθροὺς διὰ τινος οἰκείου δηλῶν αὐτοῖς, ὡς τὴν ἀντικρυς νῆσον εἴτε χώραν εἴτε πόλιν αὐτοῖς προδοῦναι, ὡς ἂν τῇ τοιαύτῃ ἐλπίδι μικρὸν ὑπαναχωρήσαντες οἱ πολέμιοι, εὖρωσι χώραν εἰσελθεῖν οἱ σύμμαχοι. ^[5]

56 10 Ὅτι καὶ ἐάν τις καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ πάντα τὸν λαὸν προεξάξῃ τῆς πόλεως, δύναται δοῦναι ὑποψίαν ὡς ἀπονοία μάχονται, ἣν χρή σκέπτεσθαι τὸν κατὰ λόγον στρατηγοῦντα. Ὅτι χρή σωροὺς ἀπὸ λίθων καὶ πηλῶν ἐπιχρίσει κατασκευάσαι τινὰ τὸν ἐνδεία πιεζόμενον· εἴτα σῖτον καὶ κριθὴν τῇ ὄψει τῶν σωρῶν ἐπιχύσει, θρέψει δὲ καὶ ἡμιόνους πιωτάτους καὶ ἐξεπιτηδὲς τοῖς πολεμίοις αὐτοὺς προδῶ, εἴτα ἐπικηρυκεύσεται ὡς ἐπὶ τινι ὑποθέσει καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ δείξει τοῖς ἐπικηρυκευσαμένοις τῶν πολεμίων τοὺς σωροὺς, ὡς ἂν ἀπατηθέντες τῇ πλησμονῇ τῶν διατροφῶν ὑπαναχωρήσωσιν. ^[5]

56 12 Ὅτι θασίων μηχανήματα πρὸς βοήθειαν τῶν τειχῶν μελλόντων ποιεῖν, ἐπειδὴ ἡπόρουν σπαρτίων, αἱ τούτων γυναῖκες ἀποκειράμεναι καὶ πλῆθος τριχῶν ἐπισυνάξασαι, σχοινία ποιήσαντες θασίοι τὴν χρεῖαν τῶν μηχανημάτων ἐπλήρωσαν. Ναυμαχικά. ^[5]

57 1 Ὅτι χρή ἐπιτηδεύσασθαι κατὰ πλοίων πολεμικῶν καὶ μετὰ τὸ ἐγκρατεῖς τούτων γενέσθαι μετασχηματίζει τοὺς οἰκείους ὡς πολεμίους καὶ οὕτως ἐπιτρέχειν τῇ χώρᾳ τῶν πολεμίων, ὡς ἂν ὡς πρὸς οἰκείους ἐρχόμενοι λάθωσιν ἐμπίπτοντες εἰς τὰς τῶν πολεμίων χεῖρας. Ὅτι Κόνων

ήμισείας τῶν πολεμίων ἔχων ναῦς ἐσχηματίσατο φεύγειν, τῶν πολεμίων δὲ νεῶν τῇ διώξει τὴν σύνταξιν λυσάντων, αὐτὸς ἐξαίφνης ἐπιστραφεὶς τὰς πλείονας αὐτῶν διέφθειρεν. ^[5]

57 3 Ὅτι καὶ ἂν τις μηνῦσαι βούληται πρὸς οἰκείους τῶν πολεμίων νεῶν ἀντιπαρισταμένων, χρή εὐτρεπίσαι ταχυναυτούσας δύο ναῦς καὶ ἀρίστους αὐταῖς ἐμβιβάσαι, καὶ ἡνίκα ἴδῃ ἀσχολουμένους πρὸς ἀναγκαίας χρείας τοὺς πολεμίους, ἐξαίφνης ἐξορμήσασαι ἐξ ἐναντίου ποιήσωσι τὴν εἰρεσίαν, ὥς ἂν τῇ διώξεως τῶν πολεμίων γενομένης πεφυρμένης ἀκινδύνως αὐταὶ ἀπέλθωσιν. Ὅτι Κόνων μαθὼν, ὥς οἱ πολέμοιοι τὴν ἑαυτοῦ βούλονται ἐπιβουλεύσασθαι ναῦν, ὁμοίαν τῇ ἐκείνης ἐτέραν κατασκευάσας καὶ τὸν στρατηγικὸν περιθεὶς κόσμον ἀπὸ ταύτης ἄραι τὸ σημεῖον προσέταξεν, αὐτὸς δὲ εἰς ἀνύποπτον ἐλθὼν τῶν δυνατωτέρων νεῶν τῇ προσποιητῇ ἄρδην ἐπισυναχθέντων τὰς καταλειφθείσας αὐτὸς τὰς μὲν κατέδυσεν, τὰς δὲ κατεδίωξεν. ^[5]

57 5 Ὅτι ἡνίκα τις πολλὰς κεκτημένος πρὸς ὀλίγας βούλοιτο ναυμαχεῖν, ὀφείλει τὰς ταχυναυτούσας προαποστέλλειν καὶ παραγγέλλειν ὧδε κάκεῖσε τὰς εἰρεσίας ποιεῖν, ὥς ἂν τῇ τούτων διώξει αἱ τῶν πολεμίων διαλύσασαι τὴν σύνταξιν ἄλλως τε (δὲ) καὶ ἐκλυθεῖεν (τῇ διώξει) τῇ συνεχεῖ εἰρεσίᾳ. εἴθ' οὕτως μετὰ τῶν ἄλλων συντεταγμένως ἐπελθὼν εὐχερῶς δύναται ταύτας τροποῦσθαι προεκλυθέντων αὐτῶν τῇ εἰρεσίᾳ. Ὅτι ἡνίκα τις ναυάγια καὶ αἰχμαλώτους ἐπιφερόμενος προστύχῃ πολεμίους ἐν μηνοειδεῖ σχήματι χρή παρατάξασθαι, τὰ μὲν ἔμβολα τῶν νεῶν καὶ τὸ περιφερὲς τοῦ σχήματος πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐπιστρέψαι, τὰ ναυάγια δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐς τὸ κοίλωμα τοῦ ναυτικοῦ προσαγαγεῖν, ἵνα κατὰ πρύμναν αὐτῶν πλέωσιν. ^[5]

57 7 Ὅτι (ἡνίκα) τις πλείονας κεκτημένος ὀφείλει προτάξαι τὰς ἴσας τῶν πολεμίων ἴσαις, ἐπιτάξαι δὲ ἐτέρας, ἃς χρή ἡσυχίαν ἄγειν ἕως τινός· ἡνίκα προσβαλόντες οἱ πρῶτοι καὶ τοῦ ἔργου ἀψάμενοι προεκλυθεῖεν οἱ πολέμοιοι, τότε σημεῖον αἶρειν, ὥς ἂν οἱ ἀκμηῆτες τοῖς κεκοπιακόσιν ἐπιθέμενοι ῥαδίως κρατήσωσιν. Ὅτι (ἡνίκα) τις μέλλων ἐφορμᾶν φόβον ἔχων ἐκ τῶν πολεμίων νεῶν χρή ἐν μηνοειδεῖ σχήματι συντάξασθαι καὶ ἐπὶ πρύμναν πλέων οὕτως τὴν ἐφόρμησιν ποιήσασθαι. ^[5]

57 9 Ὅτι ἡνίκα τις τὰς τῶν ἐχθρῶν φοβούμενος βούλοιτο ἐκκαλέσασθαι, χρή σχηματίσασθαι ὀλιγότητα νεῶν τρόπῳ τοιούτῳ· τὰς δύο τῶν νεῶν συζεύξας ἐν ἰστίον περιτιθέναι καὶ εἰς ἡμίσεις τῶν πολεμίων ποιήσασθαι τὴν ἔνδειξιν, ὥς ἂν θαρρήσαντες καὶ ἀναχθέντες διπλᾶς εὐρόντες ῥαδίως χειρωθῶσιν. Ὅτι Χαβρίας εἰς Αἶγιναν νυκτὸς καταπλεύσας τετρακοσίους ἄνδρας εἰς τινα τόπον ἐπιτήδειον ἀποβιβάσας αὐτὸς παρέπλει· οἱ μὲν οὖν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντες τοῖς ἀποβᾶσι παρετάσσοντο καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνήρουν. ^[5]

57 10 ὁ δὲ διὰ τάχους εἰς τὴν πόλιν εἰσέπλευσεν, οἱ δὲ πολῖται φοβηθέντες, μὴ τῆς πόλεως ἀποκλεισθῶσι καταλιπόντες τὴν πρὸς τοὺς τριακοσίους μάχην ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὴν πόλιν. Ὅτι Χάρης περὶ Νεάπολιν ἐναυλόχει τριῆρεις ἔχων εἴκοσιν. ^[5]

57 11 Φίλιππος ἐπιλεξάμενος τῶν νεῶν τέσσαρας τὰς ἄριστα πλεούσας ἐπλήρωσεν ἐρετῶν ἄλλη καὶ ῥώμῃ καὶ τέχνῃ ἀρίστων καὶ παράγγελμα ἔδωκεν προαναχθῆναι τοῦ στόλου παντὸς καὶ παραπλεῖν ἐπὶ τὴν Νεάπολιν οὐ πολὺ τῆς γῆς ἀπέχοντας. οἱ μὲν παρέπλεον, ὁ δὲ Χάρης ὥς ἀναρπασόμενος τὰς τέσσαρας ναῦς ἐπανήχθη ταῖς εἴκοσιν. αἱ δὲ τέσσαρες ἐλαφραὶ καὶ ἀρίστους ἐρέτας ἔχουσαι ταχέως εἰς τὸ πέλαγος μετεωρίζονται. τῶν δὲ ἀμφὶ τὸν Χάρητα συντεταγμένως διωκόντων ἔλαθεν ὁ Φίλιππος Νεάπολιν ἀσφαλῶς παραπλεύσας, Χάρης δὲ οὐδὲ τὰς τέσσαρας ναῦς κατέλαβεν. Ὅτι Ἀντίγονος ἑκατὸν τριάκοντα ναῦς ἔχων καὶ μετὰ τὸ Πολυσπέρχοντος ναυτικὸν ναυμαχήσας καὶ ἀποβαλὼν ἐξήκοντα τριῆρεις μηδὲν δείσας τῆς ἥττης τὰς καταλειφθείσας διὰ τῆς νυκτὸς ἐτοιμάσας καὶ ἀπὸ γῆς πεζοὺς εὐτρεπίσας ἅμα ἔω προσετάξατο

ταῖς τοῦ Πολυσπέρχοντος ἀμελῶς καὶ ὡς ἔτυχε διακειμέναις καὶ τῶν μὲν ἔξωθεν, τῶν δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν ἐπιθεμένων λαμπρὰν τὴν νίκην ἤρατο. ^[5]

57 13 Ὅτι ἡνίκα τις βούληται λαθεῖν ὅπου ἀπέρχεται, χρὴ βιβλία δοῦναι τοῖς ναυάρχοις ἐσφραγισμένα καὶ παραγγεῖλαι, εἰ μὲν ἐν τῷ ἅμα πλέουσι, μὴ λῦσαι τὰς σφραγίδας, εἰ δὲ τύχοι διασκεδασθῆναι, λύσαντες ἀναγνῶναι, ὅπου μέλλουσι πλεῖν. Ὅτι ἡνίκα τις πόλιν παραλίαν μέλλοι κρατεῖν, αἰφνιδίως χρὴ τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ ναυτικοῦ εἰς ἕτερον τόπον ἀποκρύψασθαι, ἐκλεξάμενος δὲ ἕως εἴκοσι ναῦς καὶ ἀρίστους ἐμβιβάσας, ταύταις ῥοθίῳ τῇ εἰρεσίᾳ ὡς παραπλεῖν τῇ πόλει παραγγεῖλαι, ὡς ἂν οἱ πολῖται ὡς πρὸς ἕτερον τόπον ἀπερχομένας νομίσαντες ἀμελῶς διακέωνται, αὐτοὶ δὲ ἐξαίφνης τῇ πόλει ἐπιθέμενοι κατάσχουσιν αὐτὴν ἀμελῶς τῶν πολιτῶν διακειμένων. ^[5]

57 15 Ὅτι Δημήτριος ἐπολιόρκει Σαλαμίνα τριήρεσι ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, ἣν ἐφύλαττε Πτολεμαίου στρατηγὸς Μενέλαος ναῦσιν ἐξήκοντα, προσεδοκάτο δὲ καὶ αὐτὸς Πτολεμαῖος ἑκατὸν τεσσαράκοντα ναυσὶν ἐπιπλεύσασθαι. Δημήτριος πρὸς διακοσίας τριήρεις ἀξιόμαχος οὐκ ὦν μικρὸν ὑπαναχωρήσας ὑπὸ κρημνοὺς λιμενίζοντας ἐναυλόχει. ἐπεὶ δὲ Πτολεμαῖον μὴ προορώμενον εἶδεν εἰς εὖορμον αἰγιαλὸν κατάραντα καὶ τὴν ἐπὶ γῆς ἀπόβασιν μέλλοντα ποιεῖν, ἐξαίφνης ἀναφανεῖς ταῖς προσορμιζομέναις τοῦ Πτολεμαίου ναυσὶν, ὡς εἶχον τάχους οἱ τοῦ Πτολεμαίου παραχρῆμα ἔφυγον καὶ αὐτὸς Μενέλαος τὰ ὅμοια τῷ Πτολεμαίῳ ἔπασχε φεύγοντι συνακολουθῶν. Ὅτι Διονύσιος ὑπὸ Ἰμίλκωνος εἴσω λιμένος αὐταῖς ναυσὶ περικλεισθεῖς τοὺς στρατιώτας θαρρεῖν παρεκελεύσατο. ^[10]

57 16 περισκοπήσας οὖν τὸν λιμένα ἔχοντα κατὰ θάτερον μέρος τόπον ὁμαλὸν καὶ πηλώδη, εὖρος εἴκοσι σταδίων τοῦτον φαλαγγώσας ὑπερήνεγκεν ἡμέρᾳ μιᾷ ὀγδοήκοντα τριήρεις. Ἰμίλκων φοβηθεὶς μὴ Διονύσιος τὸ ναυτικὸν ὑπερβαλὼν τοὺς Καρχηδονίους ἐπὶ στόματι τοῦ λιμένος κατακλείσας ἔνδον ἐξέλοι, ἀπέπλευσεν. Διονύσιος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ καὶ τὸν λιμένα καὶ τὸ ναυτικὸν καὶ τὴν πόλιν διεσώσατο. Ὅτι Ἰμίλκων πελάγιον πλοῦν διαπεραιοῦσθαι μέλλων βιβλία ἐσφραγισμένα τοῖς ναυάρχοις δέδωκε συνθέμενος, ἐὰν ἀποσπασθῶσιν, πῶς χρὴ συναχθῆναι. ^[5]

57 17 αὐτὸς δὲ λαμπτήρας τὸ πρόσθεν μέρος πεφραγμένους ἔχων, ὅπως μὴ γνωρίζοιεν οἱ πολέμιοι ἀπὸ τοῦ φωτὸς τὸν ἐπίπλουν, προήγετο. Ὅτι φαντασίαν ὀλιγότητος δύναταί τις ποιεῖν ζευγνύων δύο ναῦς καὶ ἐν ἀμφοτέραις. ^[5]

57 18 ἀνιστῶν ἰστίον ἐν, ὡς ἂν προκαλέσεται τοὺς ἐναντίους πρὸς πόλεμον. Ὅτι Διότιμος Ἀθηναίων ναύαρχος πελάγιον πλοῦν μέλλων πλεῖν κρύφα συναγαγὼν τοὺς τριηράρχας προεῖπεν αὐτοῖς, ὅτι τὰς κάλλιστα πλεούσας τῶν νεῶν αὐτὸς παραλαβὼν ἀναχθήσεται, ὡς ἂν μὴ ἀπολίποιντο τὰς κρείσσω τριήρεις ἔχοντες. ^[5]

57 20 Ὅτι Διότιμος καταπλεύσας νυκτὸς ἐς χωρίον τῆς πολεμίας ἀφ' ἑκάστης νεὼς συχνοὺς ἄνδρας ἐκβιβάσας εἰς ἐνέδραν ἀπέκρυψεν, ἀρχούσης δὲ ἡμέρας κατὰ τοὺς ἐνεδρεύοντας ταῖς ναυσὶν ἀνεκώχευεν, παραγγείλας τοῖς μὲν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων διασκευάζεσθαι πρὸς μάχην, τοῖς δὲ ἐρέταις ἀνὰ μέρος ποτὲ μὲν τὰς θαλαμίας, ποτὲ δὲ τὰς θρανίτιδας κώπας ἀναφαίνειν καὶ τινα τῶν σκαφῶν τῇ γῇ προσάγειν ἐπειρᾶτο, οἱ μὲν πολέμιοι συνδραμόντες ἐκώλυον τὴν ἀπόβασιν. οἱ δὲ ἐκ τῆς ἐνέδρας προσδραμόντες οὓς μὲν αὐτῶν ἀπέσφαξαν, οὓς δὲ πρὸς φυγὴν ἐτρέψαντο, ὁ δὲ ἀσφαλῇ τὴν ἀπόβασιν ἐποίησατο. Ὅτι Δωρόθεος μιᾷ νηὶ ὑπὸ δύο τριήρων διωκόμενος ἔφευγεν εἰς τὸν λιμένα προηγούμενος αὐτῶν οὐ πολὺ, κάμψας δὲ τὴν ἄκραν τοῦ λιμένος εὐθὺς ἐπέστρεψε τὴν ναῦν, εἰσιούσης τῆς προτέρας κατὰ τὸν λιμένα ἐμβαλὼν ἐκ πλαγίου αὐτὴν μὲν κατέδυσεν, τὴν δὲ ἐτέραν εἰς φυγὴν ἔτρεψεν. ^[5]

57 22

Ὅτι Ξέρξης σιτηγούς ναῦς Ἑλληνικάς κρατήσας συμβουλευόντων τινῶν καταδῦσαι ταύτας αὐτοῖς ἀνδράσιν τούναντίον αὐτὸς ἐποίει. ἐρωτήσας γοῦν ὅποι πλεῖτε, ἐπειδὴ ἔφασαν ὡς πρὸς Ἑλλάδα, καὶ ἡμεῖς, ἔφη, ἐκεῖσε, ὥστε καὶ ὁ τοῖς Ἑλλησιν ἀγόμενος σῖτος ἡμέτερός ἐστιν. οἱ γοῦν σωθέντες ἀπαγγείλαντες τοῖς Ἑλλησιν εἰς ἔκπληξιν ἔφερον αὐτούς. Κατάληψις παραλίων τόπων καὶ πόλεων. ^[5]

58 1 Ὅτι Ἡρακλῆς πλεύσας ἐπὶ Τροίαν αὐτὸς μὲν ἀπέβη πεζομαχήσων, τοῖς δὲ κυβερνήταις προσέταξεν τὰς ναῦς ἀνακωχεύειν. οἱ μὲν οὖν πεζοὶ Τρῶες ἡττῶντο, οἱ δὲ ἵππεῖς εἰς τὰς ναῦς ἔδραμον· οὐ μὴν αἰροῦσι τὰ σκάφη σαλεύοντα ἄνω θαλάσσης· Ἡρακλῆς διώξας ἔκτεινε πάντας παρὰ τὴν ἡῖονα φεύγειν οὐκ ἔχοντας διὰ θαλάσσης. Ὅτι Παμμένης βουλόμενος κρατῆσαι τοῦ Σικυωνίων λιμένος αὐτὸς μὲν κατὰ γῆν παρεσκευάζετο προσβαλεῖν, πλοῖον δὲ στρογγύλον πληρώσας ὀπλιτῶν ἔπεμψεν. ^[5]

58 2 οἱ δὲ πλεύσαντες προσέσχον πρὸ τοῦ λιμένος, δείλης δὲ ἀπέβησαν αὐτῶν ὀλίγοι γυμνοὶ ὡς ἐμπορικοὶ τινες ἀπὸ τοῦ πλοίου πρὸς ἀγορὰν ἐπιτηδείων ἦκοντες. ὁ δὲ Παμμένης εἰς ἐσπέραν προσέβαλεν τῇ πόλει σὺν θορύβῳ πολλῷ, οἱ δὲ ἐπὶ τὸν λιμένα πρὸς τὸν θόρυβον ὀρμήσαντες παρὰ τῶν ἐκ τοῦ στρογγύλου ὀπλιτῶν οὐ μόνον αὐτοὶ κατεσχέθησαν, ἀλλὰ καὶ ὁ λιμήν. Ὅτι Ἀριστοκράτης Ἀθηναῖος ναῦν λαβὼν Λακωνικὴν καὶ ἰδίους μετασηματίσας στρατιώτας ἐμβαλὼν εἰς αὐτὴν ἐληΐζετο ἀκωλύτως τὴν τῶν πολεμίων χώραν ὡς ἰδίων αὐτοῦς ὑποδεχομένων. ^[5]

58 4 Ἀλλὰ καὶ Ἀριστόμαχος πλείονας τριήρεις λαβὼν καὶ ἰδίους εἰς αὐτὰς ἐμβιβάσας καὶ κοσμήσας
